

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE MALATÍNY

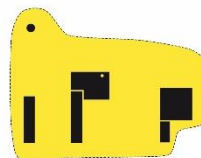
PRIESKUMY A ROZBORY

OBSTARÁVATEĽ

Obec Malatíny

SPRACOVATEĽ

inštitút priestorového plánovania

09/2023

OBSTARÁVATEĽ

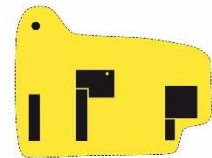
Názov Obec Malatíny
Sídlo Malatíny 9
032 15 Partizánska Ľupča
IČO 00315605
DIČ 2020581563
Starosta obce Ing. Jaroslav Podhorány

Odborne spôsobilá osoba Ing. arch. Adriana Mlynčeková, PhD.
Registračné číslo 365
odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD v zmysle § 2a
stavebného zákona - osvedčenie o odbornej spôsobilosti 365.

SPRACOVATEĽ

Názov Inštitút priestorového plánovania
Sídlo Ľubl'anská 1, 831 02 Bratislava
IČO 360 64 645
DIČ 2021694158

inštitút priestorového **plánovania**

Predseda Ing. Ľubomír Macák
Hlavný riešiteľ Ing. Matúš Bizoň, PhD.
autorizovaný architekt
Registračné číslo autorizácie: 2539 AA
Zodpovední riešitelia Ing. Kristína Dunajová
Ing. arch. Ľubomír Klaučo
Ing. Matúš Bizoň, PhD.
Mgr. Filip Polonský, Ph.D.

RIEŠITELSKÝ KOLEKTÍV

Urbanizmus a územné plánovanie	Ing. Matúš Bizoň, PhD. Ing. Kristína Dunajová Ing. arch. Ľubomír Klaučo
Doprava	Ing. Matúš Bizoň, PhD. Mgr. Filip Polonský, Ph.D.
Ekonomická aktivita a hospodárska základňa	Ing. Ľubomír Macák
Demografia a domový a bytový fond	Bc. Radka Siváková
Občianska vybavenosť Kultúrne a historické hodnoty Šport, rekreácia a cestovný ruch	Mgr. Filip Polonský, Ph.D.
Životné prostredie, odpadové hospodárstvo Ochrana prírody, sídelná zeleň, ÚSES	Ing. Kristína Dunajová
Pol'nohospodárstvo, lesné hosp., KEP	Ing. Michal Štiffel Ing. Kristína Dunajová
Technická infraštruktúra	Ing. Vasil' Ded'ó Mgr. Filip Polonský, Ph.D.

GRAFICKÁ ČASŤ

1	Širšie vzťahy	1 : 50 000
2	Analýza využitia územia	1 : 5 000
3	Doprava	1 : 10 000
4	Technická infraštruktúra	1 : 10 000
5	Výkres hlavných stretov záujmov v území – problémový výkres	1 : 5 000
KEP	Krajinnoekologický plán, vrátane ochrany prírody, tvorby krajiny a územný systém ekologickej stability	1 : 10 000

OBSAH

A.	ÚVOD	- 7 -
A.1	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	- 7 -
A.2	DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	- 7 -
A.3	CIELE SPRACOVANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	- 7 -
A.4	VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA	- 9 -
B.	PRÍRODNÉ PODMIENKY	- 11 -
B.1	ABIOTICKÉ POMERY	- 11 -
B.1.1	TERÉNNE POMERY	- 11 -
B.1.2	HYDROLOGICKÉ POMERY	- 11 -
B.1.3	PÔDNE POMERY	- 11 -
B.1.4	KLIMATICKÉ POMERY	- 11 -
B.2	BIOTICKÉ POMERY	- 12 -
B.2.1	RASTLINNÉ POMERY	- 12 -
B.2.2	REÁLNA VEGETÁCIA	- 12 -
B.2.3	ZOOGEOGRAFICKÉ POMERY	- 12 -
B.3	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „B“	- 13 -
C.	PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA	- 14 -
C.1	ŠIRŠIE VZŤAHY	- 14 -
C.2	PRIESTOROVÉ USPORIADANIE	- 14 -
C.2.1	HISTORICKÉ ASPEKTY VÝVOJA URBANISTICKEJ ŠTRUKTÚRY OBCE	- 14 -
C.2.2	ANALÝZA SÚČASNEJ ŠTRUKTÚRY OBCE	- 15 -
C.3	FUNKČNÉ VYUŽITIE	- 16 -
C.4	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „C“	- 17 -
D.	DEMOGRAFICKÝ POTENCIÁL	- 18 -
D.1	DEMOGRAFIA	- 18 -
D.1.1	POČET OBYVATELOV	- 18 -
D.1.2	PROGNÓZA VÝVOJA OBYVATELSTVA	- 19 -
D.1.3	ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA	- 19 -
D.2	EKONOMICKÁ AKTIVITA	- 22 -
D.2.1	EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATELSTVA VYBRANÉHO ÚZEMIA	- 22 -
D.2.2	NEZAMESTNANOSŤ	- 22 -
D.3	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „E“	- 23 -
E.	SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	- 24 -
E.1	DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND	- 24 -
E.1.1	STAV DOMOVÉHO FONDU	- 24 -
E.1.2	STAV BYTOVÉHO FONDU	- 25 -
E.2	OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	- 27 -
E.2.1	KOMERČNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	- 27 -
E.2.2	NEKOMERČNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	- 27 -
E.3	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „E“	- 28 -
F.	KULTÚRNE A HISTORICKÉ HODNOTY	- 29 -
F.1	HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE	- 29 -
F.2	OCHRANA KULTÚRNO – HISTORICKÝCH HODNÔT	- 29 -
F.3	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „F“	- 31 -
G.	HOSPODÁRSTVO	- 32 -
G.1	HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA	- 32 -
G.1.1	HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA OKRESU LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ	- 32 -
G.1.2	HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA OBCE MALATÍNÝ	- 33 -
G.2	HOSPODÁRSKA ŠTRUKTÚRA OBCE	- 34 -
G.3	PRIESTOROVÁ ŠTRUKTÚRA HOSPODÁRSTVA	- 35 -
G.4	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „G“	- 35 -
H.	ZÁUJMY OBRANY ŠTÁTU	- 36 -
H.1	CIVILNÁ OCHRANA OBYVATELSTVA	- 36 -
H.2	OCHRANA PRED POVODŇAMI	- 36 -
H.3	POŽIARNA OCHRANA	- 37 -
H.4	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „H“	- 38 -
I.	ŠPORT, REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	- 39 -

I.1	ŠPORT	- 39 -
I.2	REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH (TURIZMUS)	- 39 -
I.3	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE „I“	- 39 -
J.	DOPRAVA	- 40 -
J.1	ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY	- 40 -
J.2	CESTNÁ DOPRAVA	- 41 -
J.2.1	CESTNÁ SIEŤ OBCE	- 41 -
J.2.2	PARKOVANIE	- 42 -
J.2.3	CHARAKTERISTIKA DOPRAVNÝCH PARAMETROV	- 42 -
J.3	VEREJNÁ AUTOBUSOVÁ DOPRAVA	- 43 -
J.4	ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA	- 43 -
J.5	CYKLISTICKÁ DOPRAVA	- 43 -
J.6	PEŠIA DOPRAVA	- 44 -
J.7	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „J“	- 44 -
K.	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	- 45 -
K.1	VODNÉ HOSPODÁRSTVO	- 45 -
K.1.1	VODNÉ PLOCHY A VODNÉ TOKY	- 45 -
K.1.2	ZÁSOBOVANIE VODOU	- 46 -
K.1.3	ODKANALIZOVANIE	- 46 -
K.2	ENERGETIKA	- 47 -
K.2.1	ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU	- 47 -
K.2.2	ZÁSOBOVANIE PLYNOM A VYKUROVANIE	- 49 -
K.2.3	TELEKOMUNIKÁCIE, MOBILNÉ SIETE A INTERNET	- 49 -
K.3	ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	- 49 -
K.4	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „K“	- 51 -
L.	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY	- 52 -
L.1	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	- 52 -
L.1.1	KLÍMA	- 52 -
L.1.2	OVZDUŠIE	- 52 -
L.1.3	VODA	- 52 -
L.1.4	PÔDA	- 53 -
L.1.5	HLUK	- 55 -
L.1.6	RADÓNOVÉ RIZIKO A RÁDIOAKTIVITA	- 56 -
L.2	ENVIRONMENTÁLNE ZÁŤAŽE	- 56 -
L.3	OCHRANA PRÍRODY	- 56 -
L.3.1	NÁRODNÁ SIEŤ CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	- 56 -
L.3.2	BIOTOPY	- 58 -
L.3.3	ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY	- 58 -
L.4	TVORBA KRAJINY	- 59 -
L.5	ZELEŇ	- 60 -
L.5.1	SÍDELNÁ ZELEŇ	- 60 -
L.5.2	KRAJINNÁ ZELEŇ	- 61 -
L.6	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „L“	- 62 -
M.	ZHODNOTENIE DOTERAJŠÍCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH DOKUMENTÁCIÍ	- 63 -
M.1	NADRADENÁ ÚZEMNOPLÁNOVACIA DOKUMENTÁCIA	- 63 -
M.1.1	ÚZEMNÝ PLÁN REGIÓNU ŽILINSKÉHO KRAJA	- 63 -
M.1.2	VÁZBY VYPLÝVAJUCE ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU ŽILINSKÉHO KRAJA	- 63 -
M.2	ÚZEMNÝ PLÁN OBCE MALATÍNÝ	- 67 -
N.	ZHODNOTENIE PRIESTOROVÉHO PRIEMETU ODVETVOVÝCH KONCEPCIÍ, STRATÉGIÍ A ZNÁMYCH ZÁMEROV NA ROZVOJ ÚZEMIA ZÍSKANÝCH V RÁMCI PRÍPRAVNÝCH PRÁČ	- 68 -
O.	SÚHRNNÉ ZHODNOTENIE PRIESKUMOV A ROZBOROV	- 69 -
P.	IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE	- 70 -
P.1	PROBLÉMY ÚZEMIA	- 70 -
P.2	ROZVOJOVÉ ZÁMERY	- 70 -
P.3	OCHRANNÉ PÁSMA A LIMITY VYUŽITIA ÚZEMIA	- 70 -
Q.	ĎALŠI POSTUP SPRACOVANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU	- 76 -

A. ÚVOD

A.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Územný plán je spoločenská dohoda o využití územia. Po schválení v zastupiteľstve obce Malatíny stanoví záväzné zásady a regulatívy, v zmysle ktorých budú v obci usmerňované investičné činnosti stavebného charakteru. Na jednej strane môže limitovať rozvojové zámery vlastníkov pozemkov a parciel, no na strane druhej bude chrániť celú obec pred neprimeranými rozvojovými zámermi. Navyše v prípade potreby môže byť územný plán zákonom stanoveným postupom kedykoľvek aktualizovaný.

Rozhodujúcu úlohu v celom procese prípravy bude mať obec. Tá má úlohu objednávateľa, obstarávateľa, mediátora, ako aj schvaľujúceho orgánu.

Proces obstarania, spracovania a schvaľovania sa riadi Zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a Vyhláškou č. 55/2001 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Obsah a rozsah územného plánu na úrovni obce definuje § 11 Stavebného zákona a § 12 vykonávacej Vyhlášky.

Charakteristiky nasledovných krokov, resp. postup jednotlivých etáp spracovania Územného plánu obce je uvedený v kapitole „Q - Ďalší postup spracovania územného plánu“.

A.2 DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Dôvodom spracovania územného plánu obce Malatíny je potreba získania legislatívneho územnoplánovacieho nástroja, prostredníctvom ktorého bude možné nielen vyvážiť, racionálne a proporčne usmerňovať budúcu možnú výstavbu na území celej obce, ale aj chrániť vzácne krajinné prvky pred akýmkoľvek možným zastavaním.

Nakoľko má obec Malatíny 244 obyvateľov (SODB 2021), nebola v zmysle § 11 ods. (2) povinná mať územný plán. Malatíny tak doposiaľ nemali schválený územný plán obce.

Územný plán obce Malatíny bude spracovaný v súlade s § 11 Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a tiež v súlade s § 12 Vyhlášky č. 55/2001 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Územný plán obce Malatíny bude schvaľovať obecné zastupiteľstvo uznesením a záväznou časťou riešenia vyhlasuje prostredníctvom Všeobecne záväzného nariadenia obce.

Územný plán obce tak bude po schválení v určenom rozsahu záväzným nástrojom a vo zvyšku smerným, t.j. odporúčacím argumentom pre všetky orgány verejnej správy, príslušný stavebný úrad, fyzické i právnické osoby, ako aj pre všetkých občanov obce, podnikateľov, investorov a budúcich stavebníkov v súvislosti s:

- Vypracovaním a schvaľovaním územnoplánovacej dokumentácie.
- Vypracovaním dokumentácie jednotlivých stavieb na území mesta.
- Územným rozhodovaním a stavebným povoleniami.
- Vyvlastňovacími konaniami, ak budú potrebné.
- Operáciami s pozemkami (rozdeľovanie, delenie, scelovanie, pozemkové úpravy) súvisiacimi so zmenou vlastníckych vzťahov.

Potreba spracovania novej územnoplánovacej dokumentácie vyplynula tiež z nutnosti reagovať na novodobé kvalitatívne i kvantitatívne nové zámery na využitie územia a taktiež na aktuálne územno-technické a socioekonomické podmienky obce Malatíny.

A.3 CIELE SPRACOVANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

ÚZEMNOPLÁNOVACIE CIELE

Hlavnými územnoplánovacími cieľmi spracovania územného plánu obce Malatíny sú predovšetkým nasledovné:

- Prijatie jasného, efektívneho a vymožitelného nástroja pre budúce stavebné činnosti v území obce.

- Vytvorenie transparentného nástroja pre dosahovanie akceptovateľného funkčného využitia a priestorového usporiadania.
- Stanovenia adekvátnej hmotovo – priestorovej regulácie výstavby.
- Definovanie základných mantinelov územnotechnického rozvoja obce.
- Zachovanie vidieckej formy liptovského osídlenia.
- Uplatniť urbanistické intervencie v podobe regulovania maximálnej výšky objektov, intenzity využitia územia zastavaním, stupňa ozelenenia, ako aj ďalšie kvalitatívne či kvantitatívne požiadavky.
- Vytvorenie priestorových predpokladov pre lokalizáciu aktivít zabezpečujúcich pobytové aktivity obyvateľov obce.
- Vytvorenie územnotechnických predpokladov pre lokalizáciu aktivít zabezpečujúcich rekreačné a turistické aktivity, vrátane tvorby nových pracovných príležitosti v cestovnom ruchu pre obyvateľov obce.
- Vytvorenie kultivovaného, komfortného a harmonického obytného prostredia pre občanov obce.
- Stanovenie priestorových predpokladov pre lokalizáciu zariadení občianskej vybavenosti.
- Zabezpečenie adekvátnych podmienok pre športové a rekreačné potreby obyvateľov, a to jednak v zastavanom území obce, tak aj v krajinnom zázemí medzi vodnou nádržou Liptovská Mara a pohorím Nízke Tatry.
- Stanovenie riešenia problematiky dopravy, a to najmä elimináciou nepriaznivých účinkov vnútornej a tranzitnej dopravy a dobudovaním uceleného dopravného systému, zloženého z cestnej, cyklistickej a pešej dopravy v ich vzájomných súvislostiach.
- Vybavenie územia obce potrebnou technickou infraštruktúrou v súlade so zákonnými požiadavkami, ako aj požiadavkami na pohodlné bývanie a rekreáciu.
- Potreba definovania a lokalizovania verejnoprospešných stavieb a verejných priestorov.
- Zohľadnenie regionálnych rozvojových zámerov Žilinského kraja.

HOSPODÁRSKE A SOCIÁLNE CIELE

- Zohľadňovanie nových majetkovoprávných vzťahov, a to zosúladovaním individuálnych a verejných priestorových záujmov.
- Umocnenie synergického spolupôsobenia častí Nižné Malatíny, Stredné Malatíny a Vyšné Malatíny.
- Potreba reštrukturalizácie hospodárskej základne obce v kontexte vytvárania podmienok pre nové socio – ekonomické a podnikateľské aktivity inovatívneho charakteru.
- Zohľadniť transformáciu odpadového hospodárstva smerom od skládkovania k novším zhodnocovacím možnostiam.
- Zohľadniť ciele, aktivity a opatrenia definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, resp. v programe rozvoja obce Malatíny, z ktorých územnotechnické vlastnosti majú najmä nasledovné:
 - Rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov podporovaním malého a stredného podnikania.
 - Vybudovanie miestnych komunikácií, vybudovanie nových chodníkov, cyklochodníkov a cyklotrás.
 - Rekonštrukcia obecných mostov.
 - Vybudovanie splaškovej kanalizácie a ČOV.
 - Dobudovanie inžinierskych sietí.
 - Rekonštrukcia verejného osvetlenia z hľadiska energetickej úspornosti.
 - Rekonštrukcia budova kultúrneho domu z hľadiska energetickej úspornosti.
 - Vybudovanie detského ihriska a vybudovanie polyfunkčného športového ihriska.
 - Vybudovanie polyfunkčnej športovej haly.
 - Kvalitné poskytovanie sociálnych služieb a zlepšenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti.
 - Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky rekreačného športu.
 - Pasportizácia a revitalizácia zelene, vrátane úpravy brehov korýt.
 - Realizácia vodozádržných a protipovodňových opatrení.

Ekologické ciele

- Adaptácia a mitigácia urbanizovaného, ako aj prírodného prostredia obce na klimatickú zmenu.
- Zmena podmienok v stave jednotlivých zložiek životného prostredia, napr. zvýšenej hladiny hluku v dôsledku nárastu stupňa motorizácie v posledných rokoch.
- Zvyšovanie požiadaviek na ochranu prírody a tvorbu krajiny, ako aj jej obnovu a regeneráciu.
- Vytvoriť komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny.
- Zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín mimo zastavaného územia obce.
- Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody.
- Podporovať opatrenia proti vodnej erózii, zosuvom pôdy.
- Zalesňovanie – výsadba drevín v určených lokalitách katastra obce.
- Vytvorenie podmienok pre výsadbu izolačnej zelene v nadväznosti na zdroje prachu a hluku, ako aj v kontexte územno-správneho vymedzenia obce, či v rámci estetických princípov tvorby krajiny.
- Zalesňovanie.

A.4 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie Územného plánu obce Malatíny je vymedzené hranicami obce Malatíny. Tvorí ho jedno katastrálne územie s rovnomenným názvom Malatíny, nachádzajúce sa v Žilinskom samosprávnom kraji, v okrese Liptovský Mikuláš.

Susedí so štyrmi obcami: Partizánska Ľupča, Vlachy, Ľubel'a a Liptovské Kl'ačany.

Celková rozloha územia predstavuje 417,60 ha, čo pri počte obyvateľ'ov 244 (SODB 2021) predstavuje hustotu obyvateľ'stva 58,43 obyvateľ'a na km². K decembru 2022 sa táto hodnota zvýšila na 61,06 obyvateľ'a na km².

Vymedzenie riešeného územia je graficky vymedzené na nasledujúcej schéme.

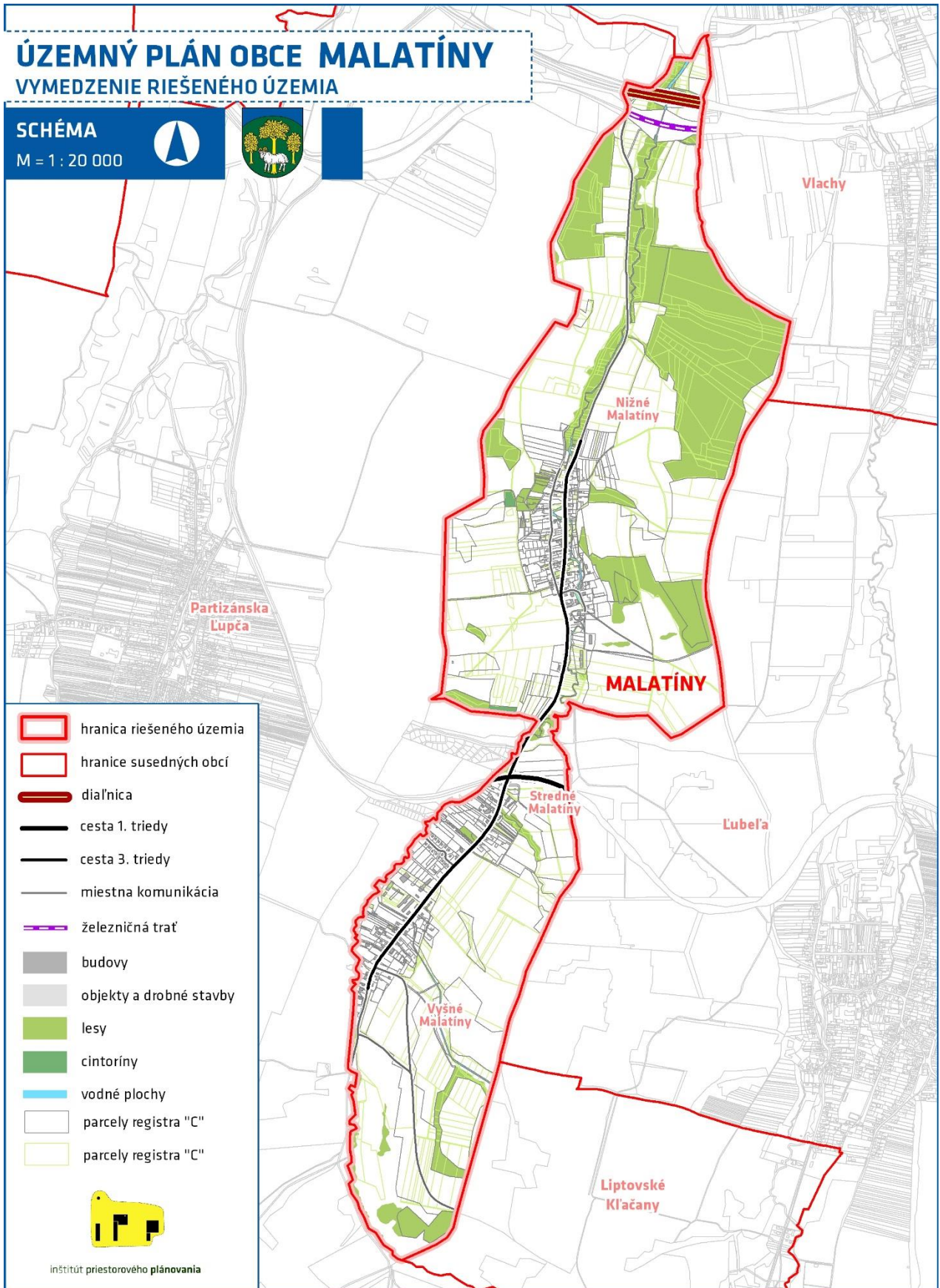

SCHÉMA
Vymedzenie riešeného územia

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE MALATÍNÝ
VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

SCHÉMA

M = 1 : 20 000

B. PRÍRODNÉ PODMIENKY

B.1 ABIOTICKÉ POMERY

B.1.1 TERÉNNÉ POMERY

GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Geomorfológia je vedná disciplína, ktorá študuje reliéf zemského povrchu. Podľa regionálneho geomorfologického členenia Slovenska (Košícký, Ivanič, 2011) patrí riešené územie do celku Podtatranská kotlina, podcelku Liptovská kotlina, časti Galovianske háje, Liptovské nivy a Ľubel'ská pahorkatina.

Nadmorská výška sa pohybuje od 523 m n. m. až po najvyššiu nadmorskú výšku 688 m n. m, s priemerom 618 m n. m. Reliéf teda možno charakterizovať ako stredne až silne členitú pahorkatinu, v severnej časti ako veľmi silne členitú vrchovinu až vyššiu hornatinu.

GEOLOGICKÉ POMERY

Geológia je veda, ktorá sa zaoberá zložením, stavbou, vlastnosťami a vývojom Zeme, ako aj procesmi, ktoré ju tvorili, resp. dodnes tvoria. Územie obce Malatíny tvoria najmä kvartérne horniny - litofaciálne nečlenené nívne hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov, litofaciálne nerozlíšené svahoviny a sutiny, piesčité štrky, reziduálne štrky. Z paleogénu sa v území nachádzajú ilovce v absolútnej prevahe nad pieskovicami a zlepenkami.

B.1.2 HYDROLOGICKÉ POMERY

VODNÉ TOKY

Územie obce Malatíny patrí do povodia rieky Váh. Najvýznamnejším tokom v území je vodný tok Malatínka, ktorý prechádza celým územím. Ďalším významným vodným tokom je vodný tok Biela, ktorý sa vlieva do Malatínky.

VODNÉ PLOCHY

V blízkosti obce sa nachádza vodná nádrž Liptovská Mara a vodná nádrž Bešeňová. Priamo v území sa nenachádza žiadna rozsiahlejšia vodná plocha.

PODZEMNÉ VODY

Na území obce sa nachádzajú z hydrogeologického hľadiska:

- Oblasti s takmer žiadnymi množstvami podzemných vôd.
- Menšie zvodnenca s obmedzenými množstvami podzemných vôd miestneho významu.
- Priestorovo obmedzené alebo nespojité hydrogeologicky vysoko produktívne zvodnenca, alebo rozsiahle a stredne produktívne zvodnenca.

B.1.3 PÔDNE POMERY

Ako východiskový podklad pri analýze vlastností pôd a ich priestorového rozloženia v rámci riešeného územia boli použité mapy Pôdy a Zrinitosť pôdy (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). V riešenom území sú z hľadiska priepustnosti a retenčnej schopnosti pôd identifikované pôdy strednej až veľkej priepustnosti. Z hľadiska vlhkostného režimu pôd sú identifikované vlhké pôdy.

PÔDNY TYP

V riešenom území sú identifikované tri typy pôd – fluvizeme, pseudogleje a kambizeme.

PÔDNY DRUH

V riešenom území sú identifikované stredne ťažké pôdy – hlinité.

B.1.4 KLIMATICKÉ POMERY

Riešené územie bolo posudzované z hľadiska krátkodobého stavu vlastností ovzdušia – teplotné, zrážkové a veterné pomery. Tieto klimatické parametre, spolu s mierou jeho znečistenia cudzorodými látkami, najvýraznejšie modifikujú podmienky socioekonomického využitia územia.

Klimatické charakteristiky (teplotné, zrážkové a veterné pomery) v katastrálnom území Malatíny sú opísané podľa údajov zaznamenaných na klimatologickej a zrážkomernej stanici v Liptovskom Hrádku. Riešené územie leží v mierne chladnej klimatickej oblasti a mierne chladnom klimatickom okrsku.

TEPLOTNÉ POMERY

Priemerná teplota vzduchu v roku v januári je -1,9 °C, v júli nad 18 °C. Priemerná ročná teplota vzduchu je 8 °C. Podľa výsledkov meraní (SHMÚ) – najteplejší mesiac v tejto časti je august, najchladnejší mesiac je január.

ZRÁŽKOVÉ POMERY

Priemerný úhrn zrážok v januári je 40-50 mm, priemerný ročný úhrn je od 570 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je menej ako 40.

VETERNÉ POMERY

Prevládajúce prúdenie vzduchových hmôt v tejto časti má severozápadný smer. Naopak najzriedkavejšie bývajú vetry so juhovýchodným smerom prúdenia.

B.2 BIOTICKÉ POMERY

B.2.1 RASTLINNÉ POMERY

FYTOGEOGRAFICKO-VEGETAČNÉ ČLENENIE

Fytogeografia, resp. geografia rastlinstva alebo aj rastlinný zemepis, je odvetvová vedná disciplína biogeografie zaoberajúca sa časopriestorovými zákonitostami rozšírenia rastlinstva. Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia podľa Atlasu Krajiny SR (2002) patrí riešené územie do ihličnatej zóny.

POTENCIÁLNA PRIRODZENÁ VEGETÁCIA

Potenciálna prirodzená vegetácia je taká vegetácia, ktorá by sa vytvorila na určitom území a v určitej časovej etape za predpokladu vylúčenia akejkoľvek ďalšej činnosti človeka. V riešenom území je možné vyčleniť podľa Atlasu Krajiny SR (2002) mapovacie jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie, ktoré obsahujú prvky:

- Zmiešaný listnato-ihličnatý les v severných karpatských kotlinách.
- Jedľové a jedľovo-smrekové lesy.

B.2.2 REÁLNA VEGETÁCIA

Z hľadiska vegetačných stupňov Slovenska, patrí riešené územie do piateho vegetačného stupňa.

- Vegetačný stupeň: jedľovo-bukový (500 – 1 000 m n. m.)

Riešené územie môžeme charakterizovať ako prechod poľnohospodárskej krajiny, zastavanej časti územia obce do lesného ekosystému nachádzajúce sa mimo katastrálneho územia obce. Územie obce je tvorené poľnohospodársky extenzívne využívanou pôdou pre účely poľnohospodárskej výroby a v menšej miere obytnými urbánnymi ekosystémami.

Prirodzené spoločenstvá majú zastúpenie prevažne v okolí vodného toku Malatínka. Ďalšia časť územia je tvorená spoločenstvami lúk, využívaných pasienkov, bylinnými spoločenstvami a záhradami.

V území obce je predpoklad malého šírenia invázných druhov ako napr. bolševník obrovský, zlatobyl' kanadská a pod.

B.2.3 ZOOGEOGRAFICKÉ POMERY

ZOOGEOGRAFICKÉ ČLENENIE

Zoogeografia sa zaoberá rozšírením živočíchov. Z hľadiska zoogeografickej regionalizácie Slovenska - Členenie terestrického biocyklu podľa Jedlička a Kalivodová (2002) patrí riešené územie do provincie provincia listnatých lesov, podkarpatského úseku.

Z hľadiska zoogeografickej regionalizácie Slovenska - Členenie limnického biocyklu podľa Hensel a Krno, (2002) patrí riešené územie do provincie pontokaspickej.

FAUNA

Fauna je súhrn živočíšstva určitej geografickej jednotky (zoogeografická oblasť) alebo živočíšstvo vo všeobecnosti. Súčasnú druhovú zloženie fauny je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov, a to geografickej polohy, geologických, klimatických a vegetačných pomerov, ktoré formovali jej vývoj a zloženie.

K ďalším významným vplyvom ovplyvňujúcim faunu riešeného územia je hospodárska činnosť človeka a aktuálne silný urbanizačný tlak na prírodné prostredie, dôsledkom čoho je fragmentácia biotopov a ovplyvnenie migračných trás živočíchov.

Fauna v riešenom území a jeho okolí sa vyznačuje pestrosťou. Rozšírené sú viaceré zoogeografické prvky - boreálne, kozmopolitné, európske, palearktické, holarktické, sibirske druhy, endemitné aj reliktné druhy. Zastúpenie má viacero typov živočíšnych spoločenstiev. Dominanciu majú zoocenózy lúk a pasienkov, lužných a ihličnatých lesov.

Riešené územie sa nachádza v blízkosti chránených území (národný park, chránené vtáčie územie a pod.) v dôsledku čoho je zaznamenaný aj výskyt mnohých vzácnych druhov.

Významné zastúpenie má fauna vtákov, nakoľko riešené územie je situované medzi dvomi významnými chránenými vtáčimi územiami (CHVÚ Chočské vrchy - sever, CHVÚ Nízke Tatry) a tento priestor predstavuje dôležité migračné územie v rámci Liptovskej kotliny.

Prítomnosťou vody a celkovo vlhké prostredie vyhovuje mnohým druhom hmyzu napr. dvojkrídlovce (Diptera), blanokrídlovce (Hymenoptera), chrobáky (Coleoptera) ako aj mäkkýšom (Mollusca), pavúkovcom (Arachnea), obojživelníkom (Amphibia), vtákom (Aves) a ďalším.

Spoločenstvá ihličnatých lesov a čiastočne poloprírodné spoločenstvá obohacujú biodiverzitu najmä o vyššie stavovce ako sú jeleň hôrny (*Cervus elaphus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), mačka divá (*Felis sylvestris*), vlk dravý (*Canis lupus*), sviňa divá (*Sus scrofa*) a ďalšie.

Na spoločenstvá lúk a pasienkov sú naviazané teplomilnejšie skupiny hmyzu ako motýle (Lepidoptera), blanokrídlovce (Hymenoptera), chrobáky (Coleoptera), rovnokrídlovce (Orthoptera), bzdochy (Heteroptera), cikády (Auchenorrhyncha), pavúkovce (Arachnea) a ďalšie.

Výrazne ovplyvnené antropogénnou činnosťou sú spoločenstvá polí, ale niektoré druhy sa dokázali zmeneným podmienkam prispôbiť. Typickým príkladom sú blanokrídlovce (Hymenoptera), dvojkrídlovce (Diptera), chrobáky (Coleoptera), vošky (Homoptera), jež bledý (*Erinaceus concolor*), lasica myšozravá (*Mustela nivalis*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*) a mnohé druhy vtákov.

Vodné toky v riešenom území predstavujú prirodzené migračné cesty a biokoridory vodných ale aj iných druhov živočíchov. Typickými vodnými druhmi sú vážky (Odonata), druhy zoobentosu, ryby (Pisces), obojživelníky (Amphibia), vydra riečna (*Lutra lutra*) a ďalšie.

B.3 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „B“

- Zvýšenie priemernej ročnej teploty o viac ako 0,4 °C za posledných 10 rokov.
- Ohrozenie podzemných zásob pitnej vody antropickou činnosťou.
- Ohrozenie pôdných zdrojov v dôsledku erózných procesov.
- Riziko ohrozenia biotopov.
- Riziko premnoženie nebezpečných druhov živočíchov.

C. PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA

C.1 ŠIRŠIE VZŤAHY

Obec Malatíny sa nachádza na strednom Slovensku, v Žilinskom samosprávnom kraji, v okrese Liptovský Mikuláš. Situovaná je v Podtatranskej kotline medzi pohoriami Západné Tatry a Nízke Tatry, resp. v strednej časti Liptovskej kotliny, pri južnom brehu vodnej nádrže Bešeňová.

Celonárodné princípy rozvoja štruktúry osídlenia sú formované predovšetkým koncepciou územného rozvoja Slovenska v platnom znení. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v platnom aktualizovanom znení z rokov 2006 a 2011 (ďalej aj ako KÚRS) predstavuje celoštátnu územnoplánovacia dokumentáciu, ktorá vyjadruje hlavné ciele územnoplánovacej politiky štátu, ako aj priestorový rozvoj SR v celoštátnych a medzinárodných súvislostiach. KÚRS 2001 bol sformulovaný na základe požiadaviek rovnovážneho sídelného rozvoja, zabezpečenia rovnocennej dostupnosti k infraštruktúram, zachovania a rozvoja biodiverzity, prírodného a kultúrneho dedičstva, zachovania prvkov prírody, vyjadrená v princípoch trvalo udržateľného rozvoja.

Širšie vzťahy priestorového usporiadania a funkčného využitia obce Malatíny možno hodnotiť v rámci ťažísk osídlenia, rozvojových osí a centier osídlenia nasledovne:

- Obec Malatíny sa z hľadiska KÚRS nachádza v liptovskomikulášsko – ružomersko – dolnokubínskom ťažisku osídlenia druhej úrovne. V celonárodnej štruktúre osídlenia sú v tejto kategórii zaradené ťažiská osídlenia, ktoré sú tvorené okolo stredne veľkých miest, pri ktorých sa v menšej miere prejavujú aglomeračné väzby medzi centrami a voči okolitým obciam prevládajú viac polarizačné (dostredivé) účinky jadier týchto ťažísk osídlenia.
- Obec Malatíny je z hľadiska KÚRS situovaná na žilinsko-podtatranskej rozvojovej osi prvého stupňa v smere Žilina – Martin – Poprad – Prešov. Rozvojová osi prvého stupňa v KÚRS prepájajú centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, pričom zahŕňajú minimálne jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu.
- Obec Malatíny je situovaná medzi mestami Ružomberok (16 km) a Liptovský Mikuláš (15 km), ktoré sú v zmysle KÚRS definované centrá osídlenia 2. skupiny – 1. podskupina. Veľkosť týchto centier sa v KÚRS pohybuje v rozmedzí 25 000 až 50 000 obyvateľov. Ide o mestá, ktoré sú v zásade nadregionálneho až celoštátneho významu, často podporené špecifickými funkciami medzinárodného významu.

C.2 PRIESTOROVÉ USPORIADANIE

C.2.1 HISTORICKÉ ASPEKTY VÝVOJA URBANISTICKEJ ŠTRUKTÚRY OBCE

Obec vznikla pri potoku Malatínka (Malatianka) doloženom v 13. storočí. V 14. storočí sa rozdelila na Nižné, Stredné (Prostredné) a Horné Malatíny. V roku 1888, keď mali tri obce dovedna 49 domov a 494 obyvateľov, splynuli do jednej obce. Názov Malatíny sa používa od roku 1927.

Hoci sa historicky jednalo o tri samostatné osady, v súčasnosti, ak berieme do úvahy bývalé JRD, nedávno vybudovaný rekreačný areál Magura Village a autokemping, Stredné a Vyšné Malatíny tvoria spolu jeden urbanistický celok. Ten zaberá zhruba rovnakú plochu ako náprotivok, o 1,2 km severnejšie položená osada Nižné Malatíny.

Väčšina zástavby Nižných Malatín pôvodne vznikla popri paralelnej komunikácii na západ od súčasnej hlavnej osovej komunikácie (súčasná cesta III/2345). Už na konci 18. storočia boli už čiastočne zastavané aj východné svahy za potokom, a to samostatne na severnom aj na južnom konci osady.

Stredné Malatíny už na konci 18. st. tvorili kompaktné sídlo a už vtedy sa nachádzali v blízkosti významnej komunikácie spájajúcej okrem iných obce Partizánska (Nemecká) Ľupča a Ľubel'a.

Vyšné Malatíny síce tvorili viac-menej kompaktný celok, avšak s redšou formou zástavby.

Obrázok: Obec Malatín na historických mapách (1783 a 1839)

Zdroj: Prvé a Druhé vojenské mapovanie (1783 a 1839), dostupné na www.staremapy.sk

C.2.2 ANALÝZA SÚČASNEJ ŠTRUKTÚRY OBCE

Obec Malatín má pretiahnutý, pozdĺž tvar v smere poludníkov. Rozprestiera sa od vodnej nádrže Bešeňová až do podhorskej oblasti Nízkych Tatier. Pozostáva z troch miestnych častí. Najsevernejšiu časť a zároveň geomorfologicky najnižšie položenú časť tvoria Nižné Malatíny. Tvorí ju najmä zastavané územie severne od štátnej cesty I/18. Stredné Malatíny sa nachádzajú medzi cestou 1. triedy a areálom poľnohospodárskeho družstva. Tretiu najjužnejšiu a zároveň najvyššie položenú časť tvoria Nižné Malatíny. Všetky časti majú prevažne obytno – rekreačný charakter.

Nachádza sa tu 107 rodinných domov (SODB 2021) a 4 bytové domy s 26 bytovými jednotkami. Priemerná podlahová plocha bytovej jednotky v domoch a bytoch spolu predstavuje 91,93 m². Presná špecifikácia funkčného využitia územia obce je uvedená v nasledujúcej kapitole „C.3 - Funkčné využitie územia“.

Malatíny majú líniový charakter zástavby, ktorý vznikol predovšetkým pozdĺž potoka Malatínka. Ich hlavnú dopravnú os dnes tvoria cesty 3. triedy III/2324 a III/2345. Historicky šlo o trasu prepájajúcu obec s vodným tokom Váhu. V rokoch 1970 až 1976 však prebiehala realizácia vodného diela Liptovská Mara, ktorá si okrem iného vyžiadala aj prekládku pôvodného koridoru bývalej Košicko-bohumínskej železnice, v úseku Liptovská Teplá - Liptovský Mikuláš. V týchto rokoch prebiehala aj realizácia diaľnice D1 v úseku Ivachnová - Liptovský Mikuláš. Zatiaľ čo na železničnej trati bol vytvorený most ponad cestu III/2345, na diaľnici tunel ani most zrealizované neboli. Týmto spôsobom bol obci Malatíny znemožnený priamy dopravný prístup k Váhu, resp. k vodnej nádrži Bešeňová.

Nižné Malatíny sa nachádzajú severne od štátnej cesty I/18, na ktorú sa napája hlavný dopravný prípoj regionálnej cesty III/2345. Popri štátnej ceste sú situované aj nadregionálne elektrického vedenie veľmi vysokého napätia, ktoré vytvárajú vizuálne oddelenie Nižných Malatín od zvyšku obce. Južnú časť Nižných Malatín tvorí areál bývalého JRD. Zástavba severným smerom pokračuje zónou malo podlažných bytových domov do výšky 2+1 NP, t.j. s dvomi úplnými podlažiami a jedným obytným podkrovím v šikmej streche. Tu sa nachádza aj obecný úrad Malatíny funkcionalistickej architektúry. Od tohto bodu sa cesta severným smerom rozvetvuje. Pozdĺž oboch vetiev je formovaná zástavba rodinných domov výšky 2 NP, max. 2+1 NP, v rámci ktorých sú citlivo integrované aj moderné rekreačné objekty individuálnej rekreácie. Viaceré sú komerčne prenajímateľné. Rázovitý charakter liptovskej dediny dotvárajú aj pôvodné remeselné objekty s murovaným prvým podlažím a dreveným poschodím, ako aj historické drevenice. Hoci ich stavebnotechnický stav nie je vyhovujúci dnešným štandardom, tvoria neoddeliteľnú kultúrno-historickú súčasť obce.

Stredné Malatíny sú situované južne od cesty 1. triedy I/18 pozdĺž regionálnej III/2324. Ide predovšetkým o rekreačnú časť obce rezortu Sojka. Tvorí ho široká škála ubytovacích a stravovacích zariadení. Ponúka ubytovanie vo viacerých budovách postavených v tradičnom slovenskom štýle, ktoré sú rozmiestnené vo veľkej záhrade. Hotel, drevenice, camping, ako aj reštaurácia, bar, bazény a wellness.

Vyšné Malatíny tvoria najjužnejšiu časť urbanizovaného územia obce, t.j. od fungujúceho areálu poľnohospodárskeho družstva južným smerom na Nízke Tatry. Ide o najextenzívnejšie osídlenú časť obce. Strieda sa tu historická výstavba tradičných dreveníc s modernými prístupmi k tvorbe drevených novostavieb. Obdobne sa tu nachádzajú aj staršie rodinné domy morálne opotrebovanej, či dokonca stavebnotechnicky nevyhovujúcej architektúry s modernými rodinnými domami. Zástavba má taktiež

líniový charakter s výstavbou do 2 nadzemných podlaží 2 NP. Južným smerom obec pokračujú obecnou panelovou komunikáciou do otvorenej podhorskej krajiny Nízkyh Tatier.

C.3 FUNKČNÉ VYUŽITIE

V rámci spracovania terénnych prieskumov a rozborov bolo rozlíšených celkov 23 typov funkčného využitia, tak aby bezo zvyšku pokrývali celé riešené územie obce. Funkcie sú premietnuté do grafickej časti dokumentácie vo výkres č. 2 – Analýza využitia územia. Nasledujúca tabuľka sumarizuje tieto typy funkčného využitia v podobe absolútnej i relatívnej výmery v obci.

Škála typov funkčného využitia je definovaná v záujme vytvárania charakteristických územných častí a vyjadrenia spoločných charakteristík jednotlivých skupín objektov v rámci zastavaného územia alebo typických typov krajinej štruktúry.

V prírodnej časti krajiny sú pre vymedzenie týchto celkov zohľadnené poľnohospodárske, lesné aj krajinné aspekty stvárnenia pozemkov a parciel. Aj v tomto prípade ide o relatívne homogénne celky.

Tabuľka: **Sumarizácia typov funkčného využitia, ktoré boli sledované v rámci Grafickej časti dokumentácie vo výkres č. 2 – Analýza využitia územia**

Kategória názov typu funkčného využitia	výmera [ha]	podiel [%]
PLOCHY BÝVANIA		
Rodinné domy	8,26	1,98
Bytové domy	0,07	0,02
PLOCHY OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI, ŠPORTU A REKREÁCIE		
Občianska vybavenosť - komunálna - verejná správa	0,28	0,07
Občianska vybavenosť - komerčná - maloobchod a služby	0,05	0,01
Občianska vybavenosť - komerčná - ubytovacie zariadenia	2,93	0,70
PLOCHY DOPRAVNÉHO VYBAVENIA		
Doprava - plochy vybavenosti cestnej dopravy	0,07	0,02
Doprava - verejné uličné a komunikačné priestory - spevnené	6,12	1,47
Doprava - verejné komunikačné priestory - nespevnené	1,88	0,45
PLOCHY TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY		
TI - plochy zariadení vodného hospodárstva	-	-
PLOCHY HOSPODÁRSTVA		
Hospodárstvo - poľnohospodárske družstvo	6,56	1,57
Hospodárstvo - pastviny hospodárskych zvierat	0,13	0,03
PLOCHY ZELENÉ		
Zeľaň - cintorín	0,75	0,18
Zeľaň - les podľa katastra nehnuteľností	46,74	11,19
Zeľaň - nelesné drevinové spoločenstvá	48,59	11,63
Zeľaň - záhrady	17,65	4,23
Zeľaň - brehová a líniová	4,52	1,08
Zeľaň - pozemných komunikácií	3,67	0,88
VODNÉ TOKY A VODNÉ PLOCHY		
Vodné toky	2,87	0,69
PLOCHY POĽNOHOSPODÁRSKEJ PŮDY		
Trvalo trávnaté plochy	193,85	46,42
Orná pôda	69,35	16,61
SPOLU	417,64	100,00

Charakteristickú krajinnú štruktúru krajiny reprezentuje aj podiel funkcie ornej pôdy z celkovej výmery riešeného územia. Orná pôda o výmere 69,35 ha, predstavuje pokrytie až 16,61 % územnosprávneho vymedzenia obce.

Z hľadiska sídelného prostredia je obec tvorená predovšetkým individuálnym bývaním v rodinných domoch, ku ktorým môžeme z hľadiska architektonickej typológie priradiť aj pôvodné remeselné objekty, ktoré dnes slúžia predovšetkým na bývanie, a do istej miery aj drevenice, ktoré tvorili primárne funkciu bývania, no s postupom času sú využívané viac na individuálnu rekreáciu. I keď plochy bývania tvoria len 2 % z plochy územnosprávneho vymedzenia obce, predstavujú rozhodujúci faktor funkčno-priestorovej organizácie obce. Prevažujú samostatne stojace rodinné domy. Typologicky sú zastúpené pôvodné vidiecke budovy, remeselné budovy, ako aj drevenice, ktoré postupom času dopĺňajú modernejšie novostavby.

Občianska vybavenosť je tvorená plochami vybavenosti komunálneho, resp. verejnoprospešného charakteru a plochami komerčnej vybavenosti a služieb. Komunálna vybavenosť je lokalizovaná najmä severnej časti obce, kde sú umiestnený úrad. Komerčné služby sú rozmiestnené v južnej časti obce. Dominujú najmä plochy ubytovacích a stravovacích zariadení.

Plochy hospodárskych aktivít majú prakticky rovnaké plošné zastúpenia ako plochy bývania. Hospodárske prevádzky tvorí poľnohospodárske družstvo situované v južnej časti.

Funkcii zelene sa v extenzívne osídlených usadlostiach kladie čoraz väčší význam ako tomu bolo v minulosti. Okrem krajinárskeho a estetického významu rastie dôraz aj toho mikroklimatického. Najmä čo sa týka zelene v rámci verejne prístupných plôch zelene vo vnútri sídla. V obci dominujú plochy zelene pri rodinných domoch a tiež súkromné plochy záhrad využívané pre pestovanie domácich plodín. V časti Nižné a Stredné Malatíny obec disponuje 2 cintorínmi. V časti Vyšné Malatíny disponuje 1 cintorínom.

C.4 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „C“

- Priestorová segregácia miestnych častí, ktoré rozdeľuje cesty 1. triedy I/18, čo vytvára potenciálne kolízny bod motorovej i nemotorovej dopravy.
- Priestorová segregácia miestnych častí vedeniami veľmi vysokého napätia, čo znemožňuje ich postupné urbanizované previazania, resp. zrastanie.
- Na území susednej obce Partizánska Ľupča sú evidované známe rozvojové zámery, ktoré z priestorového, ako aj dopravného-obslužného hľadiska priamo nadväzujú na zastavané územie obce Malatíny.
- Výstavba diaľnice D1 eliminovala priame dopravné napojenie obce k vodnej ploche Liptovskej Mary, resp. vodnej nádrži Bešeňová.
- Stavebnotechnický stavieb niekoľkých budov a objektov nezodpovedá bezpečnostným požiadavkám, ako aj narušuje estetické vnímanie príjemnej podhorskej scenérie obce.
- Excentrická poloha cintorínov Nižné a Stredné Malatíny komplikuje jeho bezkolíznu dostupnosť.
- Fungujúce areály poľnohospodárskej výroby môžu z hygienických dôvodov limitovať využitie ich kontaktných plôch.
- Prítomnosť iba základnej občianskej vybavenosti.

D. DEMOGRAFICKÝ POTENCIÁL

D.1 DEMOGRAFIA

Podkapitola sa zaoberá analýzou demografického potenciálu obce Malatíny. Analýza jednotlivých demografických ukazovateľov bola realizovaná na základe výsledkov z posledných sčítaní obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 (SODB 2021), štatistických publikácií a údajov zo štatistických zisťovaní každoročne organizovaných a vykonávaných ŠÚ SR (multidimenzionálne tabuľky za ukazovatele hospodárskeho a sociálno-ekonomického vývoja, databáza DATAcube). Prognóza vývoja počtu obyvateľov čerpá z publikácie Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch Slovenskej republiky do roku 2040 (okresná úroveň). Taktiež je zohľadnená Demografická prognóza Žilinského samosprávneho kraja.

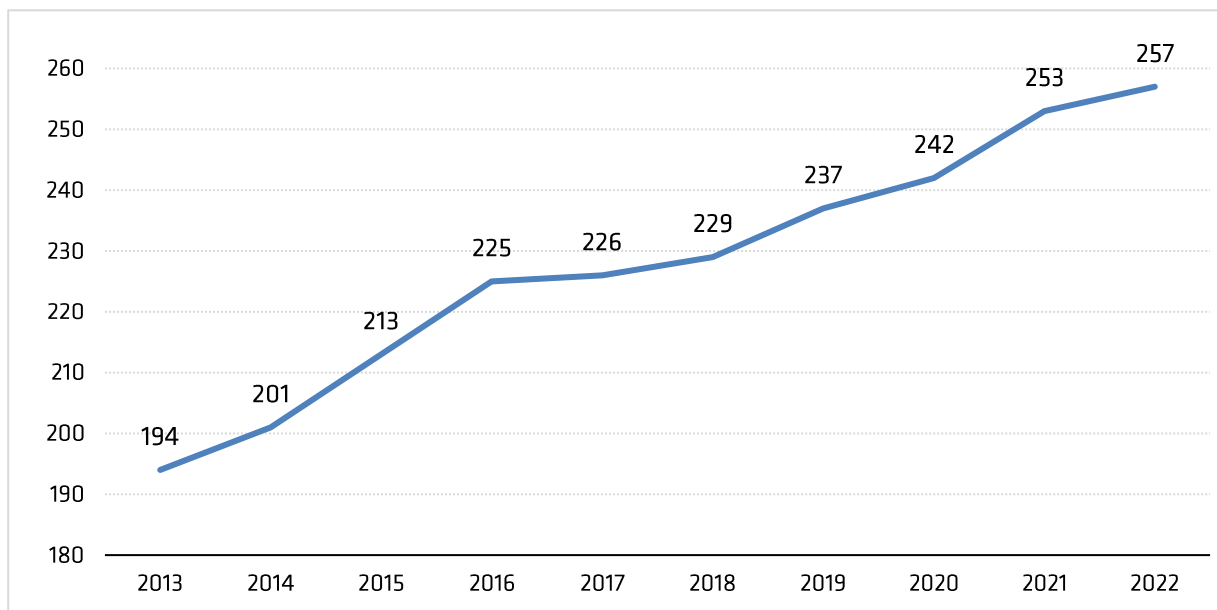
D.1.1 POČET OBYVATEĽOV

V roku 2022 mala obec 257 obyvateľov. V uplynulých rokoch 2013 až 2022 počet obyvateľov konštantne rástol zo 194 na 257 obyvateľov.

Malatíny mali k 31.12.2022 hustotu osídlenia na úrovni 61,06 obyvateľov/km², pričom okresná hodnota bola na úrovni 53,41 obyvateľov/km², hodnota na úrovni Žilinského kraja 101,17 obyvateľov/km², a celoslovenský priemer mal hodnotu 110,78 obyvateľov/km².

Pri pohľade na retrospektívny vývoj počtu obyvateľov do roku 2013, je možné pozorovať kontinuálny nárast počtu obyvateľov obce Malatíny, pričom počet obyvateľov od začiatku sledovaného obdobia, teda od roku 2013, narástol o vyše 60 obyvateľov.

Graf: Vývoj počtu obyvateľov

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z databázy DATAcube., ŠÚ SR

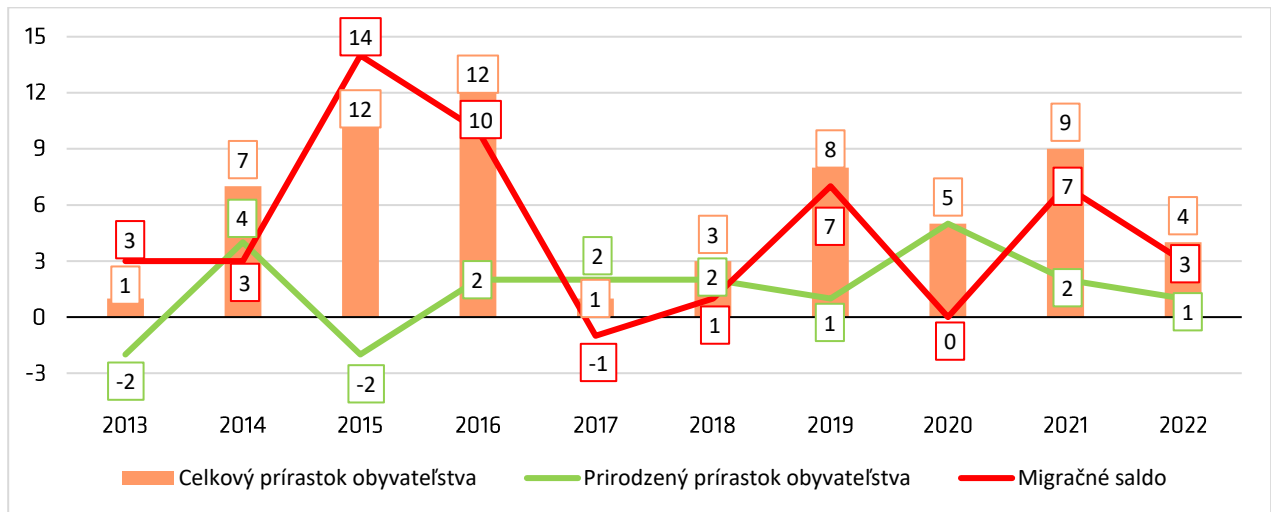
POHYB OBYVATEĽSTVA

Na celkový vývoj počtu obyvateľov vplýva samotný pohyb obyvateľstva (prirodený aj mechanický). Z tohto dôvodu sa sledovali všetky 3 údaje pohybu obyvateľstva na území obce Malatíny, za posledných 10 rokov.

Ako je možné pozorovať v nasledovnom grafe Pohyb obyvateľstva, celkový prírastok – súčet hodnôt prirodzeného pohybu a migračného salda, sa pohyboval iba v kladných číslach. Okrem toho je z grafu možné pozorovať, že na celkovom prírastku počtu obyvateľov sa výrazne podieľa migračné saldo (červená krivka) – sťahovanie sa do sídla.

Graf: Pohyb obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z databázy DATAcube., ŠÚ SR

D.1.2 PROGNOZA VÝVOJA OBYVATEĽSTVA

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov obce je spracovaný na základe Demografickej prognózy Žilinského samosprávneho kraja, ktorá je oficiálne tabuľkovo publikovaná na stránkach Úradu VÚC.¹

V roku 2025 by mala mať obec 188 obyvateľov a v roku 2045 len 163 obyvateľov. Priemerný vek obyvateľa obce bude v roku 2025 predstavovať 39,36 roka a v roku 2045 už 45,05 roka. Jednotlivé vekové kategórie obyvateľstva obce reflektuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka: Demografická prognóza obce

Rok	2025			2045		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
Spolu	94	94	188	78	85	163
0-5	4	6	10	2	5	7
6-14	14	10	24	10	6	16
15-19	4	7	11	3	6	9
20-25	7	5	12	7	5	12
26-59	48	44	92	36	31	67
60-61	1	2	3	1	2	3
62-64	2	3	5	2	3	5
65-69	3	7	10	3	8	11
70+	11	10	21	14	19	33

Zdroj: Demografická prognóza Žilinského samosprávneho kraja.

D.1.3 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Na území obce Malatíny bolo k 31.12.2022 dokopy 257 obyvateľov, pričom 18,7% z nich zastupovalo predproduktívnu zložku obyvateľstva (0-14 rokov). Najviac zastúpená skupina, v rámci vekového zloženia, bola skupina obyvateľov vo veku 15 až 64 rokov – čiže v produktívnom veku, s počtom 175. Naopak, najmenej zastúpená bola skupina obyvateľov v poproduktívnom veku (65 a viac rokov), ktorí tvorili 13,2% z celkového počtu obyvateľov.

¹ Zdroj: https://www.zilinskazupa.sk/files/2021/08_august/23.8/vyust1.zip

Tabuľka: Veková štruktúra obyvateľstva

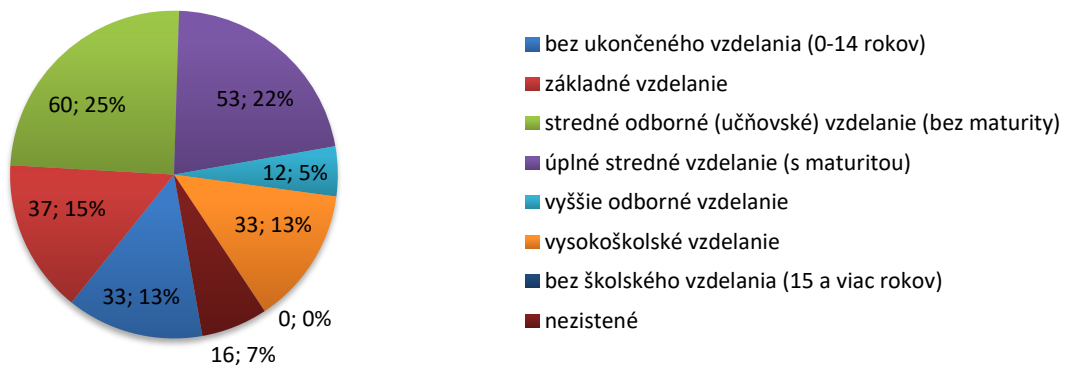
obdobie	územie	obyvateľstvo o spolu	obyvateľstvo vo veku			index starnutia
			predproduktívnom (0-14 rokov)	produktívnom (15-64 rokov)	poproduktívnom (65+ rokov)	
Stav k 31.12. 2022	SR	5 428 792	873 452	3 586 272	969 068	110,9
	Žilinský kraj	688 106	110 475	459 877	117 754	106,6
	okres Liptovský Mikuláš	71 555	10 365	46 875	14 315	138,1
	obec Malatíny	257	48	175	34	70,8
	SR	100,0	16,1	66,1	17,9	
	Žilinský kraj	100,0	16,1	66,8	17,1	
	okres Liptovský Mikuláš	100,0	14,5	65,5	20,0	
	obec Malatíny	100,0	18,7	68,1	13,2	

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z databázy DATAcube., ŠÚ SR

VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva² v obci Malatíny sa sledovala pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB2021). Ku dňu sčítania bolo na území obce Malatíny spolu 244 obyvateľov. V tomto období, bola v rámci vzdelanostnej úrovne, najviac zastúpená skupina obyvateľov, ktorí dosiahli stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturitnej skúšky, s počtom 60 obyvateľov, čo predstavuje 25%. 53 obyvateľov (22%) dosiahlo úplné stredné vzdelanie, ukončené maturitnou skúškou. Naopak, najmenej zastúpená skupina obyvateľov bola tá, kde respondenti dosiahli vyššie odborné vzdelanie (5%). Vysokoškolský stupeň vzdelania dosiahlo len 13% obyvateľov, čo predstavuje 33 obyvateľov, z celkového počtu obyvateľov.

Graf: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

² Pod najvyšším dosiahnutým vzdelaním sa rozumel najvyšší stupeň štúdia, ktorý obyvateľ ukončil. Študenti stredných odborných učilíšť a stredných škôl si vyznačili základné vzdelanie, študenti vysokých škôl príslušné stredoškolské vzdelanie.

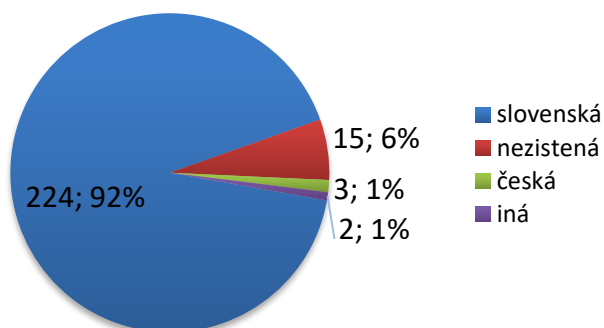
Základný zdroj údajov o socio-demografických štruktúrach je v podmienkach slovenskej demografickej štatistiky sčítanie obyvateľov (resp. sčítanie ľudu), domov a bytov. Údaje o vekovej, vzdelanostnej, národnostnej a religióznej štruktúre pre potreby analýzy preto preberáme z oficiálnych podkladov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001, resp. 2011. V intercenzálnom období v skutočnosti štatistika nedisponuje aktuálnymi informáciami o jednotlivých štruktúrnych charakteristikách obyvateľstva. Intercenzálne bilancie zloženia obyvateľstva (podľa veku, pohlavia a vzdelania) sú aktualizované len prostredníctvom logickej konštrukcie (bilančnej rovnice) pomocou každoročne ŠÚ SR vykonávaných štatistických zisťovaní prirodzeného a migračného pohybu obyvateľstva. Jedná sa teda o odhad pomocou dostupných zdrojov údajov. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva je bilancovaná iba na úrovni SR, religiózna štruktúra obyvateľstva nie je ani odhadovaná. Z tohto dôvodu uvádzame všetky štyri bilancie zloženia obyvateľstva k jednotnému dátumu ich oficiálneho sledovania, a to ku dňu sčítania.

NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Národnostná štruktúra obyvateľstva³ sa v obci Malatíny sledovala pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB 2021). Z celkového počtu obyvateľov, ktorý mal ku dňu sčítania hodnotu 244 obyvateľov, sa 92% obyvateľov hlásilo k slovenskej národnosti, čo predstavuje 224 obyvateľov. V 6% prípadov, národnosť nebola zistená. 3 obyvateľia sa hlásili k českej národnosti. K inej národnosti sa hlásili 2 obyvateľia.

Graf: Národnostná štruktúra obyvateľstva

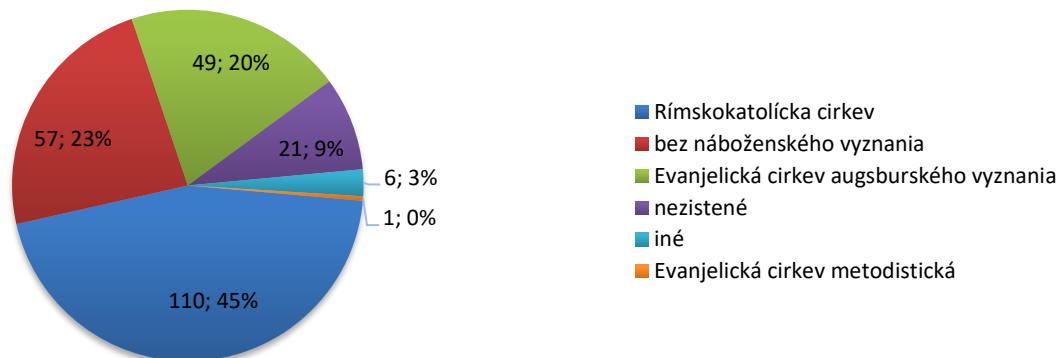

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

RELIGIÓZNA ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

V rámci religióznej štruktúry obyvateľstva⁴ prevládala v roku 2021, na území obce Malatíny, skupina obyvateľov, ktorá sa hlásila k Rímskokatolíckej cirkvi, a tvorila až 45% (110 ľudí) z celkového počtu obyvateľov. Druhou najviac zastúpenou skupinou, až 51 obyvateľov, v rámci náboženskej štruktúry boli obyvateľia bez náboženského vyznania (23%). Evanjelická cirkev augsburského vyznania, ku ktorej sa hlásilo 49 ľudí, predstavuje 20%. V 21 prípadoch nebolo náboženské vyznanie zistené. Najmenej zastúpené náboženské skupiny, boli iné náboženské skupiny (3%), a k Evanjelickej cirkvi metodistickej sa hlásil 1 obyvateľ.

Graf: Religiózna štruktúra obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

³ Národnosťou sa rozumie príslušnosť k národu alebo etnickej skupine. Vyznačovala sa podľa vlastného rozhodnutia. Nebol určujúci materinský jazyk, ani reč, ktorú obyvateľ používal alebo ovládal, ale vlastné rozhodnutie obyvateľa o príslušnosti k určitému národu, národnostnej menšine alebo etnickej skupine. Národnosť detí do 15 rokov sa vyznačila/zapísala podľa národnosti rodičov. Ak mali rodičia rôznu národnosť, národnosť dieťaťa sa vyznačila/zapísala podľa národnosti jedného z rodičov.

⁴ Pod náboženským vyznaním sa rozumie účasť obyvateľov na náboženskom živote niektorej cirkvi (náboženskej spoločnosti) alebo vzťah k nej. Na sčítacom formulári boli predznačené cirkvi a náboženské spoločnosti registrované v SR, možnosť „iné“ (náboženské vyznanie) a možnosť „bez vyznania“. Obyvatel' vyznačil/zapísal odpoveď podľa vlastného rozhodnutia. Náboženské vyznanie detí do 15 rokov sa vyznačilo/zapísalo podľa rozhodnutia rodičov pri zohľadnení názoru dieťaťa.

D.2 EKONOMICKÁ AKTIVITA

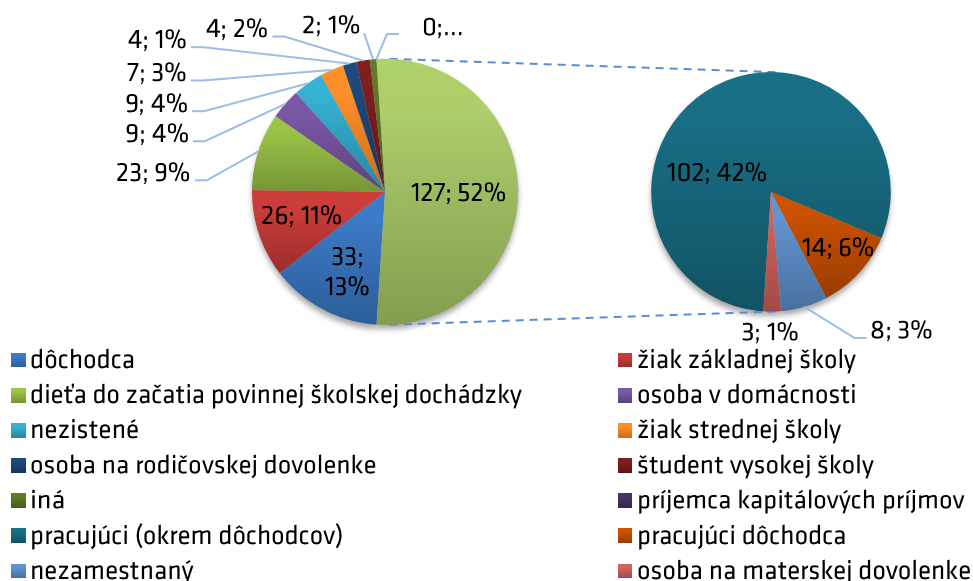
D.2.1 EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA VYBRANÉHO ÚZEMIA

V roku 2021 sa podľa sčítania SODB 2021, na území obce Malatíny nachádzalo 127 ekonomicky aktívnych osôb (EAO). Skupina EAO, ktorá tvorila 52% z celkového počtu všetkých obyvateľov, bola tvorená skupinou 102 pracujúcich obyvateľov, 14 pracujúcimi dôchodcami, 8 nezamestnanými a v prípade obce Malatíny, 3 osobami, ktoré boli na materskej dovolenke.

Miera ekonomickej aktivity, ktorá bola vypočítaná ako počet ekonomicky aktívnych obyvateľov / počet obyvateľov vo veku 15+ rokov) x 100, dosahovala v roku 2021, na území obce Malatíny hodnotu 60,77%. Okresná hodnota okresu Liptovský Mikuláš bola na úrovni 61,16%, hodnota Žilinského kraja na úrovni 61,6% , a celorepublikový priemer mal v roku 2021 hodnotu 59,66%.

Graf:

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

D.2.2 NEZAMESTNANOSŤ

K 31.05.2023 bolo na území obce Malatíny evidovaných spolu 7 uchádzačov o zamestnanie (ďalej len UoZ). Z toho boli 3 muži a 4 ženy. V rámci dĺžky evidencie UoZ boli spolu 4 obyvatelia, ktorí spadali dĺžkou svojej evidencie do krátkodobej nezamestnanosti - dĺžka evidencie bola kratšia ako 12 po sebe nasledujúcich mesiacoch. Dlhodobo nezamestnaných občanov, kedy bola dĺžka evidencie UoZ dlhšia ako 12 mesiacov, bolo spolu 3.

Tabuľka: Evidencia uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie (mesiacov)

Obdobie	Krátkodobá nezamestnanosť				Dlhodobá nezamestnanosť						
	0-3	4-6	7-9	10-12	13-18	19-24	25-30	31-36	37-42	43-48	nad 48
Počet	2	2	0	0	0	0	0	1	1	0	1

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ÚPSVaR, 07/2023

Z pohľadu vekovej štruktúry UoZ, bola najviac zastúpená veková skupina obyvateľov vo veku 35 až 39 rokov, a 55 až 59 rokov. Skupina UoZ vo veku do 25 rokov, 40 až 49 rokov, a 60 a viac rokov nebola vôbec zastúpená. Najmenej zastúpenou bola skupina obyvateľov vo veku 25 až 34 rokov, a 50 až 54 rokov, do ktorých spadali vždy 1 obyvateľ.

Tabuľka: Evidencia uchádzačov o zamestnanie podľa veku

Vek	do 20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 a viac	n/a
Počet	0	0	1	1	2	0	0	1	2	0	0

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ÚPSVaR, 07/2023

V rámci vzdelanostnej úrovne bola zastúpená len skupina obyvateľov, ktorí dosiahli vyššie sekundárne vzdelanie. Ostatné skupiny podľa dosiahnutého vzdelania neboli vôbec zastúpené.

Tabuľka: Evidencia uchádzačov o zamestnanie podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Počet	Stupeň vzdelania	Počet	Stupeň vzdelania
0	predprimárne vzdelanie	0	terciárne vzdelanie (nie VŠ)
0	primárne vzdelanie	0	terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
0	nížšie sekundárne vzdelanie	0	terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
7	vyššie sekundárne vzdelanie	0	terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)
0	post sekundárne neterciárne vzdelanie	0	nezistené

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z ÚPSVaR, 07/2023

D.3 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „E“

- Z dlhodobého hľadiska vývoj stavu obyvateľstva obce Malatíny vykazuje stúpajúci trend.
- Na celkovom prírastku počtu sa výrazne podieľa migračné saldo - sťahovanie sa do sídla.
- Na základe okresnej prognózy vývoja počtu obyvateľov, by mal počet obyvateľov do roku 2040 klesnúť o zhruba 21 obyvateľov.

E. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

E.1 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

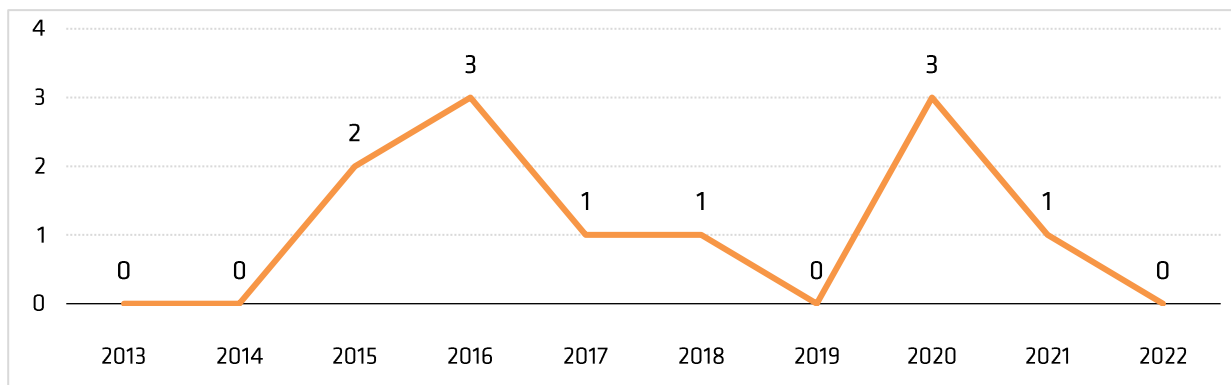
Podľa SODB 2021 bolo v obci Malatíny evidovaných 118 domov a 143 bytov. Rodinných domov bolo 107 a bytových domov 4. Bytov v rodinných domoch bolo 107 a bytov v bytových domoch 26.

Podkapitola sa zaoberá analýzou retrospektívneho vývoja domového a bytového fondu obce Malatíny, ako aj jeho základnou charakteristikou na základe výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021, keďže Sčítanie obyvateľov, domov a bytov je jediným zdrojom dát o štruktúre domového a bytového fondu a úrovni bývania obyvateľov.

VÝVOJ POČTU DOKONČENÝCH BYTOV

V rámci vývoja počtu dokončených bytov, sa sledoval retrospektívny vývoj počtu dokončených bytov v rodinných aj bytových domov spolu, za posledných 10 rokov. Za dané sledované obdobie sa priemerne dokončilo 1,1 bytov. Najviac bytov sa dokončilo v rokoch 2016 a 2020, kedy sa vždy za daný rok v oboch prípadoch dokončili 3 byty. Naopak najmenej bytov – 1 byt, bolo dokončených v rokoch 2017, 2018 a 2021. V obdobiach medzi rokmi 2013 až 2014, a v rokoch 2019 a 2022, neboli skolaudované žiadne byty ani domy.

Tabuľka: Vývoj počtu dokončených bytov

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo ŠÚ SR, 08/2023

E.1.1 STAV DOMOVÉHO FONDU

Podkapitola sa zaoberá charakteristikou domového fondu obce Malatíny podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021.

Predmetom sčítania domov boli všetky budovy určené na bývanie (vrátane neobývaných budov) označené súpisným číslom a ďalšie objekty, v ktorých niekto býval alebo v nich v rozhodujúcom okamihu sčítania prenočoval, okrem zastupiteľských úradov cudzích štátov.

Tabuľka: Prehľad domov podľa obývanosti

Domy						
spolu	v tom podľa obývanosti na súčasný pobyt					
	obývané		neobývané		s nezistenou obývanosťou	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
118	59	50,00	59	50,00	0	0,0

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

Pri analýze domového fondu podľa obývanosti, sa vychádzalo z údajov o obývanosti na súčasnom pobyte. Súčasný pobyt je skutočné bydlisko obyvateľa v rozhodujúcom okamihu sčítania, nemusí byť zhodné s miestom trvalého pobytu.

Tabuľka: Prehľad domov podľa typu, formy vlastníctva a obdobia výstavby

Domy															
podľa typu			podľa formy vlastníctva							podľa obdobia výstavby					
z toho			z toho							z toho					
rodinné domy	bytové domy	iné	fyzické osoby	štát	obec	iné právnické osoby	kombinácia vlastníkov	nezistené	iné	do r. 1945	1946 - 1980	1981 - 2000	2001 a neskôr	nezistené	
107	4	7	83	0	0	9	12	2	12	34	37	6	40	1	

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

DOMY PODĽA TYPU DOMU

Podľa typu domu sa na území obce Malatíny, podľa údajov zo SODB 2021, nachádzalo spolu 118 domov, pričom väčšinu tvorili rodinné domy, s počtom 107, čo predstavuje 90,68%. Bytové domy boli zastúpené s počtom 4, čo predstavuje 3,39%. Až 7 objektov, ktoré boli pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, definované ako „domy“, spadali podľa typu domu/bydliia, k iným typom. 1 dom predstavoval fiktívny objekt, čo predstavuje 0,85%, ďalší 1 dom bol podľa typu domu/bydliia definovaný ako ostatné budovy na bývanie (0,85%), 2 objekty boli podľa typu domu/bydliia definované ako rekreačné objekty (1,69%), 1 objekt bol definovaný ako prevádzková budova na bývanie, a posledné 2 objekty boli definované ako ubytovacie zariadenia hotelového typu (1,69%).

DOMY PODĽA FORMY VLASTNÍCTVA

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa na území obce Malatíny, nachádzalo spolu 118 domov, pričom väčšina domov s počtom 83, čo predstavuje 70,34%, spadali v rámci formy vlastníctva do vlastníctva fyzických osôb. Podľa formy vlastníctva bolo až 12 objektov vlastnených kombináciou viacerých vlastníkov, čo predstavuje 10,17% z celkového počtu. Nezistenú formu vlastníctva mali 2 domy, čo predstavuje 1,69%. Zahraniční vlastníci vlastnili 12 domov (10,17%). 9 domov vlastnili iné právnické osoby – obchodné spoločnosti (7,63%).

DOMY PODĽA OBDOBIA VÝSTAVBY

Podľa údajov zo SODB 2021, bolo podľa obdobia výstavby, najviac domov vystavaných v období po roku 2001, čo predstavuje 33,90% z celkového počtu. Do roku 1945 sa postavilo spolu 34 domov, čo predstavuje 28,81%. V období rokov 1946 až 1980 sa postavilo 37 domov (31,36%). Najmenej bytov sa postavilo v období medzi rokmi 1981 až 2000, čo spolu predstavuje 6 bytov (5,08%). Pri 1 dome (0,85%), nebolo obdobie výstavby zistené.

NEOBÝVANÉ DOMY

Podľa údajov zo SODB 2021, sa ku dňu sčítania nachádzalo na území obce Malatíny až 59 neobývaných domov, čo predstavuje presnú polovicu (50%) z celkového počtu domov.

E.1.2 STAV BYTOVÉHO FONDU

Podkapitola sa zaoberá charakteristikou bytového fondu obce Malatíny, podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011. V rámci bytového fondu sa sledovali aj údaje o forme vlastníctva, počtu obytných miestností, veľkosti podlahovej plochy, typu vykurovania a kúrenia.

Tabuľka: Prehľad bytov podľa obývanosti

Byty							
spolu	v tom podľa obývanosti na súčasný pobyt						
	obývané			neobývané		s nezistenou obývanosťou	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
143	82	57,34	61	42,66	0	0,0	

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

Pri analýze bytového fondu podľa obývanosti, sa vychádzalo z údajov o obývanosti na súčasnom pobyte. Súčasný pobyt je skutočné bydlisko obyvateľa v rozhodujúcom okamihu sčítania, nemusí byť zhodné s miestom trvalého pobytu.

Tabuľka: Prehľad bytov podľa formy vlastníctva, počtu obytných miestností a veľkosti podlahovej plochy

Byty																
podľa formy vlastníctva						podľa počtu obytných miestností						podľa veľkosti podlahovej plochy v m ²				
z toho						z toho						z toho				
vlastné byty	byty vo vlast.	obecné	družstevné	iné	n/a	1	2	3	4	5+	n/a	do 40	40 - 80	81 - 100	100+	n/a
v BD	RD	byty	byty													
0	85	23	0	33	2	1	25	71	28	15	2	2	57	32	47	5

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

Tabuľka: Prehľad bytov podľa typu vykurovania a podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie

Byty														
podľa typu kúrenia							podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie							
z toho							z toho							
ústredné	ústredné	iný	bez kúrenia	etážové	n/a	samostatné vyk. teleso	plyn	elektrína	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	n/a	
diaľkové	lokálne													
0	32	1	0	1	2	107	0	45	0	94	2			2

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB2021

BYTY V RODINNÝCH A BYTOVÝCH DOMOCH

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa z celkového počtu 143 bytov, 107 bytov nachádzalo v rodinných domoch (74,83%), a 26 bytov sa nachádzalo v bytových domoch (18,18%).

BYTY PODĽA FORMY VLASTNÍCTVA

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa na území obce Malatíny, nachádzalo spolu 143 bytov, pričom viac ako polovica, s počtom 85 (59,44%) bola podľa formy vlastníctva definovaná ako byt vo vlastnom rodinnom dome. Obecných bytov bolo dokopy 23, čo predstavuje 16,08%. Medzi ďalšie formy vlastníctva patria byty, ktorých forma vlastníctva nebola zistená, s počtom 2 (1,40%), služobných bytov je spolu 3 (2,10%), 1 byt bol definovaný ako byt v nájme (0,70), inú formu užívania má 23 bytov (16,08%), a 6 bytov bolo definovaných ako byty obývané vlastníkom (4,20%).

BYTY PODĽA VEĽKOSTI PODLAHOVEJ PLOCHY

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa na území obce Malatíny, nachádzali z celkového počtu 143 bytov, 2 byty (1,40%), s podlahovou plochou menšou ako 40 m². Najviac bytov s počtom 57, čo predstavuje 39,86%, malo podlahovú plochu v rozmedzí 40 až 80 m². Podlahovú plochu viac ako 100 m² malo spolu 47 bytov (32,87%). Podlahovú plochu viac ako 80 a menej ako 100 m², malo spolu 32 bytov (22,38 %). V 5 prípadoch (3,50%) nebola veľkosť podlahovej plochy zistená.

BYTY PODĽA POČTU OBYTNÝCH MIESTNOSTÍ

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa na území obce Malatíny, nachádzali z celkového počtu 143 bytov, 2 byty, ktoré boli tvorené 1 obytnou miestnosťou (1,40%). 2 obytné miestnosti malo spolu 25 bytov (17,48%). Najviac bytov disponovalo 3 obytnými miestnosťami, a to až 71 bytov, čo predstavuje takmer polovicu z celkového počtu (49,65%). 4 obytné miestnosti boli zaznamenané v 28 bytoch (19,58%).

5 a viac obytných miestností malo 15 bytov (10,49%). V 2 prípadoch (1,40%) nebol počet obytných miestností zistený.

OBÝVANÉ BYTY PODĽA TYPU A ZDROJA VYKUROVANIA

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, sa na území obce Malatíny, nachádzalo z celkového počtu 143 bytov, 32 bytov, čo predstavuje 22,38%, ktoré podľa typu kúrenia, disponovali ústredným lokálnym kúrením. Iným druhom kúrenia disponovali 1 byt (0,70%). Etážovým typ kúrenia mal taktiež 1 byt (0,70%). 107 bytov využívalo na vykurovanie samostatné vykurovacie teleso, čo predstavuje takmer 75% z celkového počtu. V 2 prípadoch (1,40%), nebol druh vykurovania zistený.

Pevné palivo ako zdroj vykurovania, bolo zaznamenané v 94 prípadoch, čo predstavuje 65,73%. Druhým najvyužívanejším zdrojom vykurovania bola elektrina, a to až v 45 bytoch (31,47%). Iné formy zdroja vykurovania boli zaznamenaná v 2 bytoch (1,40%), a nezistené formy zdroja vykurovania sa nachádzali taktiež v 2 prípadoch (1,40%).

NEOBÝVANÉ BYTY

Podľa údajov zo SODB 2021, sa ku dňu sčítania nachádzalo na území obce Malatíny až 61 neobývaných bytov, čo predstavuje 32,28% z celkového počtu bytov.

E.2 OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Občianska vybavenosť sa delí na komerčnú a nekomerčnú. Týmto spôsobom sa rozvetvuje na komerčnú vybavenosť s ekonomickými službami voľného trhu a na nekomerčnú vybavenosť, t.j. komunálnu, resp. verejnoprospešnú vybavenosť.

E.2.1 KOMERČNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Najbližšie supermarkety (reťazec CBA) sa nachádzajú v susedných obciach Ľubel'a a Partizánska Ľupča.

V areáli Sojka resort sa v rámci občianskej vybavenosti nachádza reštaurácia (kapacita 80 miest) a retro bar. Areál však pozostáva z viacerých častí a celkovo ho tvorí ponuka ubytovacích a stravovacích zariadení. Disponuje ubytovaním vo viacerých budovách, postavených v tradičnom slovenskom štýle, ktoré sú rozmiestnené vo veľkej záhrade. Ide o hotel, drevenice, camping a tiež bazény a wellness.

E.2.2 NEKOMERČNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Z dôvodu nižšieho počtu obyvateľov je dostupnosť k občianskej vybavenosti limitovaná. Obyvatelia sú v mnohých prípadoch nútení využívať prevádzky a inštitúcie vo väčších obciach alebo priamo v okresnom meste Liptovský Mikuláš.

VEREJNÁ SPRÁVA A ADMINISTRATÍVA

Obecný úrad sa nachádza v časti Nižné Malatíny, súčasťou je kultúrny dom. V budove obecného úradu zasadá Zastupiteľstvo obce Malatíny, ktoré tvorí starosta a päť poslancov. Obec má v súčasnosti zriadené tri komisie. 1. Komisia stavebná, bytová, životného prostredia a verejného poriadku. 2. Komisia kultúry, školstva a športu. 3. Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov. Priestory obecného úradu plnohodnotne pokrývajú potreby zabezpečenia administratívno-správneho fungovania obce.

V obci sa nenachádza prevádzka pošty. Najbližšia pošta je v susednej obci Partizánska Ľupča.

ŠKOLSTVO

Z dôvodu nízkeho počtu obyvateľov a žiakov v obci Malatíny sa nenachádza ani MŠ ani ZŠ. Deti dochádzajú do spádovej MŠ resp. ZŠ Partizánska Ľupča, resp. do ZŠ Liptovský Mikuláš, kde sa nachádzajú aj ďalšie vzdelávacie inštitúcie.

ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nenachádza ambulancia lekára. Spádové ambulancie všeobecného lekára pre dospelých je v meste Liptovský Mikuláš a v susednej obci Partizánska Ľupča. Ďalšie ambulancie všeobecného lekára pre dospelých, gynekológia a stomatológia sa nachádzajú v okresnom meste Liptovský Mikuláš, kde je lokalizovaná aj najbližšia nemocnica s poliklinikou (cca 13,5-15 km, resp. 14-16 min. autom). Spádová ambulancia všeobecného lekára pre deti a dorast je lokalizovaná v susednej obci Ľubel'a.

Najbližšia lekárňa sa nachádza v susednej obci Ľubel'a.

SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V obci sa nenachádza zariadenie sociálnej starostlivosti. Zariadenia sa nachádzajú v okresnom meste Liptovský Mikuláš, príp. vo väčších obciach. Sociálne služby seniorom domácom prostredí je zabezpečované neverejnými poskytovateľmi.

KULTÚRA

V obci sa nachádza kultúrny dom, a to v budove obecného úradu v časti Nižné Malatíny. K pravidelne usporadúvaným podujatiam patria napr. ples, fašiangy, Deň detí, úcta k starším a Sviatok Sv. Mikuláša.

V obci sa nenachádza kostol. Najbližší kostol sa nachádza v obci Partizánska Ľupča.

BEZPEČNOSŤ

V obci sa nenachádza hasičská zbrojnica. Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru sa nachádza v okresnom meste Liptovský Mikuláš.

Najbližšie oddelenie polície (obvodné oddelenie ako aj okresné riaditeľstvo policajného zboru) sa nachádza v okresnom meste Liptovský Mikuláš.

E.3 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „E“

- Dostupnosť k občianskej vybavenosti limitovaná. Obyvatelia sú v mnohých prípadoch nútení využívať prevádzky a inštitúcie vo väčších obciach alebo priamo v okresnom meste Liptovský Mikuláš.
- Nízky počet obyvateľov nevytvára dostatočnú kumulatívnu kúpyschopnosť obyvateľstva pre rozšírenie ponuky vybavenosti a komerčných služieb.
- Z celkového počtu 118 domov, bola jedna polovica obývaných (50,00%) a druhá polovica neobývaných (50,00%).
- Z celkového počtu bytov 143, bolo 82 obývaných (57,34%), a 61 neobývaných (42,66%).
- Podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie, až 94 bytov využíva pevné palivo, 45 využíva elektrinu a v 2 prípadoch bol využívaný iný typ zdroja energie.

F. KULTÚRNE A HISTORICKÉ HODNOTY

F.1 HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE

Podľa podkladov od Krajského pamiatkového úradu Žilina, obec vznikla pri rovnomernom potoku doloženom v 13. storočí pri ohraničovaní chotára Partizánskej Ľupče. V 14. storočí sa rozdelila na Nižný, Stredný a Horný Malatín. V roku 1888, keď mali tri obce dovedna 49 domov a 494 obyvateľov, splynuli pod názvom Tri Malatíny. Súčasný názov obec používa od roku 1927.

Nižné Malatíny: Obec je doložená nepriamo v roku 1341. Patrila zemianskej rodine Malatinských, neskôr časť Féjerpatakyovcom a Kyselovcom. V roku 1784 mala 38 domov a 241 obyvateľov. Zemepánmi boli Szokolyiovci.

Vyšné Malatíny: Obec je doložená nepriamo v roku 1341. Patrila zemianskej rodine Malatinských. V roku 1784 mala 13 domov a 72 obyvateľov.

Stredné Malatíny: Obec sa spomína od roku 1461. Obec patrila Pethöovcom, v roku 1784 mala 13 domov a 86 obyvateľov (podľa Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť).

Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, garbiarstvom, od 19. storočia nádenníctvom. Za I. ČSR ich hlavným zamestnaním bolo okrem poľnohospodárstva aj tkáčstvo a košíkárstvo. Obyvatelia sa zapojili do SNP (sídlo partizánskej skupiny Jegorov).

F.2 OCHRANA KULTÚRNO – HISTORICKÝCH HODNÔT

Ochrana pamiatkového fondu sa na území Slovenskej republiky riadi a vykonáva v zmysle zákona č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

V rámci obce sa nezachovali významnejšie stavby, ktoré by boli zahrnuté do zoznamu pamiatok, a preto tu nebola vyhlásená žiadna kultúrna pamiatka, pamiatková zóna, ani iná priestorová informácia z Pamiatkového fondu SR. Obec taktiež nedisponuje evidenciou pamätihodností obce, vedenou v zmysle § 14 ods. Zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Krajský pamiatkový úrad Žilina eviduje niekoľko nehnuteľností s pamiatkovou hodnotou, ktoré je možné zaradiť, resp. ktoré odporúča zaradiť medzi pamätihodnosti obce. Je nimi 15 bývalých vidieckych šľachtických sídiel (zemianskych kúrií) v časti Nižné Malatíny.

- Drevená kúria Jozefa Nemešániho a Jána Nemešániho, z 19. storočia (popisné číslo 1).
- Baroková, murovaná kúria Jozefa Bukovinského a Zuzana Bukovinskej, z 18. storočia (popisné číslo 2).
- Kamenná kúria Márie Kohútovej, rodenej Fehérpatakyovej, z polovice 17. storočia.
drevená klasicistická kúria Rudolfa Andaházyho a Márie Andaházyovej, z 19. storočia (popisné číslo 4).
- Drevená kúria Ľudovíta Oška a Márie Oškovej, z druhej polovice 17. storočia (popisné číslo 60).
- Murovaná kúria Zuzany Podhorányiovej, rodenej Oškovej, z druhej polovice 19. storočia (popisné číslo 52).
- Drevená kúria Gejzu Oška a Petrolely Oškovej, z druhej polovice 17. storočia (popisné číslo 50).
- Murované kúrie rodu Pethó, z druhej polovice 19. storočia (popisné číslo 43 a 49).
- Murovaná kúria Pavla Batiza, z 19. storočia (popisné číslo 42).
- Drevená kúria Petra Batiza, z konca 17. storočia (popisné číslo 40).
- Kúria Jána Matiašovského, z druhej polovice 19. storočia (popisné číslo 34).
- Drevená kúria Emila Fehérpatakyho, z konca 19. storočia (popisné číslo 29).
- Kúria Andreja Gálfího, z prvej polovice 19. storočia (popisné číslo 33).
- Kúria Andreja Batiza, z prvej polovice 19. storočia (popisné číslo 32).
- Kúria Jozefa Trnovského, z prvej polovice 19. storočia (popisné číslo 31).

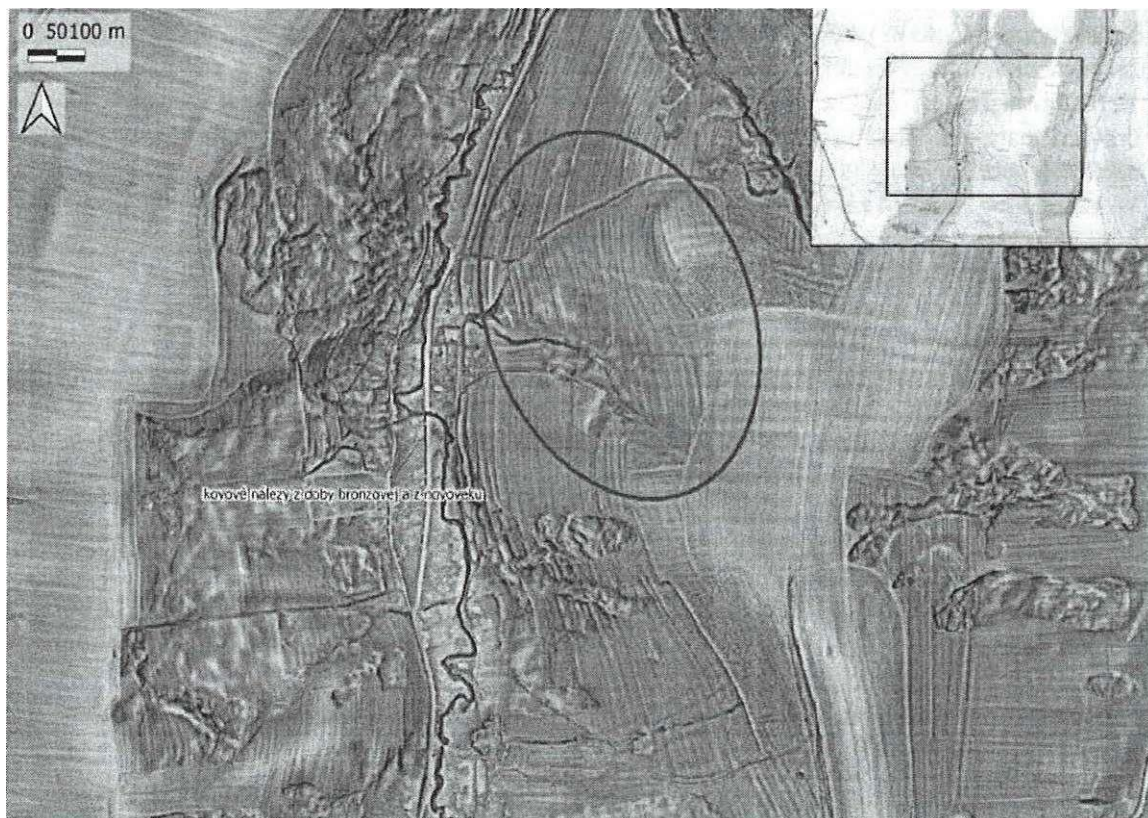
V časti Vyšné Malatíny je evidované 1 bývalé vidiecke šľachtické sídlo: murovaná, baroková kúria Lacka Malatínskeho, z 18. storočia (v minulosti jediná murovaná stavba v tejto osade).

Z ostatných pamiatok možno uviesť murovanú zvoničku nad Nižnými Malatínami a Kaplnku v Petríkovej horičke nad Vyšnými Malatínami.

V Centrálnej evidencii archeologických nálezísk Slovenska (ďalej len CEANS) v katastri obce Malatíny nie je evidované žiadne archeologické nálezisko. Krajský pamiatkový úrad Žilina eviduje v katastri obce Malatíny dve polohy, pri ktorých boli počas obhliadky a archeologického výskumu potvrdené archeologické nálezy z obdobia bronzovej doby, stredoveku a novoveku, na nasledujúcom obrázku.

Obrázok: Lidarová snímka s vyznačením archeologických nálezov zo stredoveku a novoveku a vyznačením zaniknutých ohradených areálov

Zdroj: PAMIS

LIDAR-ové snímokovanie zároveň ukazuje archeologický potenciál viacerých polôh, ktoré doposiaľ neboli archeologicky skúmané. Ide hlavne o polohy východne od lokality Krivé a Trpké (ovál na Obrázku vyššie) s viditeľnými ohraničenými areálmi. Okrem toho sú na viacerých polohách v extraviláne obce Malatíny viditeľné stopy pôvodnej parcelácie a zaniknutých historických komunikácií. Na týchto miestach je vysoký archeologický potenciál. Je viac než isté, že pri prieskume v minulosti obrábaných území, resp. pasienkov sa nájdu v ornici archeologické nálezy z obdobia minimálne 18. a 20. storočia (mince, črepy, drobné predmety), ktoré sú typickými nálezmi na využívanej pôde v minulosti.

Vzhľadom k tomu, že sa doteraz nerobil systematický archeologický prieskum katastrálneho územia Malatíny, je oprávnený predpoklad, že v katastri sa nachádzajú ďalšie nateraz neznáme archeologické náleziská. Zmiený archeologický potenciál územia ako aj výsledky KPÚ Žilina z posledných rokov môže túto domnienku len potvrdiť.

F.3 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „F“

- Hoci historické prvky hodné zápisu do NKP sa nedochovali, Krajský pamiatkový úrad Žilina eviduje niekoľko nehnuteľností, ktoré je možné zaradiť medzi pamätihodnosti obce. Je nimi 15 bývalých vidieckych šľachtických sídiel (zemianskych kúrií) v časti Nižné Malatíny a 1 bývalé vidiecke šľachtické sídlo v časti Vyšné Malatíny.

G. HOSPODÁRSTVO

G.1 HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

Hospodárstvo tvorí primárny sektor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, sekundárny sektor priemyslu a stavebníctva, terciárny sektor obchodu, služieb a rozvíjajúcej sa logistiky a kvartérny sektor vedy, výskumu a inovácií.

Hospodárska základňa je tvorená fyzickými a právnickými osobami nachádzajúcimi sa v riešenom území.

Pri zhodnotení stavu hospodárskej základne obce sú, okrem údajov dostupných za úroveň obce, analyzované aj údaje dostupné na okresnej úrovni, teda za okres Liptovský Mikuláš.

G.1.1 HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA OKRESU LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

Súčasná hospodárska základňa okresu je značne diverzifikovaná. Prevládajú malé a stredné podniky a mikropodniky, resp. fyzické osoby podnikatelia.

Okres Liptovský Mikuláš predstavuje jeden z okresov Slovenska, ktoré z hľadiska ekonomiky a hospodárstva plní pomerne významné funkcie. Napriek tomu, že okres ponúka významný počet pracovných príležitostí evidujeme väčší počet odchádzajúcich za prácou alebo do školy (približne o jeden tisíc) ako je počet dochádzajúcich.

Najväčší podiel zamestnancov, takmer 2/3 pracuje v sektore služieb. Pomerne významný podiel zamestnancov, približne 32%, pracuje v sektore priemyslu a stavebníctva a 3% v odvetví poľnohospodárstva. Uvedené rozdelenie ekonomických aktivít obyvateľov okresu Liptovský Mikuláš kopíruje situáciu na úrovni kraja.

V rámci sektoru služieb dominuje najmä odvetvie Vzdelávanie s 15% podielom na počte zamestnancov odvetvie Veľkoobchod a maloobchodu; oprava motorových vozidiel a motocyklov, v ktorom pracuje približne 12% obyvateľov okresu. Zároveň odvetvie Veľkoobchod a maloobchodu; oprava motorových vozidiel a motocyklov predstavuje odvetvie s najvyšším počtom pôsobiacich subjektov (18% z celkového počtu podnikov podniká v tomto odvetví, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje spolu takmer šesťsto podnikov).

Z hľadiska priemyselnej výroby má významné postavenie drevospracujúcich priemysel ale aj elektrotechnická výroba. V sektore služieb dominujú služby spojené so vzdelávaním (sídli tu štátna vysoká vojenská škola), maloobchodom ale aj spojené s turizmom, ktorý má v regióne významné postavenie vďaka viacerým významným strediskám cestovného ruchu (napr. Demänovská dolina, Liptovská Mara).

K najvýznamnejším zamestnávateľom (s viac ako 500 zamestnancami) patria subjekty podnikajúce, resp. sídliace na území okresu a to v oblasti turizmu (Tatry mountain resorts, a.s.), v oblasti obchodu (COOP Jednota Liptovský Mikuláš, výrobné družstvo), vzdelávania (Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši), priemyselnej výroby-výroba ostatných elektrických zariadení (Eltek s.r.o., v Liptovskom Hrádku) ale aj v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti (Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš).

Najvýznamnejším centrom ekonomických aktivít v okrese je mesto Liptovský Mikuláš, kde sídlia aj najväčší zamestnávateľia okresu.

Tabuľka: Počet zamestnancov okresu Liptovský Mikuláš podľa ekonomických činností (za rok 2021)

Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	812	3%
Priemysel spolu	7 107	30%
Ťažba a dobývanie	140	1%
Priemyselná výroba	6 194	26%
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	197	1%
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	575	2%
Stavebníctvo	471	2%
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	2 907	12%
Doprava a skladovanie	687	3%
Ubytovacie a stravovacie služby	965	4%
Informácie a komunikácia	805	3%
Finančné a poisťovacie činnosti	98	0%
Činnosti v oblasti nehnuteľností	197	1%
Odborné, vedecké a technické činnosti	896	4%
Administratívne a podporné služby	357	1%
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	1 415	6%
Vzdelávanie	3 565	15%
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	1 462	6%
Umenie, zábava a rekreácia	1 332	6%
Ostatné činnosti	812	3%
Spolu	23 887	100%

Zdroj: Štatistický úrad SR, databáza DATAcube, 08/2023

Na území okresu Liptovský Mikuláš pôsobí aktuálne 13 529 podnikateľských subjektov. Celkový počet podnikateľských subjektov je pomerne stabilný, aj keď v ostatných rokoch pozorujem mierny nárast. Väčšinu tvoria drobní podnikatelia, živnostníci, resp. fyzické osoby - podnikatelia. Evidovaný nárast podnikateľských subjektov vytvára dobrý predpoklad pre ďalší rozvoj hospodárskej základne okresu.

Tabuľka: Vývoj počtu ekonomických subjektov okresu Liptovský Mikuláš

Druh subjektu	2022	2017	2012
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	5 294	4 848	5 602
Živnostníci	4 947	4 469	5 146
Právnické osoby ziskové	3 288	2 612	1 701
Spolu	13 529	11 929	12 449

Zdroj: Štatistický úrad SR, databáza DATAcube, 08/2023

G.1.2 HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA OBCE MALATÍNÝ

Obec Malatíny predstavuje menšie sídlo, ktoré z hľadiska hospodárskej štruktúry plní iba obmedzené funkcie. Na území obce je lokalizovaný rezort cestovného ruchu (Sojka rezort), ktorý môžeme označiť ako za najväčšieho zamestnávateľa v obci a jej okolí. Obec má vidiecky ráz a dominantnou funkciou je bývanie, čomu zodpovedná aj rozloženie pracovných príležitostí v obci, ktoré je limitované. Táto skutočnosť je ovplyvnená najmä blízkosťou lokalizácie okresných miest Liptovský Mikuláš, resp. Ružomberok, ktoré poskytujú dostatok pracovných príležitostí rozmanitého charakteru. Uvedené dokladá aj štatistika dochádzajúcich a odchádzajúcich (za prácou alebo do školy), kde počet odchádzajúcich bol, podľa SODB 2021, na úrovni 101 obyvateľov a počet dochádzajúcich bol iba 27. To jasne ukazuje malý počet pracovných príležitostí priamo v obci a väčší podiel obyvateľstva, ktorý musí za prácou (alebo do školy) dochádzať z obce.

Podľa výsledkov ostatného SODB z roku 2021 bolo 123 ekonomicky aktívnych obyvateľov (pracujúci), z čoho takmer 60 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva pracovala v sektore služieb, 22 % v sektore priemyslu a stavebníctva a 7 % v odvetví poľnohospodárstva a 2 obyvateľia pracovali v odvetví ťažby a dobývania (pozn.: približne 13 % obyvateľstva neuviedlo odvetvie pracovnej činnosti).

Na rozdiel od okresu Liptovský Mikuláš má významnejšie postavenie práve odvetvie poľnohospodárstva, kde pracuje relatívne vyšší podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Poľnohospodárstvo je úzko späté s materiálnym, sociálnym a kultúrnym rozvojom vidieka. Preto by sa mal ďalší rozvoj vidieka opierať

o zachovanie životaschopnosti vidieckeho osídlenia prostredníctvom rozvoja zamestnanosti a infraštruktúry s ohľadom na mimoprodukčnú funkciu poľnohospodárstva.

V oblasti priemyselnej výroby a stavebníctva je významné najmä odvetvie drevospracujúceho priemyslu a oblasti súvisiace so stavebníctvom. V sektore služieb je významné odvetvie Ubytovacie a stravovacie služby čo súvisí s lokalizáciou významnejších ubytovacích kapacít priamo obci (Sojka rezort) a ponukou súvisiacich služieb ako ubytovanie (hotel, apartmány, drevenice a autokemping), reštaurácia a (retro) bar.

Tabuľka: Počet zamestnancov v obci podľa ekonomických činností (za rok 2021)

Spolu	123	100%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	8	7%
Ťažba a dobývanie	2	2%
Priemyselná výroba	18	15%
Stavebníctvo	9	7%
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	16	13%
Doprava a skladovanie	6	5%
Ubytovacie a stravovacie služby	10	8%
Informácie a komunikácia	1	1%
Finančné a poisťovacie činnosti	1	1%
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2	2%
Odborné, vedecké a technické činnosti	8	7%
Administratívne a podporné služby	2	2%
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	8	7%
Vzdelávanie	3	2%
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	7	6%
Umenie, zábava a rekreácia	3	2%
Ostatné činnosti	3	2%
nezistené	16	13%

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA HOSPODÁRSTVA OBCE

Na území obce Malatíny pôsobí aktuálne 59 podnikateľských subjektov. Celkový počet podnikateľských subjektov je pomerne stabilný s mierne stúpajúcou tendenciou. Väčšinu tvoria drobní podnikatelia, živnostníci, resp. fyzické osoby - podnikatelia. Evidovaný nárast podnikateľských subjektov vytvára dobrý predpoklad pre ďalší rozvoj hospodárskej základne obce.

Tabuľka: Vývoj počtu ekonomických subjektov

	2022	2017	2012
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	24	23	24
Živnostníci	24	21	19
Právnické osoby ziskové	11	9	7
Spolu	59	53	50

Zdroj: Štatistický úrad SR, databáza DATAcube, 08/2023

G.2 HOSPODÁRSKA ŠTRUKTÚRA OBCE

PRIMÁRNY SEKTOR

Na rozdiel od okresu Liptovský Mikuláš má významnejšie postavenie v obci práve odvetvie poľnohospodárstva, kde pracuje relatívne vyšší podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Podľa výsledkov ostatného SODB to bolo 7 % z ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Zároveň v rámci priestorovej štruktúry hospodárstva predstavujú areály priemyselnej výroby významné funkčné plochy.

Poľnohospodárstvo je úzko späté s materiálnym, sociálnym a kultúrnym rozvojom vidieka. Preto by sa mal ďalší rozvoj vidieka opierať o zachovanie životaschopnosti vidieckeho osídlenia prostredníctvom rozvoja zamestnanosti a infraštruktúry s ohľadom na mimoprodukčnú funkciu poľnohospodárstva.

SEKUNDÁRNY SEKTOR

Sektor priemyslu a stavebníctva je druhým najvýznamnejším sektorom v hospodárskej štruktúre obce. V sektore pracuje 22 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Význam sektora priemyselnej výroby a stavebníctva je obdobná ako na úrovni okresu, resp. kraja. V sektore však neevidujeme nejakého významného zamestnávateľa na území obce.

TERCIÁRNY SEKTOR

Najväčší podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva, takmer 60 %, pracuje v sektore služieb. V tomto sektore služieb je v obci významné odvetvie Ubytovacie a stravovacie služby čo súvisí s lokalizáciou významnejších ubytovacích kapacít priamo obci (Sojka rezort) a ponukou súvisiacich služieb ako ubytovanie (hotel, apartmány, drevenice a autokemping), reštaurácia a (retro) bar. Sektor služieb sa vyznačuje minimálnymi nárokmi na priestorové (územné) kapacity.

KVARTÉRNY SEKTOR

Kvartérny sektor zahŕňa najmä oblasť vedy, výskumu a inovácií (t.j. odvetvia ako Informácie a komunikácia, Odborné, vedecké a technické činnosti, Zdravotníctvo a sociálna pomoc a Umenie, zábava a rekreácia). Ich podiel na celkovej hospodárskej štruktúre dosahuje približne 16 %, pričom najviac ľudí pracuje v odvetviach ako Odborné, vedecké a technické činnosti a Zdravotníctvo a sociálna pomoc. Tento sektor sa tiež vyznačuje minimálnymi nárokmi na priestorové (územné) kapacity.

G.3 PRIESTOROVÁ ŠTRUKTÚRA HOSPODÁRSTVA

Významné hospodárske činnosti na území obce sú spojené s ubytovacími a stravovacími službami (Sojka rezort). Tieto aktivity (hotel, ubytovanie v apartmánoch, ubytovanie v dreveniciach, autokemping, reštaurácia, (retro) bar) sú rozmiestnené v južnej časti katastra obce južne od cesty I/18 pozdĺž hlavnej cesty prechádzajúcej obcou.

Priestorová štruktúra ďalších hospodárskych činností na území obce je situovaná v areáloch (bývalých) poľnohospodárskych družstiev, kde sa nachádzajú prevádzky poľnohospodárskej výroby resp. skladového hospodárstva. Jeden z areálov sa nachádza v severnej časti katastrálneho územia obce Malatíny (severne od cesty I/18) a druhý areál sa nachádza v miestnej časti Vyšné Malatíny, v južnej časti katastra obce Malatíny, južne od cesty I/18.

G.4 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „G“

- Nižší počet pracovných príležitostí priamo na území obce. Vysoká dochádzka za prácou alebo do školy.
- Zachovanie poľnohospodárstva a turizmu a s nimi súvisiacich aktivít ako významných odvetví v štruktúre hospodárstva obce.

H. ZÁUJMY OBRANY ŠTÁTU

Vojenská správa Ministerstva obrany SR nemá zvláštne územné požiadavky týkajúce sa rozvoja riešeného územia obce Malatíny, okres Liptovský Mikuláš. Záujmy obrany štátu sú preto determinované najmä nasledujúcimi právnymi predpismi v ich aktuálnom a plnom znení:

- Zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon č. 173/2015, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 204/2013 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

H.1 CIVILNÁ OCHRANA OBYVATEĽSTVA

V záujme predchádzania vzniku rizikových situácií na území obce Malatíny je potrebné sa pri investičnej výstavbe riadiť najmä nasledujúcimi predpismi:

- Analýza možného vzniku mimoriadnej udalosti v územnom obvode Okresného úradu Liptovský Mikuláš (2021).
- Civilná ochrana pre starostov obcí v okrese Liptovský Mikuláš (MV SR 2013)
- Konceptia rozvoja vodnej dopravy SR schválená uznesením vlády SR č. 469/2000, ktorá stanovuje koridory vodných ciest a územné obvody verejných prístavov.
- Zákon NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.
- Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška č. 388/2006 Z. z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany.

H.2 OCHRANA PRED POVODŇAMI

Ochrana pred povodňami je súbor technických a organizačných opatrení orgánov štátnej správy, obcí a miest, povodňových komisií, správcov vodných tokov, vlastníkov a správcov vodných stavieb, a tiež iných fyzických a právnických osôb dotknutých v otázkach prevencie vzniku povodní a opatrení na zmiernenie ich následkov.

V riešení Územného plánu obce Malatíny musia byť v nasledujúcich etapách spracovania rešpektované záujmy ochrany pred povodňami na všetkých úsekoch vodných tokov prechádzajúcich cez územie riešeného územia.

Z hľadiska ochrany pred povodňami je pri spracovaní nasledujúcich etáp Územného plánu obce Malatíny potrebné rešpektovať najmä nasledujúce právne predpisy.

- Zákon č. 409/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami
- Zákon č. 188/2003 o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 364/2004 Z. z., zákona č. 203/2009 Z. z. a zákona č. 111/2010 Z.
- Nariadenie vlády SSR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení nariadenia vlády SSR č. 52/1981 Zb.

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských tokov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 224/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vymedzení oblasti povodí, environmentálnych cieľoch a o vodnom plánovaní
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 433/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o využívaní hydroenergetického potenciálu vodných tokov
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 392/2004 Z. z., ktorou sa ustanovuje Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach

OCHRANNÉ PÁSMA VODNÝCH TOKOV

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 SVP ako príslušným orgán vodného zákona požaduje zachovať ochranné pásmo vodohospodársky významných vodných tokov Malatínka 10 m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze obojstranne.

V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacim vodám, výstavba súběžných inžinierskych sietí.

Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.Z). Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významných vodných tokoch sú pozemky do 10 m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze. Pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma.

OCHRANA INUNDAČNÉHO ÚZEMIA

V ďalších fázach spracovania územného plánu je potrebné zabezpečiť ochranu inundačného územia a vytvárať podmienky pre:

- Prírodné meandrovanie vodných tokov,
- Spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia,
- Dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe je potrebné v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia), akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, respektíve kontrolovane vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky,
- Návrh odvádzania a čistenia odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z. a NV SR č.269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
- Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
- Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí, stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby,
- V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
- Navrhované križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle s STN 73 6822,
- Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasí s organizáciou Odštepného závodu Ružomberok, Slovenského vodohospodárskeho podniku.

H.3 POŽIARNA OCHRANA

Pri funkčnom využívaní a priestorovom usporiadaní katastrálneho územia Malatíny, definovanom v Územnom pláne obce Malatíny, je potrebné riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany

v súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov, ako aj vykonávacej Vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii a Vyhlášky 307/2007 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 28. júna 2007, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb.

Následne pri územnom a stavebnom povolení stavieb a zariadení je potrebné rešpektovať platné technické normy SR, ako aj špecifické pokyny a usmernenia Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Žiline a Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Liptovskom Mikuláši.

Činnosti okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru sú zabezpečovanie úloh súvisiacich so zdolávaním požiarov, s poskytovaním pomoci a s vykonávaním záchranných prác pri haváriách, živelných pohromách a pri poskytovaní pomoci pri iných mimoriadnych udalostiach. Požiarnu ochranu zabezpečujú Hasičské a záchranné zbory SR v spolupráci s príslušníkmi dobrovoľného hasičského zboru obce Partizánska Ľupča. V obci sa nenachádza požiarna zbrojnica.

H.4 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „H“

- Rešpektovanie príslušných právnych predpisov uvedených v rámci kapitoly.
- Zohľadniť závery a odporúčania z analýzy územia okresu Liptovský Mikuláš z hľadiska možnosti vzniku mimoriadnych udalostí, ktorá je vlastne posúdením nebezpečenstva pre prípad vzniku mimoriadnej udalosti s ohľadom na zdroje ohrozenia.
- Rešpektovať vyhradené záplavové územie v obci.

I. ŠPORT, REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

I.1 ŠPORT

Športové aktivity v obci sú veľmi limitované. V obci sa nenachádza peší ani turistický chodník. Multifunkčné ihrisko je súčasťou súkromného areálu autokempingu.

Obyvatelia aj návštevníci sú odkázaní využívať zariadenia v iných obciach.

I.2 REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH (TURIZMUS)

Podľa dokumentu Územný generel cestovného ruchu Žilinského kraja územie obce spadá do regiónu cestovného ruchu (CR) Liptov, ktorý disponuje najkomplexnejšou ponukou rôznych produktov CR, a to počas celého roka. Neďaleké lyžiarske strediská (napr. Jasná, Závažná Poruba, Liptovský Ján Žiar alebo Malinô Brdo) sú zároveň bázou pre letné pobyty, pešiu turistiku, termálne kúpaliská sú v celoročnej prevádzke. Tieto strediská je možné ďalej rozširovať, a to tak v budovaní a skvalitňovaní ubytovacej kapacity, ako aj horských dopravných zariadení a doplnkových športových služieb. Oblasť je však naďalej vhodná na zakladanie nových komplexných stredísk s celoročnou prevádzkou. V porovnaní s inými regiónmi CR je Liptov menej vybavený kultúrno-historickými pamiatkami, chýba aj stmelujúci faktor pre oblasť horného i dolného Liptova.

V obci boli rekreačné možnosti rozvinuté vo forme turistického bývania (chaty, chalupy), ktoré je súčasťou kompaktných (hoci pretiahnutých pozdĺž hlavnej komunikácie) zastavaných území obce (Nižné, Stredné a Vyšné Malatíny).

Obec nedisponuje významnými atraktivitami, je skôr východným bodom pre turistiku v širšej oblasti Liptova. Obyvatelia aj návštevníci môžu využiť blízkosť Liptovskej Mary, Vodného parku Bešeňová a blízkych pohorí Nízke Tatry a Chočské vrchy.

Napriek tomu sa tu nachádza niekoľko menších zaujímavostí – tri cintoríny, murovaná zvonica a Kaplnka v Petrikovej horičke. Potenciálnym do budúcna môže byť historický poznávací CR v rámci obce. Prvým krokom by bolo zaradenie niekoľkých bývalých vidieckych šľachtických sídiel (zemianskych kúrií) medzi pamätihodnosti obce.

V obci sa nachádza niekoľko ubytovacích zariadení:

- Nižné Malatíny:
 - Chalupy na majeri (31-35 lôžok),
- Stredné Malatíny:
 - Sojka Resort - Hotel & Drevenice (72-84 lôžok),
 - Sojka Resort - Drevenice Magura Village (16 zrubov - 112 lôžok),
 - Sojka Resort – autokemping (22 stojísk)
 - Apartmány LAMA 2 (15 lôžok),
- Vyšné Malatíny:
 - Holiday Raj (4 chaty s 11, 12, 8 a 24 lôžkami),
 - časť dreveníc patriacich Sojka Resort - Hotel & Drevenice (pozri vyššie).

I.3 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE „I“

- Obec má nedostatočne využitý turistický aj cykloturistický potenciál.
- V prípade cykloturistiky je dôležité podporovať kvalitatívne prvky – vybudované cykloturistické trasy je dôležité doplniť náležitou infraštruktúrou.
- Pre intenzívnejšie využívanie pešej rekreácie v rámci obce je vhodné dobudovanie chodníkov popri cestách.

J. DOPRAVA

J.1 ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY

ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY A VÄZBY

V národných súvislostiach rozvoja dopravy sa obec Malatíny nachádza na hlavnom urbanistickom koridore Bratislava – Trnava – Trenčín – Žilina – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – Poprad – Prešov – Košice, ktorý vytvára Diaľnica D1 a železničná trať č. 180 (105). Zabezpečuje dopravné spojenie metropol Bratislava a Košice. Z hľadiska rozvojových priorít štátu v oblasti dopravy ide stále o rozhodujúci strategický koridor. Hlavné v téme diaľničného prepojenia D1 metropol západného a východného Slovenska.

Uvedené trasy sú súčasťou celoeurópskej sústavy dopravnej siete krajín Európskej únie TEN-T. Politika transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) je zameraná na výstavbu a rozvoj celoeurópskej siete železničných tratí, ciest, vnútrozemských vodných ciest, námorných trás, prístavov, letísk a železničných terminálov.

- Diaľnica D1 je súčasťou európskeho multimediálneho koridoru základnej siete CORE TEN-T „Rýn – Dunaj (Rhine – Danube)“, v smere Frankfurt – Norimberg – Praha – Brno – Žilina – Prešov – (Užhorod), v úseku:
 - Ivachnová – Važec.
- Železničná trať č. 180 (105) je súčasťou európskeho multimediálneho koridoru konvenčnej siete TEN-T „Rýn – Dunaj (Rhine – Danube)“, v smere Hranice (CZ) – Púchov – Žilina – Poprad – Košice – Čierna nad Tisov – (Čop), v úseku:
 - Vrútky – Štrba.

NADRADENÁ CESTNÁ SIŤ

Nadradenú komunikačnú sieť tvoria rýchlostné cesty a diaľnice v správe s Národnou diaľničnou spoločnosťou, a.s. a cesty I. triedy v správe Slovenskej správy ciest, a.s. Na nadradenú cestnú sieť sa napájajú cesty II. a III. triedy, ktoré má v správe Žilinský kraj, ako aj mieste a obecné cesty.

Obec Malatíny sa polohovo nachádza na ceste 1. triedy I/18. Severnú hranicu územia obce križuje aj Diaľnica D1. Napojenie na diaľnicu zabezpečujú mimoúrovňové križovania MÚK D1 – 1/18 Ivachnová (cca 6 km) a MÚK D1 – 1/18 Liptovský Mikuláš (cca 15 km). Cesta I/18 vytvára paralelnú (záložnú) komunikáciu diaľnice D1.

Severným okrajom riešeného územia obce Malatíny je vedená diaľnica D1. Paralelne s Diaľnicou D1 riešené územie obce Malatíny križuje aj celoštátna železničná trať č. 180 (105).

Dopravné napojenie na cestu prvej triedy I/18 sa nachádza priamo na území obce v križovaní s regionálnymi cestami III/2345 (severným smerom na Nižné Malatíny) a III/2324 (južným smerom na Stredné a Vyšné).

REGIONÁLNA KONCEPCIA ROZVOJA DOPRAVY

Regionálna koncepcia rozvoja dopravy je definovaná územným plánom Žilinského samosprávneho kraja v aktuálnom platnom znení. Ide o záväzný územnoplánovací nástroj regiónu, v s ktorým musia byť všetky územné plány miest a obcí v kraji v súlade. Významným dokumentom ovplyvňujúci regionálne aspekty rozvoja dopravného systému kraja je aj Stratégia udržateľného rozvoja dopravy a mobility Žilinského samosprávneho kraja (SURDM ŽSK).

Základnou víziou SURDM ŽSK je uplatnenie prvkov udržateľnej mobility kraja, predovšetkým zmenou del'by prepravnej práce v prospech hromadnej dopravy s cieľom zníženia negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie.

Aktuálne trendy rozvoja dopravy Žilinského kraja sú formulované v novopripravovanej územnoplánovacej dokumentácii Žilinského kraja (AŽ Projekt, s.r.o.) V oblasti zabezpečenia udržateľnej dopravnej (vnútornej a vonkajšej) dostupnosti kraja je podľa dokumentácie najvyššou prioritou ŽSK realizácia integrovaného dopravného systému kraja (IDS). IDS je sofistikovaný a koordinovaný systém vzájomnej nadväznosti prímestskej autobusovej dopravy (ďalej len „PAD“), mestskej hromadnej dopravy (ďalej len „MHD“), železničnej osobnej dopravy (ďalej len „ŽOD“), individuálnej automobilovej dopravy (ďalej len „IAD“), cyklistickej a pešej dopravy. V jeho rámci má najvýznamnejšie postavenie systém hromadnej dopravy osôb. V kontexte IDS zohráva významnú podmieňujúcu rolu optimálnej funkčnosti systému dokončenie a kompletizácia výstavby siete diaľnic D1 a D3, ako aj rýchlostnej cesty R3. Ich prínos spočíva v uvoľnení

kapacít ciest, ktoré v súčasnosti supľujú funkciu diaľnic a rýchlostných ciest (cesty I/11, I/12, I/18, I/59, I/60, I/65), resp. ktoré sa nachádzajú v najintenzívnejšie osídlených častiach kraja.

J.2 CESTNÁ DOPRAVA

J.2.1 CESTNÁ SIŤ OBCE

DIAĽNICA D1

Severným okrajom riešeného územia obce Malatíny je vedená diaľnica D1 v správe Národná diaľničná spoločnosť, a.s. - Stredisko správy a údržby diaľnic Liptovský Mikuláš. Na území obce ide o medzikrižovatkový úsek Ivachnová – Liptovský Mikuláš, diaľkovej funkčnej klasifikácie.

Ochranné pásmo Diaľnice D1 je definované v zmysle § 11 Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon). Podľa § 15 ods. 1 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) cestné ochranné pásma sa zriaďujú pri všetkých diaľniciach, cestách a miestnych komunikáciách I. a II. triedy mimo zastavaného územia alebo územia určeného na súvislé zastavenie. Vyhláška 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v § 15 uvádza nasledovné.

Hranicu cestných ochranných pásiem určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti:

- 100 metrov od osi vozovky príslušného jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia.

CESTY 1. TRIEDY

Cez centrálnu časť obce Malatíny prechádza cesta 1. triedy I/18 úseku Liptovská Ľupča – Liptovský Mikuláš.

Cesta je vedená v trase Žilina – Ružomberok – Poprad – Prešov – Michalovce. Jej dĺžka je cca 300 km. V úseku Žilina – Prešov vedie paralelne s diaľnicou D1. V zmysle STN a TP predstavuje záložnú komunikáciu, ktorá v čase plánovaných prerušení dopravy na diaľnici alebo v rámci nepredvídateľných okolností zabezpečuje plynulý a bezkolízny odklon tranzitnej dopravy. Na území obce ide o medzikrižovatkové úseky s obomi dopravnými smermi. Funkčná klasifikácia je nadregionálna, stavebná kategória ju označuje ako krajská cesta. Správcom je Slovenská správa ciest - IVSC Žilina. V peáži nie je vedená s inou cestou.

Na cestu I. triedy I/18 sa priamo v obci napájajú dve regionálne cesty 3. triedy. Severným smerom na Nižné Malatíny cesta III/2345 a južným smerom na Stredné a Vyšné Malatíny cesta III/2324. Križovatka je priesečná, s rozšírením, bez odbočovacích pásov. Nedobudované pripájacie a odbočovacie pruhy vytvára potenciálne kolíznu bodovú závalu.

Ochranné pásmo cesty I/18 je definované v zmysle § 11 Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon). Podľa § 15 ods. 1 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) cestné ochranné pásma sa zriaďujú pri všetkých diaľniciach, cestách a miestnych komunikáciách I. a II. triedy mimo zastavaného územia alebo územia určeného na súvislé zastavenie. Vyhláška 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v § 15 uvádza nasledovné.

Hranicu cestných ochranných pásiem určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti:

- 50 metrov od osi vozovky cesty I. triedy.

Pre cesty I. triedy mimo zastavaného územia Slovenská správa ciest odporúča rezervovať koridor minimálnom šírkovom usporiadaní C 11,5/80.

CESTY 2. TRIEDY

Cesta II. triedy sa na území obce nenachádza.

CESTY 3. TRIEDY

Hlavné dopravné komunikácie obce tvoria dve obojsmerné cesty 3. triedy vo vlastníctve Žilinského samosprávneho kraja.

Od priesečnej križovatky s cestou 1. triedy I/18 je severným smerom na Nižné Malatíny vedená cesta č. III/2328 (pôvodne III/018153). Ide o v obci zaslepenú komunikáciu. Funkčná klasifikácia je podregionálna,

stavebnú kategóriu predstavuje krajinská cesta. Správcom cesty je Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja, závod Liptov. Ide o miestnu zbernú cestu funkčnej triedy B3.

Od priesečnej križovatky s cestou 1. triedy I/18 je južným smerom na Stredné a Vyšné Malatíny vedená cesta č. III/2324 (pôvodne III/018118). Ide o v obci zaslepenú komunikáciu. Funkčná klasifikácia je podregionálna, stavebnú kategóriu predstavuje krajinská cesta. Správcom cesty je Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja, závod Liptov. Ide o miestnu zbernú cestu funkčnej triedy B3.

Na cesty tretej triedy III/2324 a III/2328 sú napojené obecné cesty, areálové komunikácie, ako aj pol'né nespevné komunikácie, vrátane súkromných domových a bytových napojení.

V zmysle § 15 Vyhlášky 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) hranicu cestných ochranných pásiem určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti:

- 20 metrov od osi vozovky cesty III. triedy.

Pre cesty III. triedy mimo zastavaného územia Slovenská správa ciest odporúča rezervovať koridor minimálnom šírkovom usporiadaní C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101 a v zastavanom území v kategórii MZ 8,5/50, resp. MZ 8,0/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110.

OBECNÉ CESTY

Miestne komunikácie, resp. v zmysle novelizovanej legislatívy obecné cesty tvoria systém zokruhovaných alebo zaslepených ciest, ktoré sa napájajú predovšetkým na cestu III/2328. Ide o funkčnú úroveň Miestna obslužná komunikácia C2 alebo C3 MO 6,0/30.

Priestorové vymedzenie obecných ciest je znázornené vo grafickej časti dokumentácie – vo výkrese č. 3 – Analýza dopravy.

Šírkové usporiadanie miestnych ciest je potrebné plánovať v súlade STN 73 6110 a TP.

NESPEVVENÉ POL'NÉ A LESNÉ CESTY

V obci sa nachádzajú aj nespevnené pol'né cesty, ako aj lesné účelové cesty. Využívajú sa predovšetkým pre poľnohospodárske účely, pre lesné práce alebo pre výkon správy NAPANTu. Ich priestorové vymedzenie je uvedené vo výkresovej časti dokumentácie. Ide však o sezónne alebo periodické využitie, ktoré sa v priebehu rokov môže čiastočne v území zmeniť.

J.2.2 PARKOVANIE

Statická doprava nie je v obci organizovaná celoplošne. Parkovanie je realizované predovšetkým na vlastných pozemkoch alebo pozdiž, resp. kolmo na verejné komunikácie. Často aj na úkor verejnej zelene.

Parkoviská sa nachádzajú pre bytovými domami, resp. pri budove obecného úradu.

Pri návrhu nových lokalít bývania a občianskej vybavenosti je potrebné vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110.

J.2.3 CHARAKTERISTIKA DOPRAVNÝCH PARAMETROV

INTENZITA DOPRAVA

Intenzita dopravy sa sleduje v rámci celonárodného sčítania dopravy, ktoré realizuje Slovenská správa ciest spravidla každých päť rokov. Vzhľad na pandemickú situáciu ochorenia COVID sa sčítanie v roku 2020 nerealizovalo. Najaktuálnejšie výsledky sú tak z roku 2015 nasledovne.

Cesta I/18 má v obci Malatíny označenie sčítacieho úseku 90190.

Tabuľka: Intenzita dopravy na ceste I/18

Rok	Úsek	Cesta	Ťažké vozidlá T	Osobné vozidlá O	Motocykle M	Spolu S
2005	90190	18	348	3 067	12	3 427
2010	90190	18	392	3 641	18	4 051
2015	90190	18	355	2 275	18	2 648

Na základe výhľadových koeficientov rastu intenzity cestnej dopravy, ktoré publikovala Slovenská správa ciest, možno na danom úseku 90190 očakávať v roku 2030 celkovo cca 4 100 vozidiel a do roku 2040 zhruba 4 420 vozidiel. Samozrejme ide o orientačné čísla, ktoré nezohľadňujú súčasné trendy rozvoja dopravy.

DOPRAVNÉ ZÁVADY

Staršia komunikačná sieť, predovšetkým v lokalitách s pôvodnou rodinnou alebo chatovou zástavbou, vykazuje známky nielen zlého technického stavu, ale aj nedostatočného šírkového usporiadania s výskytom bodových závad. Medzi najviac vyskytujúce sa závady patrí nevyhovujúci rozhl'ad na križovatkách alebo nedostatočná šírka vozovky s otočkami pri vybavenosti územia alebo ukončení zaslepených ciest 3. triedy.

Na starších obslužných komunikáciách nižšej funkčnej triedy (C3) nie je reálne rozširovať profil komunikácie, ale je nutné obnoviť, prípadne doplniť nevyhovujúce vodorovné a zvislé dopravné značenie. Zároveň dopravným značením je potrebné regulovať vjazd nákladnej dopravy. Rovnako je potrebné zlepšiť technický stav vozoviek a odstrániť bodové závady, ktoré tvoria potenciálne bezpečnostné riziko. Zlé rozhl'adové podmienky na križovatkách je vohné odstrániť stavebnými úpravami. Pri nemožnosti použiť stavebnú úpravu je potrebné zmeniť organizáciu dopravy tak, aby križovatky neboli potenciálnym miestom pre vznik dopravných nehôd (zmeny v organizácii a pod.).

J.3 VEREJNÁ AUTOBUSOVÁ DOPRAVA

Verejná osobná doprava je v Malatínach zabezpečovaná výlučne prímestskou autobusovou dopravou (PAD). PAD je zabezpečovaná firmou ARRIVA Liorbus a.s..

Obec je pokrytá 3 zastávkami PAD v rámci zastavaného územia, priaznivá pešia dostupnosť do 400 m je v Stredných a Vyšných Malatínach, čiastočne menej priaznivá je v Nižných Malatínach – do 600 m. Spojenie s okresným mestom Liptovský Mikuláš je obmedzené. Tvorí ho 5 spojov, z čoho 2 spoje v ranej špičke a 3 popoludní, v opačnom smere 4 spoje popoludní. Spoje plnia predovšetkým úlohy školských spojov. Počas víkendov sú v prevádzke 2 spoje obojsmerne. Priame spojenie aspoň raz denne je okrem Liptovského Mikuláša aj s obcami Galovany, Gôtovany, Lazisko, Partizánska Ľupča a Svätý Kríž.

Najlepšie spojenie poskytuje zastávka Malatíny, r.ázc., ktorá sa nachádza mimo zastavaných území obce, a to na rázcestí cesty 1/18 a „malatínskych“ III/2324 a III/2345. Jej využitie je najvhodnejšie pro obyvateľov a návštevníkov Stredných Malatín (Sojka resort), vzdialenosť k najvzdialenejším domom Vyšných resp. Nižných Malatín je 2 – 2,4 km. Z tejto zastávky je možné využiť 15 spojov počas pracovných dní (7 doobeda, 8 poobede), resp. 12 počas víkendov. Priame spojenie aspoň raz denne je okrem hore uvedených aj s obcami Ľubel'a, Vlachy, Liptovské Kl'ačany a Dúbrava.

J.4 ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Hlavná železničná trať prechádza najsevernejším cípom katastra obce, cca 2,4 km od najbližšej budovy zastavaného územia obce. Ide o celoštátnu železničnú trať č. 180 (105), ktorá je súčasťou európskeho multimedialneho koridoru konvenčnej siete TEN-T „Rýn – Dunaj (Rhine – Danube)“, v smere hranice (CZ) – Púchov – Žilina – Poprad – Košice – Čierna nad Tisov – Čop, v úseku Vrútky – Štrba.

Najbližšia železničná stanica sa nachádza v susednej obci Vlachy. Je dostupná pešo alebo na bicykli (3-5,5 km), či autom (5,3-6,8 km resp. 6-8 min). V rámci budovania integrovaného dopravného systému je vhodné plánovane spojiť obec s touto stanicou v pravidelnom taktovom cestovnom poriadku.

Vlaky typu rýchlik, expres, IC, EC, RegioJet a SC zastavujú v okresnom meste Liptovský Mikuláš.

Ochranné pásmo železničnej trate určuje Zákon č. 513/2009 Z.z. o dráhach v znení neskorších predpisov ako ochranné pásmo dráhy. V § 5 sa uvádza, že ochranné pásmo dráhy je priestor po oboch stranách obvodu dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými v určenej vzdialenosti od hranice obvodu dráhy; zriaďuje sa na ochranu dráhy, jej prevádzky a dopravy na nej. Ak stavebné povolenie neurčuje inak, hranica ochranného pásma dráhy je pre železničnú dráhu 60 metrov od osi krajnej kol'aže, najmenej však 30 metrov od vonkajšej hranice obvodu dráhy,

J.5 CYKLISTICKÁ DOPRAVA

V obci doposiaľ neboli vybudované podmienky pre cyklistickú dopravu. Základným prostriedkom presunu sú cesty III. triedy III/2324 a III/2345 resp. miestne komunikácie.

Z hľadiska cykloturistiky je možné využiť spojovaciú cykloturistickú trasu (9406 – Partizánska Ľupča – Malatíny – Liptovská cyklomagistrála), ktorá do obce vstupuje od západu po ceste I/18 a ďalej pokračuje

na juh cez Stredný a Vyšný Malatín, odkiaľ pokračuje nahor údolím potoka Malatínka a Kolárová k cyklorácestníku Čerpiator – Bielo, kde sa napája na Liptovskú cyklomagistrálu (už mimo katastra obce).

J.6 PEŠIA DOPRAVA

Chodci nemajú v obci k dispozícii chodníky. Sú preto odkázaní využívať cesty spolu cesty III. triedy III/2324 a III/2345 resp. miestne komunikácie spolu s automobilmi a cyklistami.

Jedinou výnimkou je priestranstvo medzi obecným úradom a prilahlým bytovým domom. Ďalší úsek chodníka pri penzióne je pravidelne obsadzovaný parkujúcimi vozidlami.

J.7 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „J“

- Obmedzené pokrytie prímestskou verejnou hromadnou dopravou.
- Odkázanosť na individuálnu automobilovú dopravu.
- Absencia chodníka takmer v celej obci.
- V kontexte s STN nedostatočná šírka vozovky obecných ciest, ako aj absencia otočísk na zaslepených cestách.
- Skutkový stav miestnych ciest vo viacerých prípadoch nekorešponduje s právnym stavom podľa evidencie katastra nehnuteľností, kde sa cesta nachádza v odlišnej podobe ako ju vymedzuje dotknutá parcela v katastri.
- Nerealizované plochy statickej dopravy pre zariadeniach občianskej vybavenosti.
- Pri viacerých nehnuteľnostiach, najmä pri starších stavbách, nie je možné realizovať parkovanie osobných áut na vlastných pozemkoch.

K. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

K.1 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

K.1.1 VODNÉ PLOCHY A VODNÉ TOKY

Katastrálnym územím obce Malatín preteká vodný tok Malatínka spravovaný Slovenským vodohospodárskym podnikom, š.p. (SVP) a pravostranné bezmenné prítoky vodného toku. Južnou hranicou katastra preteká vodný tok Biela.

Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. (SVP) požaduje rešpektovať a pri návrhu rozvojových zámerov vychádzať z nasledovných požiadaviek:

- Rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z.z., Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov" a pod.
- Križovanie inžinierskych sietí s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi".
- V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 žiada zachovať ochranné pásmo vodných tokov Malatínka, Biela a bezmenných prítokov Malatínky v šírke min. 4 m od brehovej čiary obojstranne.
- V ochrannom pásme, ktoré SVP požaduje ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.
- Osadenie stavieb, oplotenie samotného pozemku resp. akékoľvek stavebné objekty v dotyku s vodným tokom požadujeme umiestňovať za hranicou ochranného pásma.
- Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.
- Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.z) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami sú v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri drobnom vodnom toku pozemky do 5 m od brehovej čiary.

V prípade situovania stavebných objektov v blízkosti vodných tokov požaduje jednotlivé stavby umiestňovať v dostatočnej vzdialenosti od vodných tokov nad hladinu Q_{100} (súvislá zástavba, priemyselný areál, významné líniové stavby a objekty a pod.) resp. Q_{50} (chatová zástavba, rekreácia, jednostranná výstavba a pod.). Stavby situované v blízkosti vodných tokov odporúča osádzať s úrovňou prízemnia min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov. Na vodných tokoch v území obce nie sú modelovo vymedzené záplavové územia storočnej vody q_{100} . Vzäujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami. Potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

Za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako i zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov (v zmysle § 48 a § 49 zákona č.364/2004 Z.z. o vodách) správca vodných tokov požaduje nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodné toky navrhnuté:

- Ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod, lokalitu a pod.), ktorá v prípade vhodných technických podmienok môže byť v súbehu s vodným tokom, a s následným - iba jedným spoločným križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku.
- Križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi" a v súlade s STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov".
- Za účelom optimalizácie a regulácie nových mostných objektov križujúcich vodné toky, návrh situovania (umiestnenia) žiada ešte pred zahájením spracovania podrobnejšej projektovej dokumentácie odsúhlasiť s SVP a v prípade možností prednostne využívať už vybudované mostné objekty, ak to technické vybavenie záujmového územia umožňuje.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Na území, v ktorom nebude zabezpečené odvádzanie splaškových

odpadových vôd verejnou kanalizáciou, produkované splaškové odpadové vody žiada akumulovať vo vodotesných žumpách, a ich zneškodňovanie zabezpečiť v súlade so Zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách. S budovaním malých čistiarní odpadových vôd bude možné uvažovať len v riedko osídlenej oblasti. (§36 ods.3 vodného zákona), s budovaním malých domových čistiarní odpadových vôd v urbanizovanom území so súvislou zástavbou SVP nebude súhlasiť. V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.). Odvádzanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je nutné riešiť na pozemku investora.

V ďalšom procese obstarávania a spracovania územného plánu obce je potrebné zabezpečiť ochranu inundačného územia, zamedziť v ňom výstavbu a iné nevhodné činnosti a vytvárať podmienky pre:

- Pre prirodzené meandrovanie vodných tokov.
- Pre spomalovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia.
- Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody, vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí.
- Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.
- V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.
- Vytvárať územno-technické predpoklady na úpravu odtokových pomerov, protipovodňových opatrení a revitalizáciu vodných tokov.
- Podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia.
- Obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.

Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov na pobrežných pozemkoch a v rozsahu ochranného pásma je dôležité odsúhlasiť s SVP.

K.1.2 ZÁSOBOVANIE VODOU

Vodovod v obci Malatíny je súčasťou skupinového vodovodu (SKV) Liptovský Mikuláš, ktorý je v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti, a.s. (LVS). Vodárskymi zdrojmi pre túto časť SKV sú zdroje Vyvieračka (povolený odber 150 l/s) a Štola (povolený odber 43,1 l/s) v k.ú. Demänovská Dolina - voda upravovaná v úpravni Demänovská Dolina, v prípade potreby je možné využiť aj vodárenské zdroje Kamenistá 1,2 a vrty v k.ú. Liptovský Hrádok a Liptovská Porúbka - voda upravovaná v úpravni Liptovská Porúbka. SKV privádza vodu z uvedených zdrojov do vodojemu Partizánska Ľupča (bez akumulácie vo vodojeme). V zmysle stanoviska LVS je preto v rámci spracovania územného plánu potrebné uvažovať s návrhom vodojemu pre obec Malatíny (vrátane umiestnenia a kapacity).

V rámci spracovania územného plánu LVS žiada dodržať pásmo ochrany vodovodných potrubí (existujúcich aj navrhovaných) min. 1,5 m od vonkajšieho kraja potrubia na každú stranu. V tomto pásme nemôže byť navrhovaná stavebná činnosť ani umiestňované žiadne objekty. Ku všetkým zariadeniam a objektom LVS musí zostať zachovaný prístup pre pracovníkov aj s potrebnou mechanizáciou (automobily, stavebné stroje a pod.).

Voda je do obce rozvádzaná z vodovodnej šachty (Šachta Malatíny LMN29), ktorá sa nachádza v najjužnejšej časti obce (Vyšné Malatíny). Odtiaľto liatinové potrubie DN 100 vedie popri ceste III. triedy na sever až po koniec MČ Stredné Malatíny. Ďalej pokračuje ako PVC 100 do MČ Nižné Malatíny, kde sa čiastočne vetví (DN 90, 100, 110).

Parametre šachty Malatíny LMN29: 593,01 – 590,60 m n m., 2,41 m. Parametre vodojemu Partizánska Ľupča: Objem 1 x 250 m³. Spotreba vody v obci Malatíny bola v roku 2021 cca 16 000 m³ („kubíkov“), teda 16 000 000 litrov (podľa ŠÚ SR 2023).

V obci sú na mnohých miestach k dispozícii aj studne, ktorých kvalita vody je vyhovujúca (podľa Programu rozvoja obce Malatíny na roky 2023-2029).

K.1.3 ODKANALIZOVANIE

V súčasnosti v obci verejná kanalizácia vybudovaná nie je. Podľa SODB 2021 splaškové odpadové vody sú odvádzané do žump (76 domov, čo je asi 64 %), domácou čističkou odpadových vôd (ČOV) disponuje 35 domov (asi 30 %), bez kanalizácie je 5 domov (4 %). Podľa Programu rozvoja obce Malatíny na roky 2021-

2027 ich technický stav nie je vyhovujúci, nie sú vodotesné, sú nevhodne prevádzkované a vyprázdňované, čím hrozí unikanie odpadových vôd do podzemných vôd, čím ohrozujú ich kvalitu.

K.2 ENERGETIKA

K.2.1 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

Územím obce prechádzajú vedenia zvlášť vysokého (ZVS) a veľmi vysokého napätia (VVN) SEPS, vedenia vysokého napätia (VN) a nízkeho napätia (NN) SSD.

VEĽMI VYSOKÉ NAPÄTIE (VVN) A ZVLÁŠŤ VYSOKÉ NAPÄTIE (ZVN)

Podľa stanoviska Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. (SEPS) katastrálnym územím obce Malatíny prechádza 220 kV nadzemné elektrické vedenie V273 Sučany - Lemešany, 400 kV nadzemné elektrické vedenie V406 Varín - Liptovská Mara a 400 kV nadzemné elektrické vedenie V461 Medzibrod - Liptovská Mara, ktoré prevádzkuje SEPS v zmysle zákona č.251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Katastrom obce prechádzajú východo-západným smerom v troch polohách – 220 kV na sever od zastavaných území obce, jedna vetva 400 kV na juh od zastavaných území obce a druhá vetva 400 kV medzi severným (Nižné Malatíny) a južným (Stredné a Vyšné Malatíny) zastavaným územím obce.

Stavby a činnosti v ochrannom pásme vedení upravuje zákon č.251/2012 Z.z., z ktorého vyberáme: § 43 Ochranné pásma

(1) Na ochranu zariadení sústavy sa zriaďujú ochranné pásma a zavádzajú obmedzenia v ochrannom pásme zariadení sústavy, pod zariadeniami sústavy a nad zariadeniami sústavy. Ochranné pásma je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia sústavy, ktorý je spolu s priestorom pod zariadeniami sústavy a nad zariadeniami sústavy určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky zariadení sústavy a na zabezpečenie ochrany života, zdravia a majetku osôb.

(2) Ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosť oboch rovín od krajných vodičov je pri napätí

c) od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,

d) od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,

(4) V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je okrem prípadov podľa odseku 14 zakázané

a) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,

b) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,

c) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,

d) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,

e) vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,

f) vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

(11) V blízkosti ochranného pásma elektrických zariadení uvedených v odsekoch 2, 4, 7 až 9 je osoba, ktorá zriaďuje stavby alebo vykonáva činnosť, ktorou sa môže priblížiť k elektrickým zariadeniam, povinná vopred oznámiť takúto činnosť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy, prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a vlastníčkovi priameho vedenia a dodržiavať nimi určené podmienky.

(14) Zriaďovať stavby alebo umiestňovať iné zariadenia v ochrannom pásme elektroenergetického zariadenia alebo na podperných bodoch vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia s napätím do 1 kV vrátane možno len po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa sústavy. Súhlas prevádzkovateľa sústavy na zriadenie stavby v ochrannom pásme elektroenergetického zariadenia alebo na podperných bodoch vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia s napätím do 1 kV vrátane je dokladom pre územné konanie a stavebné konanie týkajúce sa umiestnenia a výstavby takejto stavby a dokladom k žiadosti o pripojenie takejto stavby do sústavy.

(15) Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme alebo na podperných bodoch vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia s napätím do 1 kV vrátane je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu zriadil, vysadil, vykonal, dal

zriadiť, dal vysadiť alebo dal vykonať. Ak nie je známe, kto stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti v ochrannom pásme alebo na podperných bodoch vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia s napätím do 1 kV vrátane zriadiť, vysadil alebo vykonal bez súhlasu prevádzkovateľa sústavy alebo v rozpore s týmto súhlasom, môže ich prevádzkovateľ sústavy sám odstrániť. Rovnako môže prevádzkovateľ sústavy sám odstrániť stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti v ochrannom pásme alebo na podperných bodoch vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia s napätím do 1 kV vrátane zriadené, vysadené alebo vykonané bez jeho súhlasu alebo v rozpore s ním, ak tak ani po opakovanej výzve neurobil ten, kto je povinný ich odstrániť podľa prvej vety. Prevádzkovateľ sústavy má nárok na náhradu nákladov spojených s odstránením týchto stavieb, konštrukcií, skládok a trvalých porastov, voči ich vlastníkovi alebo voči osobe, ktorá ich uskutočnila bez súhlasu prevádzkovateľa sústavy.

V územnom pláne obce Malatíny SEPS, a.s. žiada zachovať koridor existujúcich vedení V273, V406 a V461 a ich ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, rešpektujúc zákonom požadovaný charakter územia, t. z. mimo zastavaného územia obce a zároveň v rámci územného plánu nezaraďovať pozemky v ochrannom pásme vedení ako stavebné, rekreačné a oddychové oblasti.

VYSOKÉ A NÍZKE NAPÄTIE

V obci je vybudovaná rozvodná sieť (distribučná sústava) elektrickej energie v správe spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s. (SSD). Zásobovanie elektrickou energiou sa realizuje vzdušným vedením z nadradenej energetickej sústavy vysokého napätia (VN) 22 kV z odbočky vedenia Liptovský Mikuláš – Ružomberok (o priereze 3x95AlFe6, resp. 3x50AlFe6).

Domácnosti a ostatné objekty sú na ňu napojené prostredníctvom dvoch trafostaníc – stožiarového typu v časti Nižné Malatíny (147-TS MALATÍNY OBEC) a kioskového typu v časti Stredné Malatíny (TS MALATÍNY INVEST) a odtiaľ prevažne vzdušnými a čiastočne zemnými káblovými vedeniami nízkeho napätia (NN) k jednotlivým objektom. V tesnej blízkosti (na území k. ú. obce Partizánska Ľupča) bola zriadená kiosková trafostanica určená pre rozvojové územie rozprestierajúce sa severozápadne od križovania cesty I/18 a III/2345. Kapacita elektrickej siete je v súčasnosti značne vyťažená, čo sa má zmeniť po dobudovaní ďalšej trafostanice v časti Vyšné Malatíny.

V zmysle požiadaviek SSD prípojky na trafostanice v zastavenej časti treba riešiť ako zemné káblové. Trafostanice treba riešiť ako kioskové do 630 kVA. Napojenie nových odberných miest je možné len z trafostaníc vo vlastníctve SSD. Rozvody nízkeho napätia (NN) treba riešiť ako zemné káblové, s dĺžkou výbežkov od zdroja max. 350 m. Na území obce sa nachádzajú podzemné aj nadzemné vedenia v správe SSD, od ktorých je potrebné pri výstavbe dodržať ochranné pásmo.

V prípade požiadavky na prekládku energetických zariadení je potrebné tieto riešiť v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. § 45 "Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia" v ktorom sa uvádza:

1. Preložkou elektroenergetického rozvodného zariadenia na účely tohto zákona je premiestnenie niektorých prvkov elektroenergetického rozvodného zariadenia alebo zmena jeho trasy.
2. Náklady na preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastník elektroenergetického rozvodného zariadenia a ten, kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak. Preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia vykonáva prevádzkovateľ sústavy alebo za podmienok ním určených aj iná oprávnená osoba. Vlastníctvo elektroenergetického rozvodného zariadenia sa preložkou nemení.

SSD ako majiteľ energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj jej realizátora. Toto schválenie musí byť vykonané minimálne 60 dní pred plánovaným termínom preložky. V prípade, že k tomuto schváleniu nedôjde, SSD nesúhlasí s realizáciou preložky energetického zariadenia. Nie všetky VN vzdušné vedenia je z technického hľadiska možné preložiť do zemného VN kábla, respektíve prostredníctvom vzdušného VN kábla. Posúdenie, ktoré VN vedenie je možné preložiť prostredníctvom káblového vedenia je výhradne v právomoci SSD, ktoré si vyhradzuje právo nevykonať preložku za predpokladu, že by tieto negatívne ovplyvnili distribučnú sústavu. Pre financovanie elektroenergetických zariadení potrebných pre pripojenie bude použitý mechanizmus, resp. dohoda s SSD v zmysle platnej legislatívy v čase výstavby.

Tabuľka: Trafostanice

typ	názov	popis
stožiarová – 2-stĺpová	147-TS MALATÍNY OBEC	IT 22 kV / TN - C 0,4 kV 50 Hz SVS-B
kiosková	147-TS MALATÍNY INVEST	IT 22 kV / TN - C 0,4 kV 50 Hz 3/PEN

Zdroj: terénny prieskum 2023, SSD 2023

Sieť verejného osvetlenia pozostáva z asi 35 výbojkových svietidiel.

K.2.2 ZÁSOBOVANIE PLYNOM A VYKUROVANIE

Obec nie je plynofikovaná a v katastrálnom území obce sa plynárenské zariadenia vrátane ich príslušenstva nenachádzajú. SPP - distribúcia, a.s. Bratislava (SPP-D) v katastrálnom území obce Malatíny nerealizuje výstavbu ani nepripravuje realizáciu výstavby plynárenských zariadení.

V zmysle aktuálne platného znenia Územného plánu regiónu Žilinského samosprávneho kraja je plánované vybudovanie strednotlakového plynovodu (STL2) od Ružomberka smerom na Liptovský Mikuláš, odkiaľ bude možné napojenie aj pre obec Malatíny.

V zmysle stanoviska poskytnutého obci prípadnú plynofikáciu SPP-D požaduje riešiť koncepčne v súlade s podmienkami, vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov a na základe podmienok a vyjadrení SPP-D, ako prevádzkovateľa siete. V tom prípade požaduje zachovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma navrhovaných plynárenských zariadení tak, ako tieto vyplývajú z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov.

Vykurovanie je v obci je v súčasnosti (2023) zabezpečované individuálne prostredníctvom pevných palív (66 %) a elektrickej energie (31 %).

K.2.3 TELEKOMUNIKÁCIE, MOBILNÉ SIETE A INTERNET

TELEKOMUNIKÁCIE A ROZHLAS

Obec je napojená na uzlovú telefónnu oblasť (UTO) Liptovský Mikuláš 044, do pevnej komunikačnej siete je napojená cez MTO Ľubel'a. Rozvod z automatickej telefónnej ústredne je vykonaný káblovým vedením až po účastnícku rozvádzače, z ktorých sú linky vedené priamo k účastníkom káblovým alebo vzdušným vedením.

V obci je zavedený rozhlas.

MOBILNÉ SIETE (GSM)

Celý kataster obce Malatíny je pokrytý mobilnou GSM sieťou Orange, O2 a T-Com.

MOBILNÝ INTERNET

Celé územie obce je pokryté 3G sieťou O2 a Orange (21 Mb/s). 3G od T-Com je dostupná len na vyvýšených miestach obce. Podobne je na tom pokrytie 4G Orange a T-Com (4G/LTE max. 100 Mb/s). Pokrytie 4G od O2 je uvádzané na celom území obce.

PEVNÝ INTERNET

V zastavaných častiach obce je dostupný pevný internet Orange ADSL, 4G internet a IoT (NB-IoT, LTE-M), T-Com ADSL 8 Mb/s, 4G/LTE od O2.

K.3 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

SÚČASNÝ STAV ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zdrojom komunálnych odpadov v obci sú obyvatelia obce, jej návštevníci, fyzické osoby podnikatelia a právnické osoby, ktoré na území obce sídlia alebo tu majú zriadené svoje prevádzky.

Údaje o množstve komunálnych odpadov vyzbieraných na území obce Malatíny v rokoch 2020 až 2022 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Podľa § 81 ods. 7 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, je obec povinná zabezpečiť:

- zber a prepravu zmesového komunálneho odpadu vznikajúceho na jej území
- zavedenie a vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu okrem prevádzkovateľov kuchýň, zavedenie a vykonávanie triedeného zberu jedlých olejov a tukov z domácností, zavedenie a vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov
- zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky

SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Nakladanie s komunálnym odpadom upravujú všeobecné záväzné nariadenia obce. Účelom odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, znižovať nebezpečné vlastnosti odpadov a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov pred ich zneškodňovaním.

Obec má zavedený systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu na základe zmluvy s OZO, a. s. Liptovský Mikuláš, ktorá ukladá odpad na centrálnu skládku v Partizánskej Ľupči.

SKLÁDKY ODPADOV

Najbližšie skládky na nie nebezpečný odpad sa nachádzajú v obciach Partizánska Ľupča a Podtúreň. Regionálna skládka odpadov Partizánska Ľupča v obci Partizánska Ľupča prevádzkuje Mondí SCP a.s.. Táto skládka je prevádzkovaná od roku 2000 predpokladaný rok ukončenia skládky je 2046. Skládku TKO Liptovský Hrádok - Žadovica odpadov v Podturni prevádzkuje mesto Liptovský Hrádok a je zároveň environmentálnou záťažou. Prevádzka tejto skládky sa začala v roku 1992. Jej predpokladaný rok ukončenia prevádzky tejto skládky je 2028. Jedna skládka TKO Veterná Poruba v obci Veterná Poruba bola zrehabilitovaná v roku 2014.

SPALOVNE ODPADOV

Najbližšia spaľovňa odpadov sa nachádza v meste Liptovský Mikuláš. Spaľovňu nemocničného odpadu prevádzkuje Archív SB s.r.o. Liptovský Mikuláš.

CIELE V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Pri riešení problematiky odpadového hospodárstva je možné vychádzať z aktuálneho Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky (POH SR) na roky 2021 – 2025, ktorý bol schválený Vládou SR dňa 24.11.2021 uznesením č.676/2021 Z. z. a na ktorý nadväzuje Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja na roky 2016 – 2020.

POH SR spracovaný na roky 2021 – 2025 je v poradí siedmym programom, ktorého úlohou je nadväzne na POH SR do roku 2020 poskytnúť komplexný pohľad na ďalší rozvoj odpadového hospodárstva v SR. Na predchádzanie vzniku odpadov kladie dôraz dokument „Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025“.

Hlavný cieľ vyplývajúci z POH SR na roky 2021 – 2025 je odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním a to najmä pre komunálne odpady. Medzi priority v odpadovom hospodárstve SR patrí zlepšenie a zefektívnenie prípravy na opätovné použitie, zhodnotenie a recyklácie odpadov.

Medzi hlavné požiadavky, ktoré vyplývajú z POH SR na roky 2021 – 2025 patrí:

- Zníženie skládkovania na menej ako 10 % do roku 2035,
- Zvýšenie miery recyklácie komunálneho odpadu na 60 %, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie do roku 2030,
- Zníženie podielu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu v ZKO na 25 % do roku 2025.
- Zavedenie zberu a recyklácie textilného odpadu od 1.1.2025,
- Zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu stavebných odpadov vrátane spätného zasypávania na 70 %,
- Dosiagnúť do 31. decembra 2025 mieru recyklácie odpadových pneumatík najmenej vo výške 75 % a mieru energetického zhodnotenia odpadových pneumatík v maximálnej výške 24 % z celkovej hmotnosti pneumatík uvedených na trh. Možnosť iného nakladania s odpadovými pneumatikami bola stanovená na maximálne 1 %.

S rokom 2023 prichádza povinnosť úpravy zmesového komunálneho odpadu pred uložením na skládku. Z uvedených požiadaviek vyplýva potreba riešenia súčasného stavu skládkovania odpadov aj na úrovni mesta prostredníctvom postupných procesných opatrení, ktoré budú klásť dôraz na predchádzanie vzniku odpadov, zvyšovanie opätovného použitia a materiálového zhodnocovania odpadov. Opatrenia sa budú týkať aj zvyšovania poplatkov za skládkovanie a podpory alternatívnych spôsobov zneškodňovania odpadov (napr. zvyšovanie energetického zhodnocovania odpadov).

Medzi aktivity, ktoré sa odporúča podporovať na úrovni miest a obcí je zriaďovanie a rozširovanie kompostární, bioplynových staníc (najmä na zhodnocovanie kuchynského a reštauračného odpadu), recyklačných domov, centier opätovného využitia, dotriedňovacích zariadení odpadov pri zdroji, zariadení na mechanicko-biologickú úpravu odpadov pred skládkovaním, nadregionálnych zariadení na energetické zhodnotenie odpadu.

K.4 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „K“

- Viaceré objekty a budovy nerešpektujú ochranné a bezpečnostné pásma zariadení technickej infraštruktúry, káblov a potrubí technickej infraštruktúry, vymedzené v zmysle platných právnych predpisov.
- V zmysle stanoviska Liptovskej vodárenskej spoločnosti je v rámci spracovania územného plánu potrebné uvažovať s návrhom vodojemu pre obec Malatíny (vrátane umiestnenia a kapacity).
- Potreba zachovať koridory existujúcich nadregionálnych vedení ZVN 220 kV a 400 kV vedení č. V273, V406 a V461 a ich ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Kapacita elektrickej distribučnej siete 22 kV je v súčasnosti značne vyťažená, na základe čoho je v príprave projekt dobudovania ďalšej trafostanice v časti Vyšné Malatíny.
- V rámci spracovania územného plánu LVS žiada dodržať pásmo ochrany vodovodných potrubí (existujúcich aj navrhovaných) min. 1,5 m od vonkajšieho kraja potrubia na každú stranu.
- Nevybudovaná splašková kanalizácia.
- Obec nie je plynofikovaná.
- V zmysle Územného plánu regiónu Žilinského samosprávneho kraja je plánované vybudovanie strednotlakového plynovodu (STL2) od Ružomberka smerom na Liptovský Mikuláš.

L. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY

L.1 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

L.1.1 KLÍMA

Vplyvy zmeny klímy ohrozujú konkrétne sídla a dotýkajú sa života obyvateľov konkrétnych obcí a miest. Dôležitou súčasťou je zostavenie plánu pre adaptáciu na dopady zmeny klímy kde sa napr. identifikujú dopady klimatickej zmeny, zhodnotí zraniteľnosť daného územia, stanoví sa strategické smerovanie a naplánuje sa implementácia adaptačných opatrení. Opatrenia môžu byť zamerané napríklad na zvýšenie vegetácie na verejných priestranstvách, zakladanie vodných prvkov, energetickú efektívnosť budov, racionálne využívanie vody, obnovu mokradí, odvádzanie a zachytávanie príválových dažďov, ale aj celkovú osvetu obyvateľov kraja alebo konkrétneho sídla.

Významné kľúčové dopady zmien klímy v riešenom území:

- Dopady zmeny klímy na zdravie obyvateľstva (rizikové skupiny najmä osoby so srdcovocievnyimi chorobami, dýchacími chorobami, rakovina kože, dehydratácia).
- Zmeny v druhovej štruktúre drevín, poškodzovanie drevín škodcami, šírenie invázných druhov drevín, usychanie vegetácie.
- Zvýšenie spotreby pitnej vody a vody na osobnú hygienu.
- Pokles hladiny spodnej vody, zvýšená spotreba zavlažovania.
- Možnosť lokálnych záplav najmä z okolitých vodných tokov pri tzv. bleskových povodniach, pri príválových dažďoch vyrážanie vody z kanalizačnej sústavy.
- Zvýšenie spotreby elektrickej energie v dôsledku zvýšenia používania chladiacich zariadení.
- Nevyužívanie plôch zelene, ako aj hladín vodných tokov pre podporu mikroklimy.
- Nevhodný technický stav železníc a cestných komunikácií v dôsledku vyšších teplôt.
- Prehrievanie budov a poškodenie spojov budov z dôvodu tepelného rozpínania.

L.1.2 OVZDUŠIE

Ovzdušie je nevyhnutnou zložkou životného prostredia pre existenciu života na Zemi. Z tohto dôvodu je nesmierne dôležité mu venovať náležitú starostlivosť a ochranu. Z hľadiska množstva znečisťujúcich látok v ovzduší, patrí obec Malatíny medzi oblasti, ktoré sú zaťažené najmä lokálnym vykurovaním tuhým palivom. Obec patrí podľa SHMÚ do oblastí s rizikom zhoršenej kvality ovzdušia, v dôsledku lokálneho vykurovania domácností tuhým palivom.

Vplyv na kvalitu ovzdušia priamo v riešenom území majú frekventované cestné úseky napríklad cesta 1. triedy č.18, ktorá prechádza katastrálnym územím mimo zastavaného územia obce a D1, ktorá sa nachádza v blízkosti zastavaného územia obce.

Prítomnosť množstva lesov a podhorského vzduchu Nízkych Tatier však pocitovo situáciu značne vylepšuje.

L.1.3 VODA

KVALITA POVRCHOVÝCH VÔD

Výsledky prezentované v tejto kapitole vychádzajú z ročnej správy publikovanej Slovenským hydrometeorologickým ústavom „Spracovanie údajov z monitorovania kvality povrchovej vody za rok 2022“.

Kvalita povrchových vôd bola v minulosti značne ovplyvnená ekologickou haváriou z novembra roku 2019.

Kvalitatívne ukazovatele sledované vo všetkých monitorovaných miestach (základných a prevádzkových) v roku 2021 boli zhodnotené podľa prílohy č.1 k NV SR č.269/2010 Z.z. a prílohy č. 1 NV SR č. 167/2015. Podľa publikovaných údajov sa v roku 2021 na území obce Malatíny nenachádzali monitorovacie miesta. Najbližšie monitorovacie miesto je v susednej obci Ľubel'a na vodnom toku Kl'ačianka s identifikačným číslom V036000D, ktorá však neprechádza cez riešenú obec.

Podľa publikovaných údajov v roku 2021 niektoré ukazovatele nespĺňali v tomto prevádzkovom monitorovacom mieste požiadavky na kvalitu povrchovej vody prílohy č.1 k NV SR č.269/2010 Z.z. a prílohy č. 1 NV SR č. 167/2015. Prekročené boli látky Fluorantén a Benzo(a)pyreén.

KVALITA PODZEMNÝCH VÔD

Prírodné podzemné vody reprezentujú najdôležitejší zdroj zásob pitných vôd na území Slovenska. Predstavujú jednu zo základných zložiek ekosystémov. Významné využitie nachádzajú v priemysle a v poľnohospodárstve.

Potreba sledovať kvalitu podzemných vôd vyplýva aj zo súčasnej platnej legislatívy Slovenskej republiky a Európskej únie. Výsledky prezentované v tejto kapitole vychádzajú z ročnej správy publikovanej Slovenským hydrometeorologickým ústavom „Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2021“. Ako referenčné hodnoty (prahové a pozad'ové) sa v uvedenej správe používajú limitné koncentrácie podľa Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky 247/2017 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou a zároveň porovnaním s prahovými hodnotami podľa Nariadenia vlády č.282/2010 Z.z., pre všetky monitorované kvartérne a predkvartérne útvary podzemných vôd.

Metodika stanovila prahové a pozad'ové hodnoty na úrovni kvartérnych a predkvartérnych útvarov podzemnej vody pre všetky znečisťujúce látky, resp. skupiny znečisťujúcich látok alebo indikátorov znečistenia, ktoré ako znečisťujúce látky prispievajúce k riziku ohrozenia podzemných vôd.

Z hľadiska kvality podzemnej vody do riešeného územia zasahuje jeden kvartérny útvar (SK1000500P) a jeden predkvartérny útvar (SK2003300F) podzemnej vody.

Najbližšie monitorovacie miesto kvartérneho útvaru k obci Malatíny je Liptovský Mikuláš – Paludzka s identifikačným číslom 248690 a Lazisko s identifikačným číslom 40999. Na meracom mieste neboli prekročené prahové a limitné hodnoty ukazovateľov.

OCHRANA VÔD

Slovenská republika sa vstupom do Európskej únie zaviazala plniť požiadavky spoločenstva v oblasti ochrany, využívania, hodnotenia a monitorovania stavu vôd zastrešené rámcovým dokumentom známym pod názvom Rámcová smernica o vode – RSV (Water Framework Directive 2000/60/EC). Rámcová smernica bola transponovaná do zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona. Do uvedeného zákona boli premietnuté aj jednotlivé princípy z príslušných smerníc EÚ. Ide najmä o nasledujúce:

- Všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine.
- Účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd.
- Manažment povodí a zlepšenie kvality životného prostredia a jeho zložiek.
- Znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha.
- Definuje citlivé a zraniteľné oblasti a uvádza kritéria na ich identifikáciu.

L.1.4 PÔDA

KVALITA PÔDY

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že druhy pôd v rámci poľnohospodárskeho pôdneho fondu v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov (chov hospodárskych zvierat, veľkoblukovým systémom hospodárenia na ornej pôde, zjednodušenými oševnými procesmi, chemizáciou a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže sa znížila ich prirodzená úrodnosť.

Z hľadiska kvality pôdneho fondu sa na prevažnej časti územia obce nachádza menej kvalitný pôdny fond, ktorý patrí do skupín s nízkou alebo strednou kvalitou pôdy.

BONITOVANÉ PÔDNO-ÉKOLOGICKÉ JEDNOTKY BPEJ

Kvalita pôd je daná produkčným potenciálom, podľa ktorého sa radia do jednotlivých skupín bonity pôdy na základe bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ). Bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ) sú pôdne a ekologicky relatívne najhomogénnejšie jednotky bonitačného informačného systému. V podstate predstavujú hlavné pôdno-klimatické jednotky, ktoré sú podrobnejšie rozdelené podľa

kategórií ich sklonu svahov, expozície svahov k svetovým stranám, skeletovitosti, hĺbky pôdy a zrnitosti povrchového horizontu.

Ochrana poľnohospodárskej pôdy je zabezpečená ochranou najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, ktorý je uvedený v prílohe č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Chránenými poľnohospodárskymi pôdami sú v katastrálnom území obce Malatíny bonity 080 2002, 081 4065, 085 7212, 086 3412, 086 5212, 086 5242, 086 9212, 086 9412, 091 1002, 091 1005, 096 3242, 096 5242, 096 6202, 096 9212, 097 0203. Ich priestorové vymedzenie vyjadruje grafická časť územného plánu – výkres č. 5, ako Krajinnoekologický plán, vrátane ochrany prírody a tvorby krajiny a prvkov ÚSES.

ERÓZIA PÔDY

Erózia je fyzikálny proces rozrušovania a odstraňovania časti zemského povrchu pôsobením vonkajších činiteľov. Hoci je vodná erózia prirodzený proces, neuvážená činnosť človeka môže významne ovplyvniť rýchlosť jej pôsobenia. K hlavným faktorom podmieňujúcim intenzitu vodnej erózie patrí svahovitosť územia, rastlinný kryt, množstvo a intenzita zrážok a zrnitosť pôdy.

Väčšina plôch územia obce je mierne až silne ohrozená vodnou eróziou.

Významný vplyv na veternú eróziu má expozícia voči vetru, zrnitostné zloženie pôd a ich ochrana vegetačným krytom. Ťažké (ílovito-hlinité) a veľmi ťažké pôdy (ílovité) skôr odolávajú odvíjaniu pôdných častíc, ako stredne ťažké pôdy (hlinité) a ľahké (piesočnaté) pôdy. Preto je potenciálne riziko postihnutia pôd veternou eróziou v riešenom území nízke.

Na území obce sa nenachádzajú poľnohospodárske pôdy ovplyvnené veternou eróziou.

KONTAMINÁCIA PÔD

Realizovanie poľnohospodárskych a výrobných aktivít potenciálne zvyšuje nebezpečenstvo kontaminácie pôd. Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť čierne (príp. riadené) skládky odpadov a to na poľnohospodárskej ako aj lesnej pôde. V ich okolí sa môžu koncentrovať neznáme, často veľmi toxické látky.

Podľa mapy Kontaminácia pôd (J. Čurlík a P. Šefčík, Atlas krajiny SR, 2002) sa v riešenom území nachádzajú nekontaminované pôdy a geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A, čo znamená, že pôda nie je kontaminovaná. V prípade ak látky/prvky dosahujú, resp. prekračujú predpísanú hodnotu, znamená to, že obsah danej látky je vyšší ako sú fónové (pozadové) hodnoty pre danú oblasť, prípadne vyššie ako hodnoty medze citlivosti analytického stanovenia.

ZHUTNENIE PÔDY

Náchylnosť pôdy na zhutnenie môže byť podmienená primárne alebo sekundárne. Primárne zhutnenie je podmienené genetickými vlastnosťami pôdy. Sekundárne (technogénne) zhutnenie je spôsobené činnosťou človeka, a to priamo - vplyvom tlaku kolies poľnohospodárskych mechanizmov, alebo nepriamo – znižovaním odolnosti pôd voči zhutneniu nesprávnym hospodárením (nedostatočným organickým hnojením, nevhodným sortimentom hnojív, nedodržiavaním biologicky vyvážených osevných postupov, spôsobov a podmienok obhospodarovania, a pod.).

Na území obce dochádza takmer na všetkých poľnohospodárskych pôdach v k primárnemu aj sekundárnemu zhutneniu v závislosti od charakteru pôdných druhov nachádzajúcich sa v území, ale aj v dôsledku intenzívneho obrábania ornej pôdy.

ACIDIFIKÁCIA PÔD

Acidifikácia, proces okyslenia pôdy, predstavuje jeden zo závažných procesov chemickej degradácie. Acidifikácia prejavujúca sa poklesom pôdnej reakcie je dôsledkom prirodzených procesov, na druhej strane je však prirodzený acidifikačný proces intenzívnym hospodárením a pretrvávajúcou industrializáciou akcelerovaný antropogénnou acidifikačnou záťažou (predovšetkým fyziologicky kyslo pôsobiace hnojivá a kyslé atmosférické polutanty).

Podľa mapy Náchylnosť pôd na acidifikáciu (J. Čurlík, Atlas krajiny SR, 2002) sa v riešenom území nachádzajú pôdy náchylné a stredne náchylné na acidifikáciu.

HYDROMELIORÁCIE

V riešenom území obce sa nachádzajú drenáže hydromelioračnej sústavy v správe Hydromeliorácie, š.p.

V prípade, že v rozhodovacom procese prevýši záujem vlastníkov parciel o zhodnotenie ich vlastníctva a správny orgán vydá súhlas so zmenou funkčného využitia územia na stavebné účely podľa § 13 zákona č.220/2004 Z.z. a následne rozhodnutie o odňatí parciel podľa § 17 uvedeného zákona, je žiaduce, aby v rozhodnutí vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania na príslušnú stavbu prekonzultoval návrh projektu stavby so š.p. Hydromeliorácie - Odborom správy a prevádzky HMZ, ktorý na základe predloženej dokumentácie a odborného posúdenia určí stavebníkovi jednu z podmienok stanovených v nasledujúcich odrážkach:

- V prípade, že sa preukáže odborným posúdením možnosť zrušenia časti potrubia bez náhrady novým potrubím (toto preukazuje žiadateľ a následne schvaľuje Hydromeliorácie, š.p.), zaviazať vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania majetkovoprávne vysporiadať so správcom vodnej stavby príslušnú časť rúrovej siete (podzemného závlahového potrubia). Postupovať sa bude podľa § 45a ods. 1 a 3 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov v súlade so Smernicou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky k činnosti rezortnej majetkovej komisie a jej postupe pri nakladaní s majetkom štátu. Podmienkou je, že uzatvorenie a odpredaj časti rúrovej siete nesmie mať za následok znefunkčnenie zostávajúcej časti rúrovej siete.
- V prípade, že sa preukáže odborným posúdením nutnosť preložky časti podzemnej rúrovej siete tak, aby vodná stavba zostala naďalej využiteľná, zaviazať vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebných prác zrealizovať preložku potrubia podľa schválenej PD, ktorú predkladá stavebník. Náklady na vykonanie preložky budú hradené v plnej výške stavebníkom. Odovzdanie a prevzatie realizovanej preložky potrubia bude vykonané za účasti zástupcu Hydromeliorácie, š.p. Vybudovaná preložka bude správcovi vodnej stavby odovzdaná bezodplatne po jej kolaudácii.

Ak nebude možné zrušenie, resp. preložka časti rúrovej siete, zaviazať vlastníka stavebných pozemkov o rešpektovanie jestvujúceho závlahového potrubia vodnej stavby a dodržanie ochranného pásma od osi závlahového potrubia, ktoré bude stanovené správcom vodnej stavby. V ochrannom pásme neumiestňovať stavby trvalého charakteru, ani vysádzať stromy a kríky. Zároveň požadujeme zaviazať vlastníka pozemkov k právu prístupu k vodnej stavbe za účelom vykonávania prevádzkových činností a nevyhnutných opráv (Zákon o vodách č. 364/2004). Všetky inžinierske siete realizovať v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“. V prípade poškodenia majetku štátu, ku ktorému má Hydromeliorácie, š.p. právo hospodárenia, jeho uvedenie do pôvodného stavu na náklady žiadateľa - stavebníka. Majiteľ pozemku si nebude uplatňovať u správcu závlahy náhradu za škody na majetku, spôsobené prípadnou poruchou na závlahovom potrubí a pri jej odstraňovaní.

- Predložiť projektovú dokumentáciu k stavebnému povoleniu na odsúhlasenie na Hydromeliorácie, š.p. Taktiež odvodňovacie kanály žiadame pri návrhu a realizácii stavieb rešpektovať, vrátane ochranného pásma 5 m od brehovej čiary kanálov.

Križovanie alebo súbeh komunikácií a inžinierskych sietí s odvodňovacími kanálmi je potrebné navrhnuť a realizovať v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami z r. 1983.

Prípadné vypúšťanie akýchkoľvek odpadových vôd do kanálov je nutné konzultovať s Odborom správy a prevádzky HMZ š.p.

Dokumentácie jednotlivých stavieb, ktoré sa dotknú týchto zariadení je potrebné predložiť na odsúhlasenie na Hydromeliorácie, š.p..

L.1.5 HLUK

Významné miesto v súbore stresových faktorov, ktoré zhoršujú kvalitu životného prostredia a tak nepriaznivo vplyvajú na flóru, faunu, ako aj na zdravie človeka má hluk.

Najväčším zdrojom hluku v riešenom území je cestná intenzívna doprava, železničná doprava prechádzajúca severne od obce. Hlukom sú najviac zaťažené lokality nachádzajúce sa v blízkosti alebo pozdĺž hlavných cestných dopravných ťahov:

- Diaľnica D1.
- Cesta 1. triedy I/18.
- Cesta 3. triedy III/2345.
- Železničná trať č. 180 (105).

Hluk z automobilovej dopravy predstavuje environmentálnu záťaž postihujúcu vnútro sídla, ako aj krajinu pozdĺž ciest zaťažených intenzívnou dopravou. Záťaž je závislá najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu a od charakteristik trasy cesty.

Legislatívne je hluk v súčasnosti upravený vyhláškou MZ SR č. 549/2007 ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

L.1.6 RADÓNOVÉ RIZIKO A RÁDIOAKTIVITA

Jedným z vybraných negatívnych faktorov životného prostredia priamo súvisiacich s územím a jeho funkčným využitím je poznanie radónového rizika.

Predmetné územie spadá do stredného radónového rizika.

V zmysle zákona NR SR č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov je smernou hodnotou na vykonanie opatrení proti prenikaniu radónu z podlažia stavby pri výstavbe stavieb s pobytovými priestormi objemová aktivita radónu v pôdnom vzduchu na úrovni základovej ryhy.

Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Prezentované výsledky radónového prieskumu v riešenom území nie je možné použiť ako podklad pre detailnú projekčnú činnosť a nenahradzujú podrobný radónový prieskum. Výsledky podávajú len základné informácie o radónovej situácii a slúžia ako podklad pre usmernenie ďalších činností.

Z hľadiska ďalšieho rozvoja vzhľadom k ohrozeniu územia radónom je potrebné uprednostňovať prívymedzovanie nových rozvojových plôch tie oblasti na rozvoj urbanizácie, kde nie sú potrebné protiradónové opatrenia, resp. požadovať prispôsobenie technických a technologických opatrení už v územnoplánovacích činnostiach.

L.2 ENVIRONMENTÁLNE ZÁŤAŽE

Podľa Informačného systému environmentálnych záťaží sa v riešenom území nenachádzajú environmentálne záťaže.

L.3 OCHRANA PRÍRODY

Takmer celé riešené územie obce Malatíny sa nachádza v 1. stupni územnej ochrany prírody. Na území obce sa v zmysle územnej ochrany prírody nachádza ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry NAPANT. Do riešeného územia obce zasahujú aj tri biotopy európskeho významu Lk1, Lk3 a Kr9, ako aj dva biotopy národného významu Lk6 a Ra7.

Všetky javy ochrany prírody sú premietnuté vo výkresovej časti prieskumov a rozborov Územného plánu obce, vo výkrese: „Krajinnoekologický plán, vrátane ochrany prírody, tvorby krajiny a územný systém ekologickej stability“.

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definuje ochranu prírody a krajiny ako obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. Legislatívnou formou tak prispieva k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, k vytvoreniu podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchrane prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržaniu ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu drevín.

Ochrana krajiny je založená na princípe zachovania územného systému ekologickej stability, ktorý zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine.

L.3.1 NÁRODNÁ SIET' CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Územné časti vysokej biologickej a ekologickej hodnoty sú z hľadiska zachovalosti alebo ohrozenosti biotopov vyhlásené za chránené v niektorej z kategórií chránených území alebo podliehajú osobitnej ochrane, pričom špeciálnu starostlivosť a režim na chránených územiach zabezpečujú stupne ochrany. Národné parky a chránené krajinné oblasti sa označujú ako veľkoplošné chránené územia (VCHÚ). Chránené areály, prírodné rezervácie, národné prírodné rezervácie, prírodné pamiatky, národné prírodné pamiatky, obecné chránené územia a chránené krajinné prvky sa označujú ako maloplošné chránené územia (MCHÚ).

L.3.1.1 MALOPLOŠNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIA

V riešenom území sa maloplošné chránené územia ochrany prírody nenachádzajú.

L.3.1.2 VEĽKOPLOŠNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Do riešeného územia, konkrétne do jeho južnej časti, zasahuje ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry (NAPANT). Hranica ochranného pásma približne kopíruje cestu prvej triedy I/18. Národný park Nízke Tatry bol vyhlásený v roku 1978. Celková rozloha národného parku je 72 842 ha a na jeho území platí 3. stupeň ochrany. Súčasťou Národného parku Nízke Tatry je ochranné pásmo s celkovou rozlohou 110 162 ha. Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002, na území ochranného pásma chráneného územia s tretím stupňom ochrany platí druhý stupeň ochrany.

Národný park Nízke Tatry je rozlohou najväčší národný park Slovenska. Pohorie sa tiahne stredom Slovenska východo-západným smerom v dĺžke takmer 100 km. Asi 90 % rozlohy územia NAPANTu pripadá na lesný pôdny fond (v ochrannom pásme 50 %). Rozľahlosť územia a pestrosť podmienok podmieňuje i zloženie fauny aj flóry.

Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, je v zmysle § 13 zákona o ochrane prírody a krajiny zakázané:

- a) jazdiť a stáť s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,
- b) jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy,
- c) použitie veľkoplošnej formy holorubného spôsobu hospodárenia v lesoch.

Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na:

- a) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady,
- b) likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov s výnimkou činnosti povolennej podľa osobitných predpisov,
- c) výstavbu lesných ciest a zväžnic, rekonštrukciu lesných ciest a zväžnic, ktorou sa menia ich technické parametre alebo účel využitia, a budovanie protipožiarnych rozčleňovacích pásov,
- d) oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice,
- e) pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat na vol'ných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať dobytčích jednotiek, umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu,
- f) vykonávanie technických geologických prác, banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom,
- g) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia za hranicami zastavaného územia obce,
- h) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív, digestátov a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha,
- i) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy,
- j) vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce,
- k) organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí, ako aj iných verejných prístupných spoločenských podujatí za hranicami zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených,

l) umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce,

m) umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,

n) použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovaniu hudbu mimo uzavretých stavieb,

o) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka,

p) vypalovanie bylín, stromov alebo krov.

L.3.2 BIOTOPY

V území sú podľa podkladov Správy Tatranského národného parku orientačne vymedzené biotopy európskeho i národného významu:

- biotopy európskeho významu
 - Lk1 (6510) Nížinné a podhorské kosné lúky – vyskytujú sa vo vlhkých až suchších stanovištiach v teplejších oblastiach. Osídľujú zvyčajne alúvia vodných tokov, svahy, miesta bývalých polí so slabo kyslými až neutrálnymi mierne vlhkými až mierne suchými pôdami.
 - Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky – vyskytujú sa vo viacerých stupňoch od nížin po horský stupeň.
 - Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek – vyskytujú sa na brehoch vodných tokov a ich ramien.
- biotopy národného významu:
 - Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí – vyskytujú sa v terénnych zníženinách mezofilných stanovišť.
 - Ra7 Sukcesne zmenené slatiny – vyskytujú sa na svahových a podsvahových prameniskách, v dolinách a údoliach, podmáčaných polohách svahov.

Pre uvedené biotopy spracovala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky v marci 2022 Zásady starostlivosti o biotopy európskeho významu a biotopy druhov európskeho významu v územiach európskeho významu.⁵

L.3.3 ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Je definovaný ako vzájomne prepojený súbor prirodzených a pozmenených, avšak prírode blízkych ekosystémov, ktoré udržujú prírodnú rovnováhu. Vymedzenie územného systému ekologickej stability zabezpečuje zachovanie a reprodukciu prírodného bohatstva, priaznivé pôsobenie na okolité menej stabilné časti krajiny, a vytvorenie základov pre mnohostranné využívanie krajiny. Základnými štrukturálnymi elementmi ÚSES sú biocentrá, biokoridory, interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

Koncepcia tvorby prvkov RÚSES vychádza z nadradeného systému ekologickej stability – Generelu nadregionálneho ÚSES. Jeho priemet je uvedený v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001, ktorá predstavuje nadradenú územnoplánovaciu dokumentáciu pre územný plán obce.

Prehľad zastúpenia prvkov ÚSES vychádza z doteraz spracovaných materiálov, ktoré slúžili ako podklad pre ich vymedzenie:

- Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability SR (GNÚSES), schválený uznesením vlády SR dňa 27.4. 1992.
- Aktualizácia GNÚSES (2000 – 2001) premietnutá do Koncepcie územného rozvoja Slovenska (AUREX spol. s r. o., 2001).
- Územný plán regiónu Žilinského samosprávneho kraja v platnom znení.

⁵ Zdroj: <https://www.soprs.sk/natura/index.php?p=4&sec=6&biotop=6230>

- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Liptovský Mikuláš (RÚSES) (ENVIGEO, SAŽP 2011 - 2013).
- Krajinnoekologický plán Žilinského samosprávneho kraja, spracovaný v rámci Prieskumov a rozborov nového územného plánu regiónu.

L.4 TVORBA KRAJINY

KRAJINNÝ OBRAZ A KRAJINNÝ RÁZ

Krajinný obraz, ako ho definuje zákon NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je vizuálny vzhl'ad krajiny. Je prejavom hmotných, vizuálne identifikovateľných priestorových vlastností krajiny. Je nositeľom rozhodujúcich, vizuálne prenosných informácií o charakteristických črtách krajiny. Javí sa ako kombinácia tvarov reliéfu (konfigurácie) a usporiadania zložiek štruktúry krajiny pokrývky (kompozície) so spolupôsobením geoklimatických podmienok. Termín krajinný obraz je používaný pri identifikácii vizuálnych znakov krajiny.

V podmienkach Slovenska existuje rad právnych noriem, ktoré zabezpečujú zásady starostlivosti o životné prostredie a tvorbu krajiny, v ktorých sa objavuje aj vizuálna charakteristika krajiny a jej ochrana:

- Ochrana prírodného dedičstva - zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ktorý používa termín „charakteristický vzhl'ad krajiny“.
- Územné plánovanie – zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, ktorý používa termín „vzhl'ad krajiny“.
- Ochrana kultúrneho dedičstva, ochrana pamiatok – zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, ktorý používa termín „charakteristické siluety, pohľady a panorámy“.
- Posudzovanie vplyvov na životné prostredie – zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (proces EIA) v znení neskorších predpisov, používa termíny „scenéria a krajinný obraz“.
- Projekty pozemkových úprav (PPÚ) – zákon SNR č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, používa termín „celkový ráz poľnohospodárskej krajiny“.
- Európsky dohovor o krajine (z roku 2000), ktorý zlučuje viaceré predchádzajúce dohovory a integruje ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva, používa termín „charakteristické črty krajiny“.

SVAHOVÉ DEFORMÁCIE

Svahové pohyby, najmä zosúvanie, patria k najzávažnejším geologickým faktorom ohrozujúcim životné prostredie. Náchylnosť územia na svahové pohyby závisí od geologickej štruktúry a typu hornín, ako aj od charakteru reliéfu, najmä sklonu svahov, hydrogeologických a klimatických pomerov.

V území sa nachádzajú aj plochy potenciálnej a aktívnej svahovej deformácie a prevažne rajóny nestabilných a potenciálne nestabilných území (ŠGÚDŠ). Ich priestorový priemer je vykreslený v grafickej časti územného plánu obce.

Vymedzené zosuvné územia predstavujú plochy so zvýšenou ochranou podľa vyhlášky MŽP, §12 ods.4 písm. o).

Pri realizácii výstavby v ohrozených územiach zosuvmi je potrebné zabezpečiť technickými opatreniami náležité opatrenia, t.j. pri nižších stupňoch projektovej dokumentácie, resp. pri realizácii stavieb je potrebné prispôbiť zakladanie stavieb, ako aj prípadné spevnenia svahov. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

KULTÚRNA KRAJINA

Prívlastok kultúrna má zdôrazniť, že ide o krajinu kultivovanú, obrábanú, v protiklade ku krajine prírodnej, neobhospodarovanej. Ide o otvorený prírodno-antropogénny systém, ktorý je výsledkom pôsobenia človeka a ľudskej spoločnosti v priestore a čase. Medzi najdôležitejšie hmotné znaky kultúrnej krajiny patrí sekundárna a terciárna krajinná štruktúra a z časového aspektu historická krajinná štruktúra (ŽIGRAI, 2000).

L.5 ZELEŇ

L.5.1 SÍDELNÁ ZELEŇ

Typy zelene nachádzajúce sa prevažne v zastavanom, t.j. v urbanizovanom území:

- Sadovnícky upravená zeleň verejných komunikačných priestorov
- Zeleň bývania
 - zeleň pri bytovej zástavbe
 - záhrady pri rodinných domoch
 - záhrady v území zmiešanej zástavby charakteru rodinných domov a rekreačných chát
- Zeleň občianskej vybavenosti
 - zeleň areálov športových zariadení
 - zeleň rekreačných areálov a kempingov
 - zeleň ostatnej občianskej vybavenosti
- Cíntoríny
- Záhrady
- Zeleň pri rekreačných chatách
- Sprievodná zeleň vodných tokov
- Sprievodná zeleň dopravných línií
- Ochranná a izolačná zeleň
- Zeleň výrobných a skladových areálov
- Zeleň areálov poľnohospodárskej výroby
- Zeleň areálov technickej vybavenosti

Vyššie uvedené funkčné typy zelene boli zaradené do nasledujúcich kategórií režimu prístupnosti:

- Plochy verejne prístupnej zelene
- Plochy verejne neprístupnej zelene
- Plochy pre verejnosť s obmedzeným režimom prístupnosti zelene

Z pohľadu plnenia funkcie je možné zeleň rozdeliť do dvoch kategórií:

- Zeleň v hlavnej funkcii
- Zeleň v doplnkovej funkcii

Plochy zelene v hlavnej funkcii predstavujú predovšetkým plochy parkov a parkovo upravených plôch zelene a kategórie krajinej zelene. Typické zastúpenie zelene v doplnkovej funkcii je vo funkčných plochách bývania, občianskej vybavenosti a zariadení športu a rekreácie.

PLOCHY VEREJNE PRÍSTUPNEJ ZELENĚ

- Sadovnícky upravená zeleň verejných komunikačných priestorov

Do tejto kategórie sú zahrnuté plochy uličnej siete najmä v zastavanej časti obce. Ide o trávnaté plochy, ktoré môžu mať charakter predzáhradiek a sú tvorené zväčša kvetnatými záhonmi a krovinatými, listnatými alebo ihličnatými drevinami.

- Zeleň pri bytovej zástavbe

Ide o 3 podlažné objekty. V porovnaní s bytovými domami v mestách sa jedná o relatívne malé plochy zelene, ktorej výsadby sú charakteristické značným podielom vysokej zelene. Z hľadiska vegetačných prvkov sa jedná predovšetkým o skupiny zmiešaných stromov so značným podielom ihličnanov. Druhovú skladbu výsadiel je často nevhodná. Časté je použitie rodu smrek, ktorý z hľadiska rajonizácie drevín svojimi stanovištnými nárokmi absolútne nevyhovuje prostrediu. Jeho použitie je nevhodné aj z dôvodu dosahovanej veľkosti dospelých jedincov. Niektoré zelené priestranstvá pri bytovkách majú vybudované detské ihriská, či oddychový mobiliár (lavičky).

- Sprievodná zeleň dopravných línií

Ide zväčša o trávnaté plochy, ktoré hlavne pozdĺž diaľnice a železničnej trate dopĺňa vysoká izolačná zeleň. Cesty miestneho významu dopĺňajú stromoradia a remízky.

- Sprievodná zeleň vodných tokov

Pomerne bohaté zastúpenie predstavuje zeleň v podobe prirodzených brehových porastov.

PLOCHY VEREJNÉ NEPRÍSTUPNEJ ZELENE

- Záhrady pri rodinných domoch

Ide o plochy zelene, ktoré sú verejne neprístupné, prípadne prístupné len v obmedzenom režime a to v prípade, keď je v objektoch rodinných domov situovaná občianska vybavenosť. Väčšina plôch si zachováva charakter súkromnej zelene záhrad pri rodinných domoch a to aj v prípade, ak je v objekte situovaná občianska vybavenosť.

- Záhrady

Ide o plochy zelene v existujúcej zástavbe, ktoré sú verejne neprístupné a väčšina plôch si zachováva charakter súkromnej zelene záhrad.

- Zeleň pri rekreačných chatách

Väčšina plôch si zachováva charakter súkromnej zelene záhrad.

- Zeleň areálov poľnohospodárskych družstiev

V obci sa nachádzajú dva areáli, ktoré sa vyznačujú nízkym plošným podielom zelene. Okolo hraníc areálu sa vyskytuje ochranná a izolačná zeleň so zastúpením stromového porastu.

- Zeleň areálov technickej vybavenosti

- Oplotené areály vodohospodárskych objektov

PLOCHY S OBMEDZENÝM REŽIMOM PRÍSTUPNOSTI ZELENE

- Zeleň občianskej vybavenosti

Zeľň pri občianskej vybavenosti je vo všeobecnosti obmedzene prístupná, teda vyhradená. Jej biologická, estetická ako aj funkčno-prevádzková kvalita je priamo závislá od organizácií a od ich starostlivosti o tieto plochy. Plochy zelene občianskej vybavenosti je možné zhodnotiť vcelku ako vyhovujúce. Často ide o menšie parkovo upravené plochy, ktoré prináležia konkrétnym stavebným objektom s požadovanou funkciou. Tento typ zelene je prítomný najmä pri obecnom a kultúrnom dome, ako aj pri ďalších objektoch občianskej vybavenosti vrátane ubytovacích a stravovacích zariadení.

- Cintoríny

Zeľň cintorínov predstavuje špeciálny prvok krajinej štruktúry, s výrazným pietnym a tiež kultúrno-historickým významom. V obci sa nachádzajú 3 cintoríny. Ich stavebnotechnický, krajinársky i pietny charakter zodpovedá potrebám obce, avšak dostupnosť 1 plochy, konkrétne v Nižných Malatínach, je vzhľadom na ich excentrickú polohu, ako aj úzke prístupové cesty pomerne zložitá.

L.5.2 KRAJINNÁ ZELEŇ

Typy zelene nachádzajúce sa prevažne v nezastavanom území, resp. v prírodnej časti krajiny:

- Lesy
- Brehové a sprievodné porasty vodných tokov a vodných plôch
- Trvalé trávne porasty
- Stromoradia a aleje

LESY

V severozápadnej časti katastrálneho územia obce sa v lokalite Hájkiky nachádza fragment lesa na západnej strane od vodného toku Malatínka. Najsúvislejší lesný porast je situovaný v časti Háj, v severovýchodnej časti Nižných Malatín.

BREHOVÉ A SPRIEVODNÉ PORASTY VODNÝCH TOKOV A VODNÝCH PLÔCH

Pomerne bohaté zastúpenie predstavuje zeleň v podobe prirodzených brehových porastov.

TRVALÉ TRÁVNE PORASTY

Pol'nohospodárska pôda vo voľnej krajine okolo mesta patrí k pôdam s najvyššími bonitami. Ide o rovinate veľkoblkové plochy, značne odlesnené, prevažne tvorené ornými pôdami. V niektorých polohách sú doprevádzané s prvkami trvalo trávnatých plôch.

STROMORADIA A ALEJE

Na mnohých miestach sú poľné cesty lemované stromovým porastom alebo ojedinelými vzrastlými solitérmi. Menej častý je prítomný krovinatý porast či úplná absencia zelene.

L.6 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV RIEŠENEJ KAPITOLY „L“

- Potreba rešpektovania území územnej ochrany prírody v kontexte príslušného stupňa ochranným definovaného zákonom o ochrane prírody v platnom znení.
- Potreba rešpektovania Zásad starostlivosti o biotopy európskeho významu a biotopy druhov európskeho významu v územiach európskeho významu.
- Zohľadnenie prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability.
- Klimatická zmena ohrozujúca biotopy.
- Znečistené ovzdušie v dôsledku zaťažené najmä lokálnym vykurovaním tuhým palivom.
- Časť územia patrí do stredného radónového rizika.
- Ohrozenie pôdy vodnou eróziou a svahovými procesmi.
- Pri realizácii výstavby v ohrozených územiach zosuvmi je potrebné zabezpečiť technickými opatreniami náležité opatrenia, t.j. pri nižších stupňoch projektovej dokumentácie, resp. pri realizácii stavieb je potrebné prispôbiť zakladanie stavieb, ako aj prípadné spevnenia svahov. Pred výstavbou objektov na evidovaných zosuvných územiach s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov (plochách vyžadujúcich zvýšenú ochranu) posúdiť vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.
- Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.
- Správa TANAP-u, ako odborná organizácia ochrany prírody a krajiny pri vypracovaní územného plánu obce (v rámci kompetenčného územia Správy TANAP-u) odporúča:
 - nezasahovať priamo do vodného toku Malatínka ani do jeho ochranného pásma 15 m, vylúčiť návrhy na stavebnú činnosť v predmetnom území, rešpektovať brehové porasty a ponechať pozdĺž toku ochranné pásmo bez zásahov, uvedené umožní obnovu brehovej vegetácie, ochranu biotopov a biotopov druhov a posilní ekostabilizačnú funkciu toku v krajine;
 - zachovať severnú časť katastrálneho územia bez stavebnej činnosti, ktorá predstavuje cenné biotopy. Evidujeme tu bohatú biodiverzitu fauny (najmä avifauny), ako aj loviská dravcov.
 - zachovať 200 m ochranné pásmo okolo východnej a západnej strany katastrálneho územia za zachovanie biokoridoru -migračné cesty pre divú zver, vtáctvo, a to najmä v jarnej i jesennej fluktuatívnej perióde a ako refúgiá predovšetkým pre menej vagilné (pohyblivé) živočíchy neschopné prekonať väčšie prekážky (ryby, obojživelníky, plazy, menšie arborikolné formy cicavcov a vtákov a pod.) ;
 - návrhy využitia územia, ktoré si vyžadujú umiestňovanie stavieb (návrhy rozvoja bývania, občianskej vybavenosti, výroby atď.) situovať v nadväznosti na existujúce zastavané územie obce, mimo plôch hodnotných z hľadiska ochrany prírody a krajiny;
 - riešiť miestny územný systém ekologickej stability - na lokálnej úrovni vymedziť najcennejšie prvky krajinnej štruktúry, určiť ich funkčnosť a stupeň ekologickej stability, zhodnotiť stabilitu a dynamiku územia a navrhnúť konkrétne ekostabilizačné opatrenia;
 - vylúčiť návrhy na stavebnú činnosť a iné zásahy do podmáčaných a zamokrených plôch;
 - zachovať skupinovú a líniovú nelesnú drevinovú vegetáciu, ktorá plní funkcie z hľadiska biodiverzity a štruktúry krajiny a zároveň navrhnúť plochy slúžiace pre realizáciu náhradnej výsadby za nevyhnutne vyrúbané dreviny;
 - premietnuť a zapracovať do územnoplánovacej dokumentácie obce záväznú časť ÚPN VÚC Žilinského kraja, ktoré majú dopad na riešené a záujmové územie obce z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny;

M. ZHODNOTENIE DOTERAJŠÍCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH DOKUMENTÁCIÍ

M.1 NADRADENÁ ÚZEMNOPLÁNOVACIA DOKUMENTÁCIA

M.1.1 ÚZEMNÝ PLÁN REGIÓNU ŽILINSKÉHO KRAJA

Územný plán obce Malatíny musí v zmysle §25 Zákona č. 50/1976 v platnom znení rešpektovať nadradenú územnoplánovaciu dokumentáciu v znení neskorších zmien a doplnkov, resp. v ich plné a aktuálne znenie. Pre obec Malatíny je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou, s ktorou musí byť nový Územný plán obce v súlade, Územný plán Vyššieho územného celku Žilinský kraj (ďalej aj ako ÚPN VÚC ŽK) z roku 1998 v znení zmien a doplnkov č. 1, č. 2, č. 3, č. 4 a č. 5.

Žilinský samosprávny kraj v súčasnosti (09/2023) obstaráva nový Územný plán regiónu Žilinského kraja. V júli 2022 bola publikovaná etapa „koncept“.

- Čistopis dnes platného územného plánu ÚPN VÚC ŽK bol schválený Uznesením vlády SR č. 359 zo dňa 26. 05. 1998 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 223/1998.
- Zmeny a doplnky č. 1 boli schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 27.4.2005 uznesením č. XY a ich záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 6/2005.
- Zmeny a doplnky č. 2 boli schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 4.9.2006 uznesením č. 7 a ich záväzná časť bola vyhlásená dodatkom č. 1 k Všeobecne záväznému nariadeniu (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 6/2005.
- Zmeny a doplnky č. 3 boli schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 17.3.2009 uzneseniami č. 7/26 a č. 8/26 a ich záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 17/2009.
- Zmeny a doplnky č. 4 boli schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 27.06.2011 uzneseniami č. 5/11 a č. 6/2011 a ich záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 26/2011.
- Zmeny a doplnky č. 5 boli schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 19. 3. 2018 uznesením č. 5/4 a ich záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením (VZN) Žilinského samosprávneho kraja č. 49/2018.

M.1.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU ŽILINSKÉHO KRAJA

ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA ŽILINSKÉHO KRAJA

Z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie Žilinského kraja z roku 1998 v znení zmien a doplnkov č. 1 až č. 5 sú pre územný plán obce záväzné všetky zásady a regulatívy. Najvýznamnejší vplyv majú hlavne nasledovné:

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY
 - 1.8 podporovať vznik a posilnenie suburbánnych pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín,
 - 1.10 podporovať ako ťažiská osídlenia nižších úrovní v Žilinskom kraji :
 - 1.10.1 liptovskomikulášsko-ružomersko-dolnokubínske ťažisko osídlenia ako ťažisko osídlenia druhej úrovne,
 - 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry
 - 1.16.1 podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa:
 - b) žilinsko-podtatranskú rozvojovú os : Žilina-Martin-Poprad-Prešov,
 - 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami:
 - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych územia integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,

- 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko priestorové prostredie,
- 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráam, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 2.10 vytvoriť územné predpoklady pre malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, a to najmä v územiach, vzdialenejších od sídelných centier,

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA

- 3.7 dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75 a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja budovaním motoristických a cyklistických trás a okruhov cez Rajeckú kotlinu, Turiec a Liptov; realizovať úseky Malého tatranského okruhu a Veľkého tatranského okruhu, prípadne ďalších medzištátnych okruhov, ktoré prebiehajú územím kraja,

- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách

4.1.2 biocentrá nadregionálneho významu : Malá Rača-Skalka, Malý Polom-Veľký Polom, Ladonhora-Brodnianka, Veľký Javorník, Bzinská hoľa-Minčol, Choč, Osičiny-Ráztoky-Lysec, Západné Tatry-Roháče, Prosečné, Nízke Tatry-Kráľovoholská časť, Nízke Tatry-Ďumbierska časť, vodná nádrž Liptovská Mara, Kl'ak-Ostrá skala-Reväň-Partizán, Zniev-Sokol-Chlievska, Kláštorské lúky, Marské víšky, Borišov-Javorina, Lysec, Turiec, Pod Sokolom, Kopa-Korbel'ka, Pilsko, Babia hora, Žiar-Oravská priehrada, Skalná Alpa-Smrekovica-Šiprúň, Sokol-Žiar, Oravská priehrada-Sosnina, Kl'ak-Reväň, Kozol, Šujské rašelinisko a Strážov,

- 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,

- 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,

- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky

- 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,

- 4.3.2 pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,

- 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie,

- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárске využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinárskeho a ekologického hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,

- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.13 v obciach a ich miestnych častiach v ochranných pásmach Národného parku Malá Fatra, Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry a Národného parku Veľká Fatra
- 4.13.1 viazať novú výstavbu v ďalšom procese urbanizácie predovšetkým na jestvujúce sídelné útvary v podhorskej oblasti,
- 4.13.2 realizovať rozširovanie zastavaného územia obcí na úkor poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou a na základe posúdenia vplyvov na životné prostredie,
- 4.13.3 zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
- 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovísk v alúviách vodných tokov,
- 5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY**
- 5.2 infraštruktúra cestnej dopravy
- 5.2.1 rešpektovať dopravné siete a zariadenia, alokované v trase multimodálneho koridoru č. Va. (hlavná sieť TINA) Bratislava - Žilina - Prešov/Košice - Záhor/Čierna nad Tisou - Ukrajina, schválené pre diaľničnú infraštruktúru,
- 5.2.14 chrániť územný koridor a homogenizovať cestu I/18 (cesta medzinárodného a celoštátneho významu) v trase a úsekoch:
- e) Žilina/križovatka Tesco - Vrútky - križovatka pri priemyselnom parku Sučany - Kral'ovany - Ružomberok (MZ 16,5/60) - Liptovský Mikuláš (MZ 16,5/60) v kategórii C 11,5/80 ako súběžná cesta s diaľnicou D1,
- 5.3 infraštruktúra železničnej dopravy
- 5.3.3 chrániť územný koridor a realizovať modernizáciu železničnej trate č. 180 (I. kategórie, v trase multimodálneho koridoru č. Va, hlavná sieť TINA), sieť AGC č. E40, sieť AGTC č. C-E) na traťovú rýchlosť 120 až 140 km/hod. v existujúcom koridore trate :
- a) Žilina - Vrútky - Kral'ovany - Ružomberok - Liptovský Mikuláš - hranica Žilinského a Prešovského kraja
- 5.5 infraštruktúra leteckej dopravy
- 5.5.3 chrániť územie letísk pre letecké práce na lokalitách Dolná Štubňa, Košťany, Gôtovany, Liptovský Ondrej,
- 5.3.15 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať homogenizáciu cestu I/18 medzinárodného a celoštátneho významu v trase a úsekoch:
- h) križovatka s novou trasou cesty I/64 Strečno/Zlatné - Vrútky - Sučany - Kral'ovany - Ružomberok - Liptovský Mikuláš, v extravilánoch v kategórii C 11,5/80, súběžná cesta s diaľnicou D1,
- 6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA**

6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľ'ov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:

6.4.19 SKV Lúčky - Kalameny, využitie prebytku vody z VZ Malatíny

6.5 podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV a v obciach bez verejného vodovodu,

6.6 postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s čistiarnami odpadových vôd za rozvojom verejných vodovodov výstavbou ČOV v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia, výstavbou skupinových kanalizácií s využitím kapacít existujúcich ČOV, výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV s prioritným riešením v obciach, ležiacich v OP vodárenských zdrojov, prírodných liečivých zdrojov a zdrojov minerálnych stolových vôd, CHVO a povodí vodárenských tokov,

6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb :

6.7.3 ostatné významné stavby:

g) skupinová kanalizácia obcí: Vlachy, (Vlašky, Krmeš, Vlachy), Partizánska Ľupča, Malatíny, Liptovské Kl'ačany, Ľubela, Dúbrava, Gôtovany so spoločným čistením v navrhovanej ČOV Vlachy,

6.7.3 pre aglomerácie menej ako 2 000 EO:

g) Gôtovany, Ižipovce, Ľubela, Malatíny, Partizánska Ľupča, Prosiek, Veterná Poruba, Vlachy, vybudovanie obecných kanalizácií s ČOV,

6.8 podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

9.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľ'stva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,

VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY ŽILINSKÉHO KRAJA

1. **STAVBY NA SLEDOVANIE STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA – SIEŤ SLEDOVACÍCH, DOKUMENTAČNÝCH A VÝSKUMNÝCH STANÍC (STANOVÍŠŤ) V BLÍZKOSTI, RESP. V AREÁLOCH NADREGIONÁLNYCH BIOCENTIER A BIODOROV A LOKALÍT MEDZINÁRODNÉHO VÝZNAMU**

2. **DOPRAVNÉ STAVBY**

2.1 stavby cestnej dopravy:

2.1.5 cesta I/18, ako súčasť severovýchodného prepojenia diaľnic D1 a D3 v aglomerácii Žiliny, v úseku križovatka s I/18 Strečno - premostenie nádrže Vodného diela Žilina - križovatka s II/583A Gbel'any,

2.2. dopravné stavby železničnej a kombinovanej dopravy

2.2.2 modernizácia železničnej trate č. 180 v úseku Žilina - hranica Žilinského a Prešovského kraja,

3. **TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA**

3.1 vodohospodárske stavby

3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľ'ov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby:

s) SKV Lúčky - Kalameny, využitie prebytku vody z VZ Malatíny,

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby:

g) skupinová kanalizácia obcí: Vlachy (Vlašky, Krmeš, Vlachy), Partizánska Ľupča, Malatíny, Liptovské Kl'ačany, Ľubela, Dúbrava, Gôtovany s čistením v navrhovanej ČOV Vlachy,

3.1.3.3 pre aglomerácie menej ako 2 000 EO:

g) Gôtovany, Ižipovce, Ľubela, Malatíny, Partizánska Ľupča, Prosiek, Veterná Poruba, Vlachy, vybudovanie obecných kanalizácií a ČOV,

h) Dúbrava, Kónská, Kvačany, Liptovské Kl'ačany, Liptovské Matiašovce, Nižná Boca, Vyšná Boca, dobudovanie obecných kanalizácií a ČOV,

M.2 ÚZEMNÝ PLÁN OBCE MALATÍNÝ

Nakoľko má obec Malatíny 244 obyvateľov (SODB 2021), nebola v zmysle § 11 ods. (2) povinná mať územný plán. Malatíny tak doposiaľ nemali schválený územný plán obce.

N. ZHODNOTENIE PRIESTOROVÉHO PRIEMETU ODVETVOVÝCH KONCEPCIÍ, STRATÉGIÍ A ZNÁMYCH ZÁMEROV NA ROZVOJ ÚZEMIA ZÍSKANÝCH V RÁMCI PRÍPRAVNÝCH PRÁČ

V rámci prípravných prác boli získané aj nižšie uvedené územnoplánovacie podklady, územnoplánovacie nástroje a strategické koncepcie či iné dokumenty, ktorých priestorový priemet bol zosúladený s dôvodmi obstarania a tiež s hlavnými cieľmi spracovania Územného plánu obce Malatíny. Strategické ciele sú transformované do územnotechnickej podoby. Využitie týchto podkladov je zapracované osobitne v jednotlivých kapitolách riešenia. Pri spracovaní návrhu územného plánu je nevyhnutné rešpektovať nadradené územnoplánovacie dokumentácie v ich plnom a aktuálnom znení:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska v platnom znení.
- Územný plán VÚC Žilinského kraja v platnom znení zmien a doplnkov.
- Novopripravovaný Územný plán regiónu Žilinského samosprávneho kraja vo fáze konceptu.

Návrh územného plánu obce Malatíny je potrebné koherentne previazať s nasledujúcimi územnoplánovacími podkladmi alebo strategickými dokumentmi v ich plnom a aktuálnom znení:

- Písomné stanoviská s požiadavkami na riešenie od dotknutých subjektov, ktoré boli doručené v rámci prípravných prác k oznámeniu o začatí obstarávania Územného plánu obce Malatíny.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malatíny na roky 2015 – 2021.
- Program rozvoja obce Malatíny na roky 2021 – 2027.
- Štatút obce Malatíny.
- Register priestorových jednotiek (REGPJ), Štatistický úrad SR.
- Ústredný zoznam pamiatkového fondu SR.
- Rozhodnutie Dopravného úradu o vyhlásení ochranných pásiem letiska Jasna.
- Metodický postup spracovania krajinnoekologického plánu v rámci prieskumov a rozborov územného plánu obce (MŽP SR, 2001).
- Chránené územia ochrany prírody a krajiny od ŠOP SR.
- Štatistické údaje, Pracovisko ŠÚ SR v Žiline.
- Verejná databáza DATAcube.
- Kataster nehnuteľností obce Malatíny
- Atlas Krajiny Slovenskej Republiky.
- Geoportál ŠGÚDŠ.
- SHMÚ.
- <https://www.pamiatky.sk/>
- <http://www.podnemapy.sk/>
- <https://zbgis.skgeodesy.sk>
- <https://www.sopsr.sk>
- <https://sazp.sk/>
- <https://www.napant.sk/>
- <https://app.sazp.sk/atlassr>
- <https://www.enviroportal.sk/>
- <https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa/index.htm?lng=sk>

O. SÚHRNNÉ ZHODNOTENIE PRIESKUMOV A ROZBOROV

Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov Územného plánu obce vychádza z komplexného rozboru riešeného územia, a to aj v širších priestorových súvislostiach. Stav poznania riešeného územia je detailne popísaný v jednotlivých kapitolách prieskumov a rozborov. Okrem vlastného komplexného prieskumu riešeného územia boli na základe zistených skutočností a osobitých fenoménov liptovskej podhorskej obce zohľadnené a posúdené aj odvetvové koncepcie, rezortné stratégie rozvoja a tiež známe zámery rozvoja širšieho územia. I keď sú priestorové informácie štruktúrované podľa § 7 Vyhlášky o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, pre spracovanie nasledujúcich etáp územného plánu ich je potrebné považovať ako jeden synergický celok.

P. IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE

P.1 PROBLÉMY ÚZEMIA

Všetky identifikované problémy priestorového rozvoja územia obce, ktoré je potrebné v nasledujúcich etapách spracovania Územného plánu obce zohľadniť, sú uvedené na konci každej kapitoly „C“ až „M“.

P.2 ROZVOJOVÉ ZÁMERY

Všetky známe rozvojové zámery sú uvedené v grafickej časti Prieskumov a rozborov územného plánu, vo výkrese č. 5 - Výkres hlavných stretov záujmov v území – problémový výkres.

P.3 OCHRANNÉ PÁSMA A LIMITY VYUŽITIA ÚZEMIA

Ochranné pásmo (OP) je legislatívne vymedzená oblasť (plocha), ktorá slúži na zabezpečenie plynulej prevádzky (pri technickej infraštruktúre, doprave) a na ochranu pred negatívnymi účinkami.

Limity využitia územia predstavujú súbor predpisov (zákon, vyhláška a pod.) a noriem tvoriacich obmedzenia rozvoja v území. Ich účelom je zabezpečiť ochranu zložiek životného prostredia a systémov dopravnej a technickej infraštruktúry.

OCHRANNÉ PÁSMA CIEST

Ochranné pásma ciest určuje § 11 zákona 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhláška 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov.

Podľa § 15 ods. 1 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) (ďalej len „vyhláška č. 35/1984 Zb.“) cestné ochranné pásma sa zriaďujú pri všetkých diaľniciach, cestách a miestnych komunikáciách I. a II. triedy mimo zastavaného územia alebo územia určeného na súvislé zastavanie.

Vyhláška 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v § 15 uvádza:

Hranicu cestných ochranných pásiem určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti (aktuálne pre cesty na území obce Malatíny):

- 100 metrov od osi vozovky príslušného jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia.
 - 50 metrov od osi vozovky cesty I. triedy,
 - 20 metrov od osi vozovky cesty III. triedy,
 - 15 metrov od osi vozovky miestnej komunikácie I. a II. triedy.

OCHRANNÉ PÁSMA DRÁHY (ŽELEZNICE)

Ochranné pásmo dráhy určuje Zákon č. 513/2009 Z.z. o dráhach v znení neskorších predpisov. V § 5 sa uvádza:

Ochranné pásmo dráhy je priestor po oboch stranách obvodu dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými v určenej vzdialenosti od hranice obvodu dráhy; zriaďuje sa na ochranu dráhy, jej prevádzky a dopravy na nej.

Ak stavebné povolenie neurčuje inak, hranica ochranného pásma dráhy je

- pre železničnú dráhu 60 metrov od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 metrov od vonkajšej hranice obvodu dráhy,
- pre ostatné koľajové dráhy a pre pozemnú lanovú dráhu 15 metrov od osi krajnej koľaje,

Ak dráha vedie po cestnej komunikácii alebo v uzavretom priestore prevádzkovateľa dráhy, ochranné pásmo dráhy sa nezriaďuje.

Obvod dráhy (podľa § 3) je vymedzený zvislými plochami vedenými na pozemok. Ak z rozhodnutia špeciálneho stavebného úradu v stavebnom povolení alebo stavebného úradu vo vyvlastňovacom rozhodnutí nevyplýva inak, obvod dráhy je tri metre

- od vonkajšieho okraja telesa železničnej dráhy a stavieb, konštrukcií a pevných zariadení, ktoré sú jej súčasťou, ak ide o železničnú dráhu.

OCHRANNÉ PÁSMA ZARIADENÍ ELEKTRIZAČNEJ SÚSTAVY

Ochranné pásma zariadení elektrizačnej sústavy určuje Zákon 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V § 43 Ochranné pásma sa uvádza:

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí

- od 1 kV do 35 kV vrátane
 - pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m
 - pre zavesené káblivé vedenie 1 m,
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,
- od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,
- nad 400 kV 35 m.

Ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je okrem prípadov podľa odseku 14 zakázané

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.

Vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) so šírkou 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je

- 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,
- 3 m pri napätí nad 110 kV.

V ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažké mechanizmy,
- vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu.

Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia

- s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.

OCHRANNÉ PÁSMA VODOHOSPODÁRSKÝCH VEDENÍ A ZARIADENÍ

Na ochranu verejných vodovodov a verejných kanalizácií pred poškodením sa vymedzuje podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov pásmo ochrany :

- 1,5 m na obidve strany od vonkajšieho obrysu potrubia pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
- 2,5 m pri priemere nad 500 mm.

Toto je vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodorovného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany.

V zmysle §48 a 49 Zákona o vodách (364/2004 Z. z .v znení neskorších predpisov) a na základe požiadavky správcu vodných tokov je vymedzené pásmo ochrany v rozsahu pobrežných pozemkov vodných tokov, resp. vodných nádrží. Do týchto pozemkov nie je možné umiestňovať vedenia a zariadenia inžinierskych sietí, stavby trvalého charakteru (ani oplotenie) a vysádzať súvislú vzrastlú zeleň z dôvodu zabezpečenia prístupu mechanizácie správcu pre výkon údržby a prevádzky.

Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. Pri vodných nádržiach je hranica pobrežného pozemku 2,0 m od maximálnej retenčnej hladiny vodnej nádrže a v mieste prehradenia dvojnásobok výšky hrádze od jej vzdušnej päty.

OCHRANNÉ PÁSMA VODÁRENSKÝCH ZDROJOV A VODNÝCH TOKOV

Ochranu vodných tokov a zariadení určuje Zákon 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Z.b. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Na ochranu výdatnosti kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov, ktoré sa využívajú, orgán štátnej vodnej správy určí ochranné pásma na základe posudku orgánu na ochranu zdravia. Ak to vyžadujú závažné okolnosti, môže orgán štátnej vodnej správy určiť ochranné pásma aj pre využiteľné vodárenské zdroje a pre vodné zdroje určené na odber pre pitnú vodu s kapacitou nižšou, ako sú definované vodárenské zdroje. Určené ochranné pásma sú súčasne pásmami hygienickej ochrany podľa osobitného predpisu.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov sa členia na ochranné pásmo I. stupňa, ktoré slúži na jeho ochranu v bezprostrednej blízkosti miesta odberu vôd alebo záchytného zariadenia, a na ochranné pásmo II. stupňa, ktoré slúži na ochranu vodárenského zdroja pred ohrozením zo vzdialenejších miest. Na zvýšenie ochrany vodárenského zdroja môže orgán štátnej vodnej správy určiť aj ochranné pásmo III. stupňa.

Rozhodnutím o určení ochranných pásiem vodárenského zdroja sa určia ich hranice a spôsob ochrany, najmä zákazy alebo obmedzenia činností, ktoré poškodzujú alebo ohrozujú množstvo a kvalitu vody alebo zdravotnú bezchybnosť vody vodárenského zdroja, ako aj technické úpravy na ochranu vodárenského zdroja a iné opatrenia, ktoré sa majú v ochrannom pásme vykonať. Práva a povinnosti vyplývajúce z rozhodnutí o určení ochranných pásiem vodárenského zdroja prechádzajú na ďalšieho nadobúdateľa alebo užívateľa majetku, s ktorým sú tieto práva a povinnosti spojené.

OCHRANNÉ PÁSMA LESA

Ochranné pásmo lesa definované podľa § 10 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, vymedzené na pozemkoch do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

ÚZEMIA OCHRANY PRÍRODY

Ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry NAPANT, ktorý je definovaný v zmysle § 19 Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny s tretím stupňom územnej ochrany, resp. v rámci jeho ochranného pásma s 2. stupňom ochrany.

Tri biotop európskeho významu Lk1 (6510), Lk3 a Kr9. Lk1 (6510): Nížinné a podhorské kosné lúky – vyskytujú sa vo vlhkých až suchších stanovištiach v teplejších oblastiach. Osídľujú zvyčajne alúvia vodných tokov, svahy, miesta bývalých polí so slabo kyslými až neutrálnymi mierne vlhkými až mierne suchými pôdami. Lk3: Mezofilné pasienky a spásané lúky – vyskytujú sa vo viacerých stupňoch od nížin po horský stupeň. Kr9: Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek – vyskytujú sa na brehoch vodných tokov a ich ramien.

Dva biotopy európskeho významu Lk6 a Ra7. Lk6: Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí – vyskytujú sa v terénnych zníženinách mezofilných stanovišť. Ra7: Sukcesne zmenené slatiny – vyskytujú sa na svahových a podsvahových prameniskách, v dolinách a údoliach, podmáčaných polohách svahov.

Biokoridor regionálneho významu Váh Bk4r.

OCHRANNÉ PÁSMA TELEKOMUNIKÁCIÍ

Ochranné pásma sú určené podľa Zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

Ochranné pásmo vedenia je široké 0,5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Hĺbka a výška ochranného pásma je 2 m od úrovne zeme, ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie.

V ochrannom pásme je zakázané

- umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť vedenie alebo bezpečnú prevádzku siete,
- vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku sietí, pridružených prostriedkov a služieb.

V zmysle príslušnej telekomunikačnej vyhlášky a noriem STN predstavujú ochranné pásma telekomunikačných zariadení:

- 1 m pre miestne telekomunikačné káble a rozvody
- 1,5 m a 3 m pre diaľkové a spojovacie vedenia.

Na ochranu proti rušeniu prevádzky rádiokomunikačných zariadení sa určujú kruhové a smerové ochranné pásma. Rozsah týchto pásiem sa stanovuje individuálne výpočtom a potvrdzuje v územnom konaní. Kruhové ochranné pásmo môže byť vymedzené kružnicou s polomerom až 500 m.

V prípade križovania a súbehu telekomunikačných vedení so silovým vedením musí byť dodržaná norma STN 73 6005 o priestorovej úprave vedení technického vybavenia a norma STN 33 40 50 ods. 3.3.1. o podzemných telekomunikačných vedeniach.

OCHRANNÉ PÁSMA VODÁRENSKÝCH ZDROJOV

Ochranu vodných tokov a zariadení určuje Zákon 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Z.z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

INUNDAČNÉ ÚZEMIE

Komplexná ochrana pred povodňami v rámci riešeného prislúcha podľa § 22 ods. 1 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami orgánom životného prostredia od národnej po okresnú úroveň.

Inundačným územím je územie priľahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta, ktoré je vymedzené ochrannou hrádzou alebo protipovodňovou líniou, alebo záplavovou čiarou. Rozsah inundačného územia, ktoré je vymedzené záplavovou čiarou, určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodohospodársky významných vodných tokov.

Ak inundačné územie nie je určené, vychádza sa z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami.

HYDROMELIORÁCIE

V riešenom území obce sa nachádzajú drenáže hydromelioračnej sústavy v správe Hydromeliorácie, š.p.

V prípade, že v rozhodovacom procese prevýši záujem vlastníkov parciel o zhodnotenie ich vlastníctva a správny orgán vydá súhlas so zmenou funkčného využitia územia na stavebné účely podľa § 13 zákona č.220/2004 Z.z. a následne rozhodnutie o odňatí parciel podľa § 17 uvedeného zákona, je žiaduce, aby v rozhodnutí vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania na príslušnú stavbu prekonzultoval návrh projektu stavby so š.p. Hydromeliorácie - Odborom správy a prevádzky HMZ, ktorý na

základe predloženej dokumentácie a odborného posúdenia určí stavebníkovi jednu z podmienok stanovených v nasledujúcich odrážkach:

Križovanie alebo súbeh komunikácií a inžinierskych sietí s odvodňovacími kanálmi je potrebné navrhnuť a realizovať v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami z r. 1983.

OCHRANA VODNÝCH TOKOV A ICH KORÝT

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 SVP ako príslušným orgán vodného zákona požaduje zachovať ochranné pásmo vodohospodársky významných vodných tokov od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze obojstranne.

Meniť smer, pozdĺžny sklon a priečny profil koryta, poškodzovať brehy, ťažiť z koryta zeminu a ukladať predmety do vodného toku, ktoré môžu ohroziť plynulosť odtoku vody v koryte, kvalitu vôd, zdravie ľudí a ich bezpečnosť, prípadne ukladať takéto predmety na miesta, z ktorých môžu byť splavené do vodného toku, je zakázané.

V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacim vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

OCHRANNÉ PÁSMO ČISTIARNE ODPADOVÝCH VÔD

Ochranné pásmo Čistiarní dopadových vôd (ČOV) sa vyhlasuje podľa STN NORMY 756401 v závislosti od kapacity ekvivalentných obyvateľov. Ochranné pásmo ČOV sa určuje v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. do vzdialenosti 200 m v smere prevládajúcich vetrov.

PÁSMO HYGIENICKEJ OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKÝCH DVOROV

Pásmo hygienickej ochrany (PHO) sa vyjadruje v metroch od vymedzenie alebo lokalizácie predmetnej prevádzky či družstva. Priestorové vymedzenie takéhoto druhu PHO sa definuje na základe rozptylovej štúdie. Výpočet návrhu PHO okolo objektov pre chov zvierat umiestnených mimo obce je závislý predovšetkým na kategórii, počte hospodárskych zvierat a ich hmotnosti. Korekcie sú možné podľa technológie ustajnenia, terénnych prevýšení, zelene a smeru prevládajúcich vetrov, prípadne na ďalšie vplyvy.

Výpočet návrhu PHO okolo objektov pre chov zvierat v obciach sa robí obdobne. Tu je rozhodujúce tzv. účinné prevýšenie výduchu znehodnoteného vzduchu v stajni oproti výške objektov hygienickej ochrany (u obytných budov sú to obvykle najvyššie okná). Pri korekciách sa tak isto počíta s výškou nad terénom, avšak odpočet z emisného čísla narastá progresívne s rastúcim prevýšením. Pásmo hygienickej ochrany poľnohospodárskych dvorov vyhlasujú regionálne úrady verejného zdravotníctva podľa osobitých predpisov.

OCHRANNÉ PÁSMO POHREBÍSK

Ochranné pásmo pohrebiska, resp. cintorína určuje § 15 Zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve.

Obec môže všeobecne záväzným nariadením ustanoviť ochranné pásmo pohrebiska; obec vo všeobecne záväznom nariadení určí šírku ochranného pásma pohrebiska v rozsahu najviac 50 metrov od hranice pozemku pohrebiska, pravidlá umiestňovania a povolovania budov a stavieb v ňom so zreteľom na pietny charakter pohrebiska a ustanoví činnosti, ktoré nie je možné v ochrannom pásme vykonávať počas pohrebu.

OCHRANNÉ PÁSMO PAMIATKOVÉHO FONDU

Zákon č. 104/2014 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších právnych predpisov upravuje podmienky ochrany kultúrnych pamiatok a pamiatkových území.

Medzi hnutelné veci, ktoré je možné zaradiť medzi pamätihodnosti obce patrí drevená dedinská zvonica s požiarnou zbrojnicou nachádzajúcou sa v časti Fiačice - drevená ľudová stavba na pôdoryse štvorca s vežovitou nadstavbou a ihlancovou helmicou.

Zosuvy

Vymedzené zosuvné územia predstavujú plochy so zvýšenou ochranou podľa vyhlášky MŽP, §12 ods.4 písm. o).

NMa území obce sú podľa registra zosuvov (vedený Štátnym geologickým ústavom Dionýza Štúra) evidované aktívne, potenciálne a stabilizované svahové deformácie. Tieto územia sú považované ako plochy so zvýšenou ochranou podľa vyhlášky MŽP, §12 ods.4 písm. o). Ich priestorové vymedzenie je súčasťou grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie.

Pri realizácii výstavby v ohrozených územiach zosuvmi zabezpečiť technickými opatreniami náležité opatrenia, t.j. pri nižších stupňoch projektovej dokumentácie, resp. pri realizácii stavieb je potrebné prispôbiť zakladanie stavieb, ako aj prípadné spevnenia svahov.

Pred výstavbou objektov na evidovaných zosuvných územiach s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov (plochách vyžadujúcich zvýšenú ochranu) posúdiť vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

Q. ĎALŠI POSTUP SPRACOVANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

Proces obstarania, spracovania a schvaľovania územného plánu obce sa riadi Zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a Vyhláškou č. 55/2001 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii v kontexte posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Napriek tomu, že 1. apríla vstúpi do platnosti nový Zákon č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní, podľa prechodných ustanovení uvedených v § 40 ods. 5) sa územnoplánovacia dokumentácia, ktorej obstarávanie sa začalo oznámením o začatí obstarávania územnoplánovacej dokumentácie podľa doterajších predpisov a neskončilo schválením územnoplánovacej dokumentácie do 31. marca 2024, sa dokončí podľa predpisu účinného v čase začatia obstarávania.

Medzi základné etapy obstarania, spracovania a schvaľovania územného plánu obce Malatíny patria nasledovné:

1. Prieskumy a rozbor

- Prieskumy a rozbor sa spracovávajú podľa § 19c Stavebného zákona č. 50/1976 a podľa § 7 vykonávacej Vyhlášky č. 55/2001. Prieskumy a rozbor spracuje spracovateľ územného plánu.
- Pre územný plán obce sa v rámci prieskumov a rozborov spracúva optimálne priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia s prihliadnutím na krajinno-ekologické, kultúrno-historické a socio-ekonomické podmienky, ktoré je spracované v samostatnom elaboráte s označením „Krajinno-ekologický plán obce Malatíny!“.

2. Návrh zadania

- Návrh zadania sa spracováva podľa § 20 Stavebného zákona č. 50/1976 a podľa § 8 vykonávacej Vyhlášky č. 55/2001. Návrh zadania spracuje spracovateľ územného plánu.
- Návrh zadania sa prerokováva s odbornými inštitúciami, dotknutými orgánmi, susednými územným samosprávami, nadradeným orgánom územného plánovania, ktorým je Žilinský samosprávny kraj. Verejné prerokovania návrhu zadania sa taktiež oznamuje verejnou vyhláškou, prípadne inými v obci obvyklými komunikačnými kanálmi. K návrhu zadania má právo adresovať stanovisko aj široká verejnosť. Prerokovanie návrhu zadania je minimálne 30 dní. Verejné prerokovanie návrhu zadania zabezpečí odborne spôsobilá osoba spolu s obcou.
- Všetky doručené pripomienky a stanoviska sa zosumarizujú a riadne vyhodnotia. Vyhodnotenie pripomienok zabezpečí obec prostredníctvom odborne spôsobilej osoby za súčinnosti spracovateľa územného plánu. Spracovateľ územného plánu upraví zadanie podľa vyhodnotenia pripomienok z prerokovania. Týmto spôsobom vznikne Návrh zadania – upravený podľa vyhodnotenia pripomienok.
- Obec požiada o posúdenie upraveného návrhu zadania územného plánu krajský stavebný úrad v zmysle § 20 ods. (5) Stavebného zákona č. 50/1976.

3. Zadania – Čistopis

- Zadanie schvaľuje zastupiteľstvo obce uznesením. Územný plán musí byť v súlade so zadaním.

4. Návrh územného plánu obce

- Spracovateľ spracuje návrh územného plánu obce podľa § 22 Stavebného zákona č. 50/1976, podľa § 12 vykonávacej Vyhlášky č. 55/2001 a podľa schváleného zadania.
- Návrh územného plánu sa prerokováva s odbornými inštitúciami, dotknutými orgánmi, susednými územným samosprávami, nadradeným orgánom územného plánovania, ktorým je Žilinský samosprávny kraj. Verejné prerokovania návrhu územného plánu sa taktiež oznamuje verejnou vyhláškou, prípadne inými v obci obvyklými komunikačnými kanálmi. K návrhu územného plánu má právo adresovať stanovisko aj široká verejnosť. Prerokovanie návrhu územného plánu je minimálne 30 dní. Verejné prerokovanie návrhu územného plánu zabezpečí odborne spôsobilá osoba spolu s obcou. Súčasťou prerokovania návrhu je aj verejná prezentácia územného plánu s odborným, resp. všeobecne zrozumiteľným výkladom spracovateľa s následnou diskusiou.
- Návrh územného plánu sa posudzuje ako strategický dokument v procese SEA v zmysle Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- Všetky doručené pripomienky a stanoviska sa zosumarizujú a riadne vyhodnotia. Vyhodnotenie pripomienok zabezpečí obec prostredníctvom odborne spôsobilej osoby za súčinnosti spracovateľa územného plánu.
- Spracovateľ územného plánu upraví návrh územného plánu podľa vyhodnotenia pripomienok z prerokovania návrhu ÚPN, ako aj podľa Záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu. Týmto spôsobom vznikne Návrh územného plánu obce – upravený podľa vyhodnotenia pripomienok
- Obec požiada o posúdenie upraveného návrhu územného plánu krajský stavebný úrad v zmysle § 25 ods. (4) Stavebného zákona č. 50/1976.

5. Čistopis územného plánu

- Územný plán schvaľuje zastupiteľstvo obce uznesením miestneho zastupiteľstva. Záväzné časti riešenia sa vyhlasujú Všeobecne záväzným nariadením obce.

**Územný plán obce Malatíny
Prieskumy a rozbor**

**Inštitút priestorového plánovania
09/2023**